

Литературни продукции на Джон

Събития, довели до написването на литературните произведения на Йоан: Евангелие: Послания, Откровение, написани към края на I век сл. Хр. по време на интензивно гонение на християните

Първо общо послание на Йоан ВЪВЕДЕНИЕ

1. Заглавие. В най-ранните гръцки ръкописи заглавието на това послание е просто Йоан А. буквално „Аз, Йоан“, тоест Първото (послание) на Йоан. Няма начин да се знае дали това е първото пастирско послание, което Йоан някога е написал, но е първото от онези, които са запазени от християнската църква.

2. Авторство. В нито едно от новозаветните послания, приписвани на Йоан, авторът не идентифицира себе си. Въпреки това, има толкова голямо сходство между първото послание и Евангелието от Йоан, че повечето учени приемат общото авторство на двете произведения. Ако твърдим, че Четвъртото евангелие е написано от любимия ученик (Йоан 21:20-24), идентифициран като апостол Йоан, син на Зеведей (виж том V, стр. 179-181, 891, 892), имаме основателни основания да твърдим, че той е и авторът на първото послание, носещо името Йоан. Подобна връзка свързва първото послание с второто и второто с третото.

Някои от забележителните прилики във фразеологията между това послание и Евангелието са следните:

Посланието

Евангелието

„За да бъде радостта ви пълна“ (1:4).	„За да бъде радостта ви пълна“ (16:24).
„Имаме ходатай“ (2:1).	„Ще ви дам друг Утешител [Защитник]“ (14:16).
„Познаваме Го, ако пазим заповедите Му“ (2:3).	„Ако Ме любите, ще пазите Моите заповеди“ (14:15).
„Нова заповед ви пиша“ (2:8).	„Нова заповед ви давам“ (13:34).
„Истинската светлина вече свети“ (2:8).	„Истинската светлина, която осветява“ (1:9).
„Не знае къде отива“ (2:11).	„Не знае къде отива“ (12:35).
„Пребъдва завинаги“ (2:17).	„Пребъдва [за] вечността“ (8:35).
„Който се отрича от Сина, същият има не Отец“ (2:23).	„Който мрази Мене, мрази и Отца Ми“ (15:23).
„Същото помазание ви учи на всичко неща“ (2:27).	„Той ще ви научи на всичко“ (14:26).
„Да обичаме един друг“ (3:11).	„Да се обичате един друг“ (15:12).
„Преминахме от смъртта в живота“ (3:14).	„Премина от смъртта в живота“ (5:24).
„Прави онези неща, които са Му угодни“ зрение“ (3:22).	„Винаги правя онези неща, които му харесват“ (8:29).
„Духът на истината“ (4:6).	„Духът на истината“ (14:17).
„Бог изпрати единородния си Син“ (4:9).	„Той даде Своя Единороден Син“ (3:16).
„Този живот е в Сина Му“ (5:11).	„В него беше живот“ (1:4).

В гръцкия език паралелизмите във формулировката и конструкцията често са по-впечатляващи от на английски, но горният списък дава на английския читател добра представа за приликите.

В допълнение към почти съвпаденията във формулировката, има много други лесно забележими прилики между посланието и Евангелието. И двете започват рязко, без никакво официално епистоларно въведение, едното с „Това, което беше от началото... Словото на живота“, другото с „В началото беше Словото“. Има голяма прилика в стила, в речника, словореда, употребата на предлози, граматическата конструкция, съчетаването на противоположности, като тъмнина и светлина, смърт и живот, омраза и любов, което е отчетливо Йоанова характеристика. Въпреки че разликата в целта и дължината на двете книги позволява големи различия, темата на двете е толкова сходна, че посланието може да служи като обобщение на доминиращите теми в Евангелието.

Разликите между двете писания не трябва да се пренебрегват, а могат да се обяснят с различни причини, като например различни цели, дати на съставяне, напреднала възраст на общ автор и естествени различия, които съществуват във всички произведения, за които е известно, че са излезли от едно и също перо. Посланието изглежда е написано спонтанно като пастирско писмо, докато Евангелието дава доказателства, че е произлязло от дълго и дълбоко размишление върху възплъщението на Божието Слово. За да изразим същото наблюдение по различен начин, целта на посланието е ограничена, докато тази на Евангелието е широка. Въпреки това, обща нишка преминава през двете произведения и може да бъде усетена дори от неподготвения читател.

Въпреки това, научните мнения все още са разделени по въпроса за авторството. Някои от Нежеланието да се приеме апостол Йоан за автор на посланието може да се дължи на подсъзнателно пожелателно съмнение. Консервативният християнин може с право да заяви, че има достатъчно основания да твърди, че Йоан, любимият ученик, е авторът на това послание.

За скорошно обсъждане на проблема вижте А. П. Салом, „Някои аспекти на граматическия стил на 1 Йоан“, *Journal of Biblical Literature*, LXXIV, Part II, юни 1955 г.

3. Историческа обстановка. Тъй като посланието не съдържа конкретно позоваване на автора, към Относно хората, до които е адресирано писмото, мястото, от което е написано, или времето на написването му, заключенията, свързани с историческата му обстановка, трябва да се направят от вътрешни доказателства. Такива доказателства трябва да бъдат тясно свързани с общоприетите заключения относно авторството и датата на Четвъртото евангелие. Тъй като този коментар подкрепя общото Йоаново авторство на Евангелието и посланието, основният въпрос се отнася до приоритета - кое е написано първо, Евангелието или посланието? Не е възможно окончателно заключение и научните мнения са варирали от двете страни. Но трудно може да се отрече, че посланието предполага и черпи от фона на такива християнски знания, каквито се съдържат в Евангелието от Йоан. Ако на този момент се придаде решаваща тежест, тогава изглежда, че посланието е написано по-късно от Евангелието и може да се смята за послепис към него. Като алтернатива, лесно ще се признае, че преди да запише спомените и дълбоките си размисли, апостолът би помислил и би преподавал на паството си голяма част от съдържанието на своето Евангелие. Следователно е възможно посланието да е предшествовало написването на Евангелието. От тези и други по-технически съображения изглежда, че е невъзможно, въз основа на вътрешни доказателства, да се стигне до твърдо заключение относно относителното датиране на двете произведения.

Ясно е обаче, че посланието е написано от възрастен мъж, който с право е могъл обръща се към новопокръстените си като към „малки деца“ (гл. 2:1, 12, 18, 28; 3:7, 18; 4:4; 5:21). Адресатът на писмото не е посочен, но очевидно е адресирано до известна група християни, с които почитаният автор е бил лично запознат. Все още не е представена убедителна причина за отхвърляне на широко разпространената традиция, че е написано от Йоан в напреднала възраст до вярващите в Ефес или поне в Мала Азия, където е служил. Датата на писане вероятно е през първата половина на деветдесетте години на I век сл. Хр. (виж том V, стр. 892; том VI, стр. 35, 36).

Доказателства за съществуването на посланието се появяват много рано през II век. Поликарп, за когото се твърди, че е познавал лично няколко от апостолите, има думи, които са много близки до 1 Йоан 4:3 („Посланието на Поликарп до филипяните VII, ок. 115 г. сл. Хр. “), а Евсевий заявява, че Папий (ок. 150 г. сл. Хр.) „е използвал свидетелства от първото [предишно] послание на Йоан“ („Църковна история III. 24“). Ириней (ок. 200 г. сл. Хр.) идентифицира няколко стиха

че той цитира като произлизащо от първото и второто послания на Йоан („Иринеи срещу ересите“, iii. 16. 5, 8) и Мураториевия фрагмент около 170 г. сл. Хр.; виж том V, стр. 127), не само включва първото и второто послания в своя канон, но ги приписва на апостол Йоан. По този начин първото послание има ранно и надеждно свидетелство и мястото му в канона е здраво фиксирано.

4. Тема. Основната цел на посланието е пастирска. Йоан пише с любов на своите духовни деца, за да могат те да живеят по-добре християнския живот. Основната нота на писмото е любовта. Обстановката е проста, но дълбоко духовна, призив. Бог е любов (гл. 4:8); любовта е от Бога (ст. 7); Бог ни възлюби и изпрати Сина Си; затова и ние сме длъжни да се обичаме един друг (ст. 10, 11). Но тези възвишени теми са изобразени на фона на противопоставяне, което придава на посланието както полемична, така и пастирска цел.

Ясно е, че ересите са смущавали църквата и че лъжеучителите отвътре са се бяха опитали да подкопаят вярата (гл. 2:18, 19). Въпреки че бяха напуснали църквата, влиянието им се задържа и заплашваше с продължаващи щети. Йоан пише, за да противодейства на тази опасност, да утвърди разбирането на членовете върху основите на християнското учение и да направи истината толкова привлекателна, че Христовите последователи да не бъдат подвеждани в заблуда.

Основната ерес, срещу която Йоан се бори, е идентифицирана като вид протогностицизъм, който проповядва фалшив гносис, тоест фалшиво знание (виж том V, стр. 892, 893; том VI, стр. 54–58). От акцентите, дадени в посланието, става ясно, че опозицията е дошла от две основни форми на гностицизъм, докетизъм и церинтианство, като и двете излагат ерес относно природата на Христос. Докетизмът отричал реалността на възплъщението и учел, че Христос само изглеждал като човешко тяло (виж том V, стр. 912, 913; том VI, стр. 58). Втората ерес произлиза от един от съвременниците на Йоан, Церинт, който след обучение в Египет проповядвал в Мала Азия и разпространявал юдаистки учения. Той смятал, че Исус е роденият син на Йосиф и Мария и че Христос е влязъл в тялото на Исус при кръщението Си и се е оттеглил преди разпятието (виж том VI, стр. 36, 57). Създателите и поддръжниците на тези ереси са графично описани от Йоан като „антихристи“ (гл. 2:18, 22; 4:3) и „лъжепророци“ (гл. 4:1). За да се бори с тези грешки, той подчертава реалността на видимата човешка природа на Христос по време на възплъщението (гл. 1:1–3), че Той е дошъл в плът (гл. 4:2) и че вярващите могат да се радват на това истинско знание (гл. 5:20), за разлика от фалшивия гнозис.

Тези ранни спорове имат значение за съвременните времена, когато божествеността на Христос е толкова широко поставян под въпрос. Изучаването на това послание ще насочи читателя към възплъщението и ще го изправи пред възвишено видение за Божия Син, който беше изпратен да бъде умиловител за греховете на целия свят.

5. Очертание.

I. Въведение, 1:1–4.

A. Декларация за лично познание с Христос, Словото на живота, 1:1–3а.

Б. Цел при писане на посланието, 1:3б–4.

1. Да насърчаваме общуването с християните, Бога и Христос, 1:3б.

2. Да донесе пълнота на радостта, 1:4.

II. Изискванията за общение с Бога и човека, 1:5–10.

A. Ходете в светлината, 1:5–7.

Б. Изповед на греха, 1:8–10.

III. Призив за безгрешен живот, 2:1–28.

- A. Христос, ходатаят, умиловението за греха, 2:1, 2.
- Б. Ходейки както Той ходеше, 2:3–6.
- В. Новата заповед, 2:7–11.
- Г. Лични обръщения към духовните деца, 2:12–28.
 - 1. Причини за писане, 2:12–14.
 - 2. Не обичайте света, 2:15–17.
 - 3. Пазете се от антихристите и техните ереси, 2:18–26.
 - 4. Пребъдвайте в Христос, за да се подготвите за Неговото идване, 2:27, 28.
- IV. Божиите синове в контраст с децата на дявола, 2:29 до 3:24.
 - A. Праведността на Божиите синове, 2:29 до 3:7.
 - Б. Който съгрешава, е от дявола, 3:8, 9.
 - В. Който не обича брат си, е от дявола, 3:10–18.
 - Г. Бог уверява децата Си в спасение, 3:19–24.
 - В. Истината, любовта и вярата са от съществено значение за общението, 4:1 до 5:12.
 - A. Духът на истината и духът на заблудата, 4:1–6.
 - Б. Любовта е от Бога, защото Бог е любов, 4:7–21.
 - В. Вярата носи победа и живот, 5:1–12.
- VI. Заключение, 5:13–21.
 - A. Преформулиране на целта, 5:13.
 - Б. Увещание за безгрешност, 5:14–17.
 - В. Последно насърчение да познаваме Бога и Неговия Син, 5:18–21.

ГЛАВА 1

- 1 Той описва личността на Христос, в когото имаме вечен живот, чрез общение с Бог: 5 към което трябва да присъединим святостта на живота, за да свидетелстваме истината за нашето общение и изповядване на вярата, както и да ни увери в прошката на греховете ни чрез Христовата смърт.
1. Това, което беше. Тази начална фраза от посланието може да се тълкува по два начина, поради факта, че местоимението, преведено като „това, което“ (ho), е от среден род и може да се отнася или до: (1) свидетелството относно откровението на Словото на живота, или до (2) самото Слово на живота (Христос). Употребата на Йоан прави второто тълкуване по-вероятно (вж. Йоан 4:22; 6:37, където местоименията от среден род се отнасят до лица). За коментар относно глагола „беше“ (ēn) вижте Йоан 1:1.
- От началото. Йоан започва своето Евангелие с думите „В началото“, но първото му послание с „от началото“. Разликата е значителна. В Евангелието той подчертава, че Словото вече е съществувало в момента на „началото“; тук той се задоволява да установи, че Словото съществува от времето на „началото“.
- Евангелието разглежда началото и преди; посланието разглежда началото и след това. Възможно е и по-ограничено тълкуване, като се отнесе фразата към началото на християнската ера (вж. гл. 2:7), но сравнението с Йоан 1:1–3 дава малка подкрепа за подобно ограничение тук. За обсъждане на „началото“ вижте Йоан 1:1.
- Кое то чухме. Твърдейки, че ще пише за Този, Когато той и неговите сътрудници действително са чули, Йоан оспорва твърденията на онези, които отричат реалността на възплъщението. По този начин той установява основанията за своя авторитет и за своята привлекателност към читателите. Кой може да се съмнява, че в ума му е имало скъпоценни спомени, докато е мислил за любимия глас, който толкова усърдно е слушал дълго време...

преди това, в Палестина! „Ние“ в тези начални стихове може да се тълкува редакционно или като препратка към Йоан и неговите сътрудници (вж. гл. 4:6). Употребата на перфектно време „чухме“ предполага, че спомените все още са с него.

Което видяхме. Горният коментар за „което чухме“ важи и тук. Глаголът, преведен тук като „видяхме“ (ἵκαμεν), означава физическия акт на виждане с очите. За да няма съмнение относно реалността на преживяването му, авторът добавя недвусмислените думи „с очите си“. По този начин той не оставя място за съмнение, че действително е виждал „Словото“.

Погледнал съм. Гръцки theaomai, „да гледам внимателно“, „да съзерцавам“, същият глагол това е преведено като „видял“ в Йоан 1:14, където темата е същата – виждането на възплътеното Слово. Тук обаче формата на глагола показва завършено действие, вместо минало действие, чиито резултати продължават и в настоящето, както в Йоан 1:14. Естествено е тези думи и следващите да се тълкуват като препратка към това, че апостолите са били свидетели на историческите сцени от земния живот на Христос.

Работил съм. Гръцки psēlaphō, „опипвам“, „опипвам“, „изглеждам отблизо“, „да“ „докосвам“ от psāō, „да докосна“ (вижте върху Деяния 17:27). Същият глагол се среща в Лука 24:39 (вижте коментара там), където Исус кани Тома да Го докосне. Йоан може да се позовава конкретно на това и евентуално на други подобни събития. Би било трудно да се измисли по-ясен начин да се заяви, че авторът и неговата група са имали лично познание със Словото, станало плът, и по този начин да се опровергават различните ереси относно нереалността на земното съществуване на Христос (вижте стр. 625, 626).

На Словото. По-скоро „относно Словото“. Апостолът не твърди, че се занимава с всички аспекти на Словото, но посланието му заявява (ст. 3) истини, основани на личен опит (ст. 1–3) със Словото. За коментар относно „Словото“ (ho logos) вижте Йоан 1:1. Употребата на „Слово“ (logos) по отношение на Исус Христос е специфична за Четвъртото евангелие (Йоан 1:1, 14), това послание (гл. 1:1; 5:7) и Апокалипсиса (Откр. 19:13) и подкрепя мнението, че те имат общо авторство.

На живота. Буквално „на живота“. Тази фраза може да се обясни като Словото, което се отнася до живота, или Словото, което дава живот, като и двете тълкувания са валидни описания на Спасителя.

2. За живота. По-скоро „и живота“. Думата „живот“ в стих 1 дава основа за По-нататъшно обсъждане на „живота“ в стих 2, което е в скоби, представлявайки отклонение от основния поток на мисълта. Конструкцията на изреченията в стихове 1–3 е сложна, като завършването на мисълта е в напрежение до стих 3, където авторът обобщава аргумента си в изчерпателно заключение. „Животът“ се отнася предимно до онзи аспект от Христовото същество, който е бил разкрит в Неговото възплъщение, а не до Неговото вечно предсъществуване.

Беше проявен. Гръцки phanēō, „да направя известен“, „да направя видим“, „да направя „явя“, „да покажа“. Йоан често използва думата phanēō (девет пъти в Евангелието и шест пъти в посланието). Това проявление на живота съответства на „Словото стана плът“ в Йоан 1:14 и се отнася до възплъщението, видяно от обитателите на земята, които са съзрели неговата слава.

Няколко от любимите думи на Йоан се появяват в стихове 1–3, въпреки че KJV понякога замъглява идентичността на оригиналната дума. *Archē*, „начало“, се появява 23 пъти в неговия писания; *zōē*, „живот“, 64 пъти; *martureō*, „да свидетелствам“, 47 пъти.

Видяхме. Апостолът не само беше видял и чул „относно“ Словото на живота (ст. 1), но също така е възприемал значението му като „живот“ (виж върху Йоан 1:4).

Свидетелствайте. Йоан не се задоволил само с това, че видял Христос; той бил подтикнат и да „свидетелства“ за това, което е видял (вж. Деяния 1:8).

От гр. *araggeilō*, „данося вест“, „да провъзгласявам“, „да обявявам“. Същата дума е преведено като „заявявам“ в стих 3.

Този вечен живот. Свързването на „живот“ с „вечен“ се среща 23 пъти в Йоан писания. Той мисли от гледна точка на вечността и подчертава вечната природа на своя възлюбен Господ и на живота, който очаква да сподели с Него (виж върху Йоан 3:16).

С Отца. Гръцки *pros ton patera* (виж коментара за „с Бога“ в Йоан 1:1). Думата *pros*, „с“, изразява близостта на Словото до Отца и същевременно изяснява Неговата отделна личност. Въпреки че Йоан все още не е споменал Сина по име, използването на титлата „Отец“ от негова страна предполага синоვნостта на Словото и подготвя пътя за откритото идентифициране на Словото като Исус Христос в 1 Йоан 1:3.

Проявено ни. Авторът е изпълнен със страхопочитание от осъзнаването на привилегиата дадено му да види Този, Който е бил с Отца от вечността. Блясъкът на откровението никога не помрачава в ума на Йоан. По-скоро той остава в центъра на неговото духовно виждане (вж. Йоан 1:14, 18).

3. Това, което видяхме. Риторично повторение (ст. 1, 2) за акцент и като обобщение на всичко казано преди това. Значението на това наблягане върху личните познания на автора за Исус трудно може да бъде преувеличено в светлината на противопоставянето на посланието на ранните форми на гностицизъм (виж на стр. 625, 626).

Декларирам. Вижте по-горе под „показвам“ (ст. 2).

Общение. Гръцки *κοινωνία* (виж върху Деяния 2:42). Думата предполага взаимно споделяне, независимо дали партньорството е равно, както между братя, или неравно, както между Бога и нас (вж. Деяния 2:42; 2 Кор. 8:4; Гал. 2:9; Фил. 2:1; и др.). В този случай апостолът желае неговите читатели да споделят същите духовни благословии, на които се радва той чрез познанието за Отца и Сина. Една от основните цели на посланието е, че другите могат да участват в това партньорство. Думата „общение“ е една от ключовите ноти на първа глава. Този, който наистина познава Христос, винаги ще иска другите да участват в това благословено другарство. „Веднага щом човек дойде при Христос, в сърцето му се ражда желание да разкаже на другите какъв скъпоценен приятел е намерил в Исус“ (SC 78). Тези, които работят по този начин за другите, ще участват в отговора на молитвата на Спасителя: „да бъдат едно, както Ние [Отец и Синът] сме едно“ (Йоан 17:22).

Нашето общение. Буквално „общността, [тази, която е] наша“, тоест, нашият вид общение, общението, което съществува между Йоан и Божеството. Християнинът става свързващо звено между небето и земята. С едната си ръка той се хваща за познанието си за Бога чрез Христос, а с другата се хваща за онези, които не познават Бога, като по този начин осигурява жива връзка между Отца и Неговите непокорни деца.

Неговият Син Исус Христос. Тук Йоан отъждествява Словото с Христос. Двойното заглавие „Исус Христос“ показва, че Йоан разглежда човешките и божествените аспекти на

Животът на Сина (вж. върху Мат. 1:1; Фил. 2:5; срв. върху 1 Йоан 3:23). Общението с Отца е възможно само чрез Сина, който е уникално квалифициран да открива Бога на хората (вж. върху Йоан 1:18).

4. Тези неща. Тоест, съдържанието на посланието, включително това, което вече беше написано в стихове 1–3, и какво възнамерява авторът да напише в останалата част на писмото.

До вас. Могат да се цитират важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за пропускането на тази фраза и за четенето на нейно място с емфатична форма на подлога на глагола в гръцки. Резултатът би бил „и тези неща пишем“.

Ваш. Могат да се цитират важни текстови доказателства за четенето „наш“. Но контекстът е в полза на четенето на KJV, тъй като е по-вероятно Йоан да пише, за да донесе радост на своите читатели, отколкото на себе си.

Радост. Естественят резултат от общуването с Христос (вижте върху Рим. 14:17).

Пълен. Или „изпълнен“. Исус е изразил същата причина да говори „тези неща“ на учениците Си (Йоан 15:11) и възлюбените ученици може би повтарят думите на неговия Учител. Изпълнението на радостта е честа тема в писанията на Йоан (Йоан 3:29; 15:11; 16:24; 17:13; 2 Йоан 12). Християнската религия е щастлива (вижте върху Йоан 15:11).

Така завършва краткото въведение към посланието. Йоан, който лично е познавал Христос, желае да сподели знанията си със своите читатели, за да могат те да се радват на същото общение, на което той вече се радва с Отца и Сина. В процеса на изразяване на това любящо желание той твърди божествеността, вечността и възплъщението – и произтичащата от това човечност – на Сина. Това чудно знание той предава с прост, но категоричен език, така че читателите, както в негово време, така и в наше време, да не се съмняват в основата на християнската вяра и в природата и делото на Исус Христос.

По този начин той ефективно отговаря на гностическото учение, без дори да споменава ереста.

5. Чул съм за него. По-скоро „чул съм от него“, тоест от Бога или евентуално от Христос. Йоан иска да изясни, че не е измислил или открил посланието, което ще предаде на своите читатели, а го е получил от Господа, независимо дали директно от Христос или чрез откровение.

Декларирам. Гръцко *anaggellō*, „да обявя“, „да направя известен“, „да разкрия“, различен дума от използваната в стихове 2 и 3 (*apaggellō*) за „показвам“ и „обявявам“. *Anaggellō*

предполага предаването на новината на получателя или обратно на него, докато *apagelo* набляга на източника на новината, тоест от кого идва.

Бог е светлина. Липсата на член в гръцки език преди думата за „светлина“ уточнява „светлина“ като един аспект или качество на Божията природа (вж. гл. 4:8). Сравнете светлината като атрибут на Христос в Йоан 1:7–9.

В Библията светлината е тясно свързана с Божеството. Когато Господ е положил ръката Си, за да При сътворението светлината е първият елемент, който е въведен в съществуване (Битие 1:3). Божествените проявления обикновено са съпроводени с неизразима слава (Исх. 19:16–18; Втор. 33:2; Ис. 33:14; Авак. 3:3–5; Евр. 12:29; и др.). Бог е описан като „вечна светлина“ (Ис. 60:19, 20) и като обитаващ „в светлината, до която никой човек не може да се доближи“ (1 Тим. 6:16). Тези физически проявления са символ на моралната чистота и съвършената святост, които отличават Божия характер (вижте коментара върху „слава“ [докса], Йоан 1:14; Рим. 3:23; 1 Кор. 11:7).

Едно от най-забележителните качества на светлината е нейната сила да разсейва тъмнината. На най-висшето ниво, духовното, Бог проявява това качество в превъзходна степен – тъмнината на греха не може да съществува в Неговите очи (Авак. 1:13).

В него няма никаква тъмнина. Буквално „тъмнина в него няма, никаква [тъмнина]“. Двойното отрицание категорично отрича наличието на какъвто и да е елемент на тъмнина в Божията природа. Типично е за Йоан да прави категорично твърдение като „Бог е светлина“ и след това да го подсилва с отричане на обратното (вж. ст. 6, 8; гл. 2:4; Йоан 1:3, 20; 10:28). Има непосредствена причина за категоричното твърдение на Йоан. Гностическата теория твърди, че доброто и злото са необходими еквиваленти едно на друго и че и двете произлизат от един и същ божествен източник – Бог. Ако обаче Бог е изцяло и изцяло „светлина“, без най-малката примес на тъмнина, тогава гностицизмът (виж том VI, стр. 55) е проповядвал нещо, противоречащо на Божията природа, и трябва да бъде отхвърлен от онези, които приемат думите на апостола.

В писанията на Йоан „тъмнината“ (skotos или skotia) е антитеза на „светлината“, както е в посланията на Павел грехът е антитеза на праведността (Римляни 6:18, 19) и „плътта“ на „Духа“ (гл. 8:1). Вижте Йоан 12:35, 46; вижте върху Йоан 1:5; 8:12.

6. Ако кажем. За да спечели вниманието на онези, които се нуждаят от неговия съвет, апостолът смекчава някои от своите подразбиращи се упреци, като ги прави хипотетични (вж. ст. 8, 10 и т.н.) и като включва себе си в изявлението. Той несъмнено е бил наясно, че мнозина твърдят, че имат общение с Отца, но ходят против Неговата воля. И все пак той използва нежен език с надеждата да не раздразни читателите си.

Имайте общение. Вижте стих 3. Твърдението за общение с Бога трябва да бъде демонстрирано чрез практическите му резултати. Ще има двустранен живот – мисъл и действие, молитва и работа (МН 512). Да практикуваш Божието присъствие означава да осъзнаваш по всяко време Неговата близост чрез Неговия Свят Дух. Всяка мисъл, всяка дума, всяко действие отразява съзнанието за Неговото любящо присъствие и Неговото всевиждащо око. Ние сме Го обикнали. Знаем, че Той винаги ни е обичал и сме благодарни за Неговата грижа (Пс. 139:1–12; Йеремия 31:3). Толкова естествено, колкото едно дете уверено пхва ръката си в тази на баща си при приближаване на опасност и я държи там дори когато опасността е отминала, така и Божието дете ходи с небесния си Отец. Такова е истинското „общение с Него“.

Ходене. Гръцки: peripateō (вижте върху Еф. 2:2; Фил. 3:17).

Тъмнина. Гръцки skotos (виж на стих 5). Нищо не може да процъфтява в тъмнината, освен някои низши форми на живот, които са склонни да направят тъмнината по-отблъскваща. Разпадът напредва бързо при липса на животворна светлина. Очите, които са свикнали с тъмнината, губят способността си да реагират на светлината. Също така е и с душата – тъмнината на греха пречи на духовния растеж, а непрекъснатият грях унищожава духовното зрение. И все пак хората са толкова свързани с греха, че търсят тъмнина, за да могат да грешат по-ефективно (Йоан 3:19, 20).

Лъжем. Йоан подчертава лицемерието на онези, които твърдят, че следват пътя на светлината, но доброволно ходят в тъмнината. Тъй като Бог е светлина (ст. 5), всички, които общуват с Него, също трябва да ходят в светлината. Следователно, всеки, който твърди, че има общение с Отца, а въпреки това ходи в тъмнината, трябва да лъже. Твърденията им за общение с Бога доказват поне известна степен на познаване на светлината, но тъмнината, която ги обгръща, разкрива, че те или са възпрепятствани от светлината поради невежество, или умишлено са се затворили от нея.

Не вършете истината. Друга илюстрация на навика на Йоан да следва положителното твърдение „лъжем“ с отрицателното му съответствие „не вършете истината“ (вижте върху стих 5). Идеята за „вършене на истината“ е специфична за Йоан в Новия завет (вижте върху Йоан 3:21; вж. върху гл. 8:32). За „истина“ (alētheia) вижте върху Йоан 1:14. В допълнение към лъжата с устните си, онези, които „ходят в тъмнина“, също не успяват да приложат истината в поведението си. Грехът първо намира израз като мисъл в ума, но мисълта обикновено се превръща в дело. Когато дейностите от ежедневието започнат да отричат изповядването, направено чрез посещение на църква, отделянето от общението с Бога е очевидно. Когато религията престане да бъде седмиденен въпрос, Бог е изключен от живота и тъмнината се сгъстява.

7. Но ако ходим. Изречението може да се перифразира като „Ако, от друга страна, вместо да ходим в тъмнина, ходим...“ Йоан не оставя паството си в отчаяние, а се обръща към положителните аспекти на християнския живот, като по този начин ги насърчава и изразява увереността си в тях.

Той е в светлината. Бог е постоянно заобиколен от светлина, която се излъчва от Него. Най-доброто, което християните могат да направят, е да ходят в лъчите на светлината, които произлизат от Бога. Както пътникът ще следва светлината на водач по тъмен и непознат път, така и Божието дете ще следва светлината от Господа по пътя на живота (2 Кор. 4:6; Еф. 5:8; срв. Притчи 4:18).

Един с друг. Ако ходим в светлината, ходим с Бога, от когото светлината свети, и имаме общение не само с Него, но и с всички останали, които следват Господа. Служейки на същия Бог, вярвайки в едни и същи истини, следвайки едни и същи инструкции по пътя на живота, ние не можем да не ходим в единство. Най-малкият знак за враждебност между нас и нашите братя трябва да ни накара да преразгледаме собственото си поведение, за да сме сигурни, че не се отклоняваме от осветения път на живота (вж. гл. 4:20).

И кръвта. Последното изречение на стиха в никакъв случай не е последваща мисъл, защото описаното тук преживяване е тясно свързано с ходенето „в светлината“. Признавайки, че дори онези, които общуват с Бога, ще продължат да се нуждаят от очистване от греха, Йоан уверява християнина, че Бог вече е предвидил тази нужда и се е погрижил за нея. За значението на „кръвта“ при очистването от греха вижте Рим. 3:25; 5:9; вж. Йоан 6:53.

Исус Христос. Могат да се цитират важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за пропускането на „Христос“. Но тъй като в посланията си Йоан често използва израза „Исус Христос“ или говори за Исус като за „Христос“ или „Син Божий“ (гл. 4:15; 5:1, 5), мнозина предпочитат да запазят думата Христос. В своето Евангелие апостолът често говори за Исус, въплътеното Слово, но тук той мисли по-специално за богочовешкия Спасител, Исус Христос. За титлата Исус Христос вижте Мат. 1:1.

Неговият Син. Това допълнително идентифициране на Исус подчертава величината на жертвата, която осигури очистващата кръв – тя дойде от Божия Син. За обсъждане на синовността на Христос вижте Лука 1:35.

Очиства. Гръцки katharizō, „да направя чист“, „да очистивам“, използвано в Евангелията за „очистване“ на прокажен (Мат. 8:2; Лука 4:27; и др.), а другаде за очистване от грях или от вината за грях (2 Кор. 7:1; Еф. 5:26; Евр. 9:14; и др.). Очистването, за което Йоан говори тук, не е това, което се случва с първото покаяние и изповед, в началото на християнския път и което предшества общението. Очистването, за което се говори тук, продължава през целия земен живот и е част от процеса на освещение (виж върху Рим. 6:19; 1 Сол. 4:3). Никой освен Христос никога не е живял безгрешен живот (виж върху Йоан 8:46;

1 Петрово 2:22); така и хората непрекъснато се нуждаят от Христовата кръв, за да ги очисти от греховете им (вижте 1 Йоан 2:1, 2).

Авторът включва себе си сред онези, които се нуждаят от това очистване. Тези, които ходят най-близо до Бога, в славата на Неговата светлина, ще бъдат най-осъзнати за собствената си греховност (гл. 1:8, 10; АА 561, 562; GC 469–473).

Всеки грях. По-скоро „всеки грях“, тоест всеки вид и проявление на грях. За коментар Относно „грях“ вижте гл. 3:4.

8. Ако кажем. Вижте на стих 6.

Ние нямаме грях. Йоан не посочва дали е имало някои, които са отправяли публично претенции за съвършенство, или думите са били изречени само в сърцето, но той е наясно със съществуването на претенцията и показва нейната опасност. Използването на сегашно време показва, че тези самодоволни хора са претендирали за настояща и продължаваща праведност, до която всъщност не са достигнали. Те не са отричали, че са съгрешили в миналото, но сега буквално са казали: „Грях нямаме“. В това отношение те представляват контраст с истински праведните, които признават своята греховност и нужда от очистване (ст. 7). Само Христос може да твърди, че е без грях (вижте ст. 7). За коментар относно „грях“ вижте гл. 3:4.

Заблуждаваме себе си. Вижте Матей 18:12. Тъй като заблуждаваме себе си, не можем да обвиняваме никого друго. Тъй като твърдението, че сме без грях, е възвеличаване на себе си, възкресение на стария човек, акт на гордост и следователно на грях, това е самопротиворечиво твърдение, което се прави само от някой, който е самозаблуден. Нежелаейки да признае собствената си греховност, измамното човешко сърце измисля безброй начини да протестира срещу своята невинност. Само проникващата сила на Божието Слово може да разкрие истинското състояние на сърцето и то само когато умът е готов да приеме откровението (Ер. 17:9; Евр. 4:12).

Истината не е в нас. Вижте стих 6. Авторът отново следва положително твърдение с неговото противоположното в отрицанието (вж. ст. 5, 6). Този, който умишлено отхвърля правилното и приема неистина, особено неистина, която го кара да се чувства превъзхождащ другите и независим от Спасителя, никога не може да бъде сигурен, че някога отново ще бъде готов или способен да различи разликата между правилно и грешно (вж. Мат. 12:31). Освен ако няма ранно завръщане към Предишната смирена ходеща в лъчите на разкриващата светлина на истината душа е отклонила по път, който може да завърши само с осъждане и смърт. Колкото и проникновено да е знанието за други аспекти на истината, една грешка тук ще направи всяко друго знание безполезно.

9. Признавам. Гръцки *homologeō*, „да кажа същото [като друг]“, „да призная истината“ на обвинение“ (виж върху Рим. 10:9), от *homos*, „едно и също“ и *legō*, „да кажа“.

Нашите грехове. Гръцки *hamartiai* (вж. върху гл. 3:4). Думите на Йоан показват осъзнаване, че искрените християни понякога грешат (вж. върху гл. 2:1). Ясно е също, че той говори за конкретни дела на грях, а не за греха като зъл принцип в живота. Съответно, изповедта трябва да бъде по-конкретна от простото признаване на греховността. Разпознаването на точния характер на греха и разбирането на факторите, довели до неговото извършване, са от съществено значение за изповедта и за изграждането на сила, за да се устои на подобно изкушение, когато то се повтори (5Т 639). Нежеланието да се бъде конкретно може да разкрие липса на истинско покаяние и липса на реално желание за всичко, което прошката предполага (вж. SC 41). За обсъждане на тясната връзка между изповедта и покаянието вижте върху Езек. 18:30; вижте 5Т 640.

Контекстът показва, че авторът очаква изповедта да бъде отправена към Бога, защото Бог Само Той „е верен и праведен да ни прости греховете и да ни очисти от всяка неправда“. Следователно, не е необходим човешки посредник, никакъв свещеник, за да ни обяви за свободни от грях. Ние идваме при Бога не само защото само Той може да „очисти“, но и защото сме съгрешили срещу Него. Това важи за всеки грях. Ако грехът е и срещу някой човек, тогава изповедта трябва да се направи както пред този човек, така и пред Бога (5Т 645, 646; ДА 811). Степента на изповедта трябва да се измерва с степента на вредата, причинена от нашето зло дело (вж. Притчи 28:13).

Той е верен. Единственият елемент на несигурност в процеса на изповед и прошка е у грешника. Господ със сигурност ще прости, ако човек наистина се изповяда. Верността е едно от изключителните качества на Господа (1 Кор. 1:9; 10:13; 1 Сол. 5:24; 2 Тим. 2:13; Евр. 10:23). Тук Йоан подчертава Божията вярност по отношение на прошката (вж. Изх. 34:6, 7; Михей 7:19).

Колко често мирът бива пропилян от онези, които се съмняват в Божията вярност! Сатана прави всичко възможно, за да разруши вярата ни в грижовния интерес на Господа към нас като индивиди (МВ 115). Сатана е доволен да вярваме, че Бог се грижи за много или повечето от Своите хора, стига само да може да ни накара да се съмняваме в Неговата грижа за нас лично. Трябва постоянно да си напомняме за божествената сила, която ще ни предпази от падение (Юда 24), и когато паднем в резултат на това, че не сме използвали тази сила, трябва да дойдем, покаяни, при престола на милостта за благодат и прошка (вж. Евр. 4:16; 1 Йоан 2:1).

Справедлив. Гръцки *dikaïos*, „праведен“ или „праведен“ (вижте върху Матей 1:19). Бог е справедлив съдия и Неговата справедливост е най-очевидна в контраст с „цялата ни неправда [адикия]“. За щастие за нас, Неговата справедливост е смекчена с милост.

Прощавам. Гръцка дума *arhīēti*, използвана в Новия завет с различни значения – „изпращам“, „отхвърлям“, „оставям“, „прощавам“. Когато обаче глаголът се използва във връзка с „грях“, той се превежда еднозначно като „прощавам“ (вижте върху Мат. 6:12; 26:28). Именно в сферата на прошката Божията вярност и справедливост намират своя пълен израз. За обсъждане на прошката вижте върху 2 Лет. 7:14; Пс. 32:1; Деяния 3:19.

Нас нашите грехове. Тоест, конкретните грехове, които са били изповядани. Господ е готов да прости на покаялия се грешник, въпреки че Той не може да прости тези грехове в смисъл, че ги пренебрегва. Изповяданите грехове се носят от Божия Агнец (Йоан 1:29). Благодатната любов на Бога приема покаялия се грешник, изповяданият грях се отнема от него и грешникът застава пред Господа, покрит със съвършения живот на Христос (Кол. 1:29). 3:3, 9, 10; КОЛ. 311, 312). Грехът е изчезнал и грешникът стои нов човек в Христос Исус.

И да ни очисти. Или „дори да ни очисти“. Фразата „да ни очисти от всяка неправда“ може да се разбира или като противопоставяне и следователно обяснение на фразата „да ни прости греховете“, или като определяне на процес, различен от и следващ този на прошката. И двете идеи са валидни, когато се прилагат към практическия християнски живот. Всеки грях осквернява и когато грешникът е простен, той е очистен от онези грехове, за които е получил прошка. Когато изповядал големия си грях, Давид се молил: „Сърце чисто сътвори в мен, Боже“ (Пс. 51:10). Господ обаче възнамерява да очисти покаялия се грешник от всяка неправда. Той изисква морално съвършенство от Своите деца (виж върху Мат. 5:48) и е взел мерки, чрез които всеки грях може да бъде успешно устоят и преодолян (виж върху Рим. 8:1–4). Докато има живот, ще има и нов.

победи за постигане и нови съвършенства за постигане. Това ежедневно очистване от греха и растеж в благодатта се нарича освещение (вижте върху Рим. 6:19). Първоначалната стъпка, чрез която грешникът се отвърща от греха си и приема Христос, се нарича оправдание (вижте върху Рим. 5:1). Възможно е да се видят тези два процеса в думите на Йоан, но дали апостолите са имали предвид такъв задълбочен анализ на тези стъпки в спасението, е под въпрос. По-вероятно е той да е имал предвид очистването, което съпътства прошката, въпреки че думите му може да са по-широко приложими.

От всяка неправда. Това изчерпателно твърдение ясно показва старанието, с което Бог е готов да премахне неправдата от онези, които са изповядали и са получили простени грехове. Но самият грешник трябва да сътрудничи с Бога, като изостави греха. Ако се следва библиейският план, очистването ще бъде пълно.

Изисква се внимателно бдение в молитва, за да се предотврати повторното възраждане на старите навици на мислене и действие (Рим. 6:11–13; 1 Кор. 9:27). Действието на волята е решително, но волята е слаба и колеблива, докато Христос не я очисти и не я укрепи. Измамливото сърце често има скрит копнеж по старите си начини и предлага много извинения, за да оправдае продължаващото си угаждане. Постоянното осъзнаване на тази опасност и ежедневното обновяване на целта са необходими за безгрешността (SC 52), защото Небето не може да направи нищо за човек, докато не приеме благодатта и силата на Христос за изкореняването на всяко греховно желание и склонност в живота му. Вижте върху 1 Йоан 3:6–10; Юда 24.

10. Не сме съгрешили. Това е третото и най-конкретно фалшиво твърдение за святост. (виж стихове 6, 8). Стих 6 записва лъжливото твърдение за общение с Бога, докато ходиш в тъмнина. Това е лесно твърдение за отправяне, но често е трудно за опровергаване. Стих 8 заявява твърдението за безгрешно сърце, което отново би било трудно за доказване или опровергаване. Тук обаче Йоан намерява, че някои твърдят, че не са извършили никакви греховни действия. Но такова твърдение е невярно, защото всички са съгрешили (Римляни 3:23). Доколкото посланието е адресирано до християните, които, вероятно, биха били наясно с греха, Йоан ясно говори за поведение след обръщането.

Направете го лъжец. Последствията от твърдението за безгрешност са изложени според моделът, следван в стихове 6, 8, където резултатите са изразени както положително, така и отрицателно, но тук се използват по-сериозни термини. Фалшивото твърдение за общение ни прави лъжци (ст. 6), твърдението, че нямаме грях, означава, че се заблуждаваме (ст. 8), но твърдението, че не сме съгрешили, прави Бога лъжец. Не че някое човешко предположение може да повлияе на божественото съвършенство, но ако твърдението беше вярно, то би противоречило на ясните твърдения на Божието Слово.

Неговото слово. Не става дума за Христос, живото Слово, а за писаното или изговорено слово на Бог като средство, чрез което се предава Неговата истина (ст. 8). Това Слово е истина (Йоан 17:17) и не може да пребъдва в онези, които противоречат на ясните му твърдения. Ако хората не приемат свидетелството на Бог, ако отричат валидността на Неговото описание на тяхното състояние, те изключват Неговото Слово и вече не могат да го имат в сърцата си.

Вдъхновеното Слово е Божието средство, чрез което човек може да се докаже на истинското му състояние и да го спаси от заблудата да мисли, че е безгрешен. Следователно всеки християнин трябва да бъде усърден изследовател на Словото. Истините на Библията трябва да бъдат запомнени и умът по този начин укрепен с животворящото Слово. Нейните скъпоценни обещания ще ни осигурят подкрепа във времена на изпитания и трудности, а наставленията му в праведност ще ни отведат до Спасителя и ще ни подготвят да приемем Неговия свят характер (2

Тим. 3:16, 17). Със Словото Божие, скрито по този начин в сърцата ни, ние вече няма да съгрешаваме умишлено срещу Него (Пс. 119:11), но все още няма да имаме претенция за пълно осветление (вж. ГК 618, 619).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 AA 555; DA 340; PK 223; SL 70; 6T 90

1-3AA 568; MH 461; 8T 321

1-77T 286

2 AA 544; COL 43; CT 435; DA 250; Ед 84

3 AA 555; DA 340; PK 223; SL 70; 6T 90

5 Ev 284; GC 476; 1T 405; WM 79

5-73T 528

6-8SL 69

7 AH 207; CT 156; GC 74; GW 161; MB 115; MH 90; PK 320; TM 211, 517; 1T 409; 3T

361, 436, 464, 476; 4T 625; 5T 254; 8T 193; 9T 24

8 LS 84; SL 7, 51

8-10AA 562

9 9AA 552, 566; COL 158; DA 266, 806; MB 116; MH 123, 182, 229; SC 41; TM 147; 5T 641; WM 152

ГЛАВА 2

1 Той ги утешава срещу греховете на немощта. 3 Да познаваш Бога правилно означава да пазиш Неговите заповеди, 9 да обичаме братята си. 15 и да не обичаме света. 18 Трябва да се пазим от измамници: 20 от чиито измами благочестивите са спасени, пазени чрез постоянство във вярата и святост на живота.

1. Малки деца. Гръцки *teknia* (виж върху Йоан 13:33), умалителна форма на *tekna*, „деца“ (виж върху Рим. 8:14). Може да се преведе като „скъпи деца“, защото умалителното се използва, за да изрази обич, а не размер или възраст. В Новия завет само Спасителят и Неговият любим ученик използват тази дума (Йоан 13:33; 1 Йоан 2:12, 28; 3:7, 18; 4:4; 5:21), освен евентуалната ѝ употреба от Павел в Гал. 4:19. Нежността на този израз може да предполага, че той се е обръщал към своите собствени новоповярвали.

Възрастният апостол би могъл уместно да нарече дори бащите „малки деца“ (1 Йоан 2:12–14). Той смятал всички християни за членове на едно голямо семейство, чийто Отец е Бог (вж. Еф. 3:14, 15), но в която имаше много човешки бащи и синове. Това обаче не показва, че Йоан е приел титлата „баща“. Христос беше заповядал на учениците Си да не се наричат един друг с никакво име, което би означавало контрол над съвестта на човека или над това, в което той трябва да вярва (Мат. 23:7–9; вж. ДА 613).

Тези неща. Препратката може да е към предходната глава или към съдържанието на цялото послание. И двете гледни точки изглежда удовлетворяват намерението на автора.

Напишете I. В гл. 1:4 Йоан пише в множествено число, но тук той е още по-интимен и ограничава препратката до себе си, дори когато се обръща към читателите си „дечица мои“.

Не съгрешавай. Гръцкото време показва, че тук Йоан говори за конкретни дела на грях (вж. гл. 3:9). Йоан би искал читателите му да избягват извършването дори на едно-единствено дело на грях. Няма реална пауза в мисълта между гл. 1 и 2, като и двете насърчават християните да си присвоят божествената сила, за да живеят над греха. Въпреки това, в гл. 1:10 Йоан предупреждава срещу претендирайки за свобода от греха. Дали с това иска да каже, че очаква хората да се задоволят да продължат да грешат? Със сигурност не! Пълната свобода от греха е целта, поставена пред Божиите деца, и е направено всичко възможно, за да я постигнат (вижте гл. 3:6).

Ако някой съгреша. Тоест, извърши определено деяние на грях. Въпреки че целта на християнина е безгрешността, Йоан тук признава възможността искреният християнин да извърши грях (вж. гл. 1:7–9). Той прави това не за да извинява греха, а за да представи Някой, Който може да го спаси от греха, в който може да е паднал.

Да. Йоан отново се включва сред читателите си, може би за да подчертае, че Христос е станал защитник на всички християни.

Застъпник. Гръцки *paraklētōs* (виж върху Йоан 14:16). *Paraklētōs* се използва в Новия завет само от Йоан. В Евангелието думата се отнася до Светия Дух; тук, по собствено определение на Йоан, тя се отнася до Сина в Неговото дело на спасение. Тогава е ясно, че авторът вижда както Сина, така и Духа като изпълняващи длъжността *paraklētōs*. Преводът „посредник“ или „ходатай“ тук би изглеждал за предпочитане пред „застъпник“.

С Отца. „С“ тук е превод на думата *pros*, същата гръцка дума, която е използвана в гл. 1:2 и Йоан 1:1, 2. Тя показва тясната връзка между Застъпника и Отците – Посредникът стои в самото Божие присъствие, наравно с Него (вижте върху Йоан 1:1; Евр. 7:25).

Исус Христос. Вижте върху Мат. 1:1; Фил. 2:5.

Праведният. Гръцки *dikaïos* (виж върху Мат. 1:19). Това е така, защото Той все още е праведен след бидейки изкушаван във всичко, подобно на нас (Евр. 2:18; 4:15; 7:26), Христос е годен да бъде наш Първосвещеник и Застъпник. Ако беше съгрешил, не би могъл да застане пред Отца; ако не беше преживял изкушение, не би могъл да бъде наш истински представител. Гностиците твърдяха, че всяко същество притежава светлина и тъмнина в различни пропорции и от това заключиха, че грехът има малко място дори в характера на Спасителя. Но това лъжливо учение е категорично опровергано от апостола.

2. Умилоствение. Гръцки *hilasmos*, „изтичане“, от *hilaskomai*, „да бъда милостив“ (Лука 18:13), „да извърши помирение за“ (Евр. 2:17). Вижте върху Рим. 3:25. В езическия език „умилоствение“ е било дар или жертва, предназначена да умилостави гнева на бог и да го направи приятелски настроен или прощаващ. Но нашият Бог няма нужда да бъде умилоствяван или помиряван с нас, защото Той обича хората, дори когато са грешници (Рим. 5:8; Откр. 13:8). Ние сме тези, които се нуждаят от помирение с Бога (2 Кор. 5:18, 19). Гръцката конструкция тук подчертава, че самият Христос е умилоствението, както и умилоствяващият. Той е едновременно свещеник и жертва.

За нашите грехове. Или „относно нашите грехове“ – сферата, в която действа „умилоствението“. Ако нямаше грях, нямаше да има нужда от умилоствение, но Йоан признава, че дори християните са грешили и предлага уверението, че „Исус Христос, праведният“ се е погрижил за този грях чрез Своята изкупителна смърт. Той предлага собствената Си кръв за изкуплението на нашите грехове (Йоан 1:29; Евреи 9:25, 26; ДА 652).

Целият свят. Предходните думи „греховете на“ са добавени. Цялото изречение може да се преведе като „но и отнасящи се до целия свят“. Някои тълкуват това като отнасящо се до общия грях в света. Добавянето на добавените думи обаче прави твърдението в съответствие с библийското учение, че Христос умря, за да понесе греховете на целия свят (виж Йоан 1:29; Евреи 2:9; 2 Петрово 3:9). Греховете на всеки мъж, жена и дете бяха поставени върху Спасителя. Това обаче не означава всеобщо спасение, защото Библията изрично казва, че спасението е наше само когато ние индивидуално приемем предлаганото спасение.

3. С настоящото. Гръцко *en toutō*, буквално „в това“, сочещо напред към направеното условие във втората половина на стиха „ако пазим Неговите заповеди“ (вж. ст. 5; гл. 3:16, 19; и др.). В своето Евангелие Йоан често използва подобен израз „чрез това“ (*dia toto*), за да се върне към казаното преди това и да развие аргумента още по-нататък (Йоан 5:16, 18; Йоан 8:47; и др.). Но в това послание *en toutō* обикновено се отнася до това, което следва (вж. гл. 4:9).

Знаем, че знаем. Гръцките глаголи са в различни времена. За да се предаде разликата между тези времена, изречението може да се преведе като „Знаем, че сме познали и все още знаем“. Йоан често използва глагола „познавам“ (Йоан 14:7; 17:3, 25; 1 Йоан 2:4, 5, 13; 3:1; 4:2) във връзка с „Бог“, за да обозначи не просто познание за Него, а лично познание с Него (вж. Йоан 17:3). Този опит е ефективна бариера срещу нашествията на еретичните гностически учения за Христос, за които вече стана дума (вж. стр. 625, 626).

Него. Тоест, Христос, Защитникът (ст. 1), Умилостивението (ст. 2). Живот, съобразен с Божията воля е единственото сигурно доказателство, че човек познава Бога. В цялото това послание Йоан продължава да противоречи на гностичното твърдение, че само знанието е ценно и че поведението няма особено значение при определянето на положението на човек пред Бога. Апостолите заявяват, че не слушателите на Словото са оправдани, а изпълнителите му (Римляни 2:13; Яков 1:22, 23). Благочестивите твърдения трябва да бъдат балансирани от морално поведение.

Пазете Неговите заповеди. Глаголът, преведен като „пазете“ (*tēreō*), изразява идеята за наблюдение или внимателно бдение. Тук това предполага вътрешна цел, която води до съобразяване на действията ни с Божията воля, изразена в Неговите „заповеди“. За коментар относно „заповедите“ (*entolai*) вижте Матей 19:17; Йоан 14:15. Йоан използва фразата „пазете Моите заповеди“ и еквивалента му „пазете Моите думи“ или подобни фрази многократно в своите писания (Йоан 14:15, 23; 1 Йоан 3:22, 24; 5:2; 2 Йоан 6; Откр. 3:10; 12:17).

4. Този, който казва. Сравнете с гл. 1:6. Вероятно е имало хора, които, повлияни от ереси като докетизма (вижте стр. 625), всъщност са твърдели, че познават Христос, пренебрегвайки Неговите заповеди. Именно към такива хора Йоан косвено се позовава, за да избегне назоваването им или конкретното включване на своите читатели сред тях (вж. гл. 2:6, 9). В църквата няма извинение за тези измамни учения, защото Христос категорично е заявил, че този, който е готов да приеме истината, ще му бъде открита (вижте с Йоан 7:17) и че онези, които истински Го обичат, ще пазят Неговите заповеди (вижте с гл. 14:15).

Лъжец е. Характерът на такъв човек, както и изповядването му, са лъжливи; чрез тях той доказва, че „истината не е в него“ (вж. гл. 1:6, 8). Обърнете внимание отново на употребата както на положителния, така и на отрицателния израз (вж. гл. 1:5, 6, 8, 10).

5. Който пази. Апостолът не се задоволява да остави читателите си с негативното картина, но веднага рисува положителния аспект, за да насърчи вярващите.

Наистина в Него. По-скоро „наистина в Него“, с думата за „наистина“ в емфатичното позиция в гръцкия език, за да посочи контраста с лъжливите твърдения, споменати в стих 4.

Любов към Бога. Това може да бъде любов към Бога от страна на човека или Божията любов, дарена на човека. В това послание Йоан използва фразата и в двата смисъла, но изглежда се отнася главно до Божията любов към човека (гл. 4:9; вж. гл. 3:1, 16, 17; 4:14, 16; но виж гл.

2:15; 5:3). „Любовта е от Бога“ (гл. 4:7). Всяка истинска любов идва от Бога и този, който е мотивиран да спазва Господните заповеди, го прави чрез любовта, която произлиза от Бога. За коментар относно „любов“ (agape) вижте Матей 5:43, 44; 1 Коринтяни 13:1.

Усъвършенстван. Гръцко teleiōō, „да доведе до край“, „да завърша“, „да усъвършенствам“. Вместо „е ... усъвършенстван“ трябва да четем „е бил усъвършенстван“. За прилагателното teleios вижте Матей 5:48.

С настоящото. Вижте стих 3. В настоящия случай „с настоящото“ може да се отнася до спазването на Божието слово (ст. 5) или до ходенето, както е ходил Христос (ст. 6). И двете състояния дават доказателство за това, че сме в Христос.

В него. Тоест, в Христос. За коментар на този израз, който се среща често в Новия завет, вижте 2 Кор. 5:17; Еф. 1:1; вж. Йоан 15:4; Гал. 2:20.

6. Този, който казва. Вижте стих 4. Тук става дума за всички, които изповядват Христос, независимо дали в искреност или друго.

Пребъдвам. Гръцко tēnōō, „да престоявам“, „да продължавам да присъствам“, „да остана“, „да пребъдвам“. Йоан често използва думата „мено“ – 41 пъти в своето Евангелие и 26 пъти в посланията си. В неговите писания тя често има мистичен смисъл, за да обозначи съюза, който съществува между Бог и Христос (Йоан 14:10), и подобен съюз, който би трябвало да съществува между Христос и вярващия (Йоан 15:4–10; 1 Йоан 2:24, 28; 3:6, 24). Изразът „пребъдвайте в Него“ е еквивалентът на Йоан на Павел „да бъде в Христос“ (вижте по-горе под „в Него“, стих 5). Въпреки че изразът има мистично значение, той е и изключително практичен и се отнася до ежедневието на християнина.

Трябва. Гръцко oipeiōō, „дължа“, във връзка с дългове (Мат. 18:28; и др.); „да бъда задължен“ да направя нещо (Йоан 13:14). Йоан го използва четири пъти в посланията си (тук и в 1 Йоан 3:16; 4:11; 3 Йоан 8). В библийската употреба oipeiōō предава силно чувство за морално задължение.

Да ходя. Гръцко peripateōō (виж върху Еф. 2:2), използвано често в Новия завет по отношение на Християнско поведение (вж. 1 Сол. 2:12).

Дори докато е вървял. В земния Си живот Исус е оставил съвършен пример за всички хора, който да следват. Християнинът трябва да е добре запознат с този безгрешен живот, за да го копира и да прилага неговите принципи към условията, при които самият той трябва да живее. Йоан настоява, че този, който твърди, че пребъдва в Христос, трябва да дава ежедневни доказателства, че подражава на своя Спасител. Животът, че подражава на своя Спасител. Животът трябва да съответства на изповедта (SC 58, 59).

7. Братя. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) прочитането „възлюбени“. Тук би било уместно Йоан, като въведе раздел, разглеждащ любовта към братята (ст. 7–11), да се обърне към читателите си с обръщение „братя“ или „възлюбени“.

Ново. Гръцко kainos, „нов“ по качество, а не по възраст. Тук може да се преведе като „нов вид“ на. В следващото изречение думата, използвана за „стар“ (palaios), се отнася до възрастта, до „заповедта“, която е била дадена отдавна. Тук Йоан отхвърля всякакво намерение да дава на своите читатели нов вид „заповед“, защото старата е адекватна. Контекстът (ст. 9–11) показва, че „заповедта“, за която се говори, е любов към брата (вижте върху Йоан 13:34).

От самото начало. Вероятно от самото начало на християнския опит на читателите, въпреки че някои предполагат, че се отнася до даването на тази „заповед“ от Христос или дори по-рано на Синай (вж. върху Матей 22:39, 40).

Дума. Гръцко логос, тук „свкупност от учения“, „послание“. Йоан говори за по-рано наставление, в резултат на което „братята“ са приели християнската вяра.

8. Отново. Този стих дава обяснение на предходния стих.

Нова заповед. „Старата“ заповед беше достатъчна, ако човекът не се вслушаше в нейния съвет. Но хората така замъглиха истинската цел на закона, че напълно загубиха от поглед неговото духовно качество. В Своите учения, най-вече в Нагорната проповед, Христос премахна натрупванията на вековете и разкри първоначалния блясък на „... заповедта“ (виж върху Матей 5:22). Толкова ярко и смислено изглеждаше наставлението, че Йоан можеше да го опише подходящо като „нова“ заповед (виж върху Йоан 13:34).

Кое нещо. Тоест, „новата заповед“.

В него и в теб. Повторението на предлога подсказва, че има разлика между начина, по който това твърдение е вярно в Христос и във вярващия. В Христос заповедта не се нуждаеше от подновяване; защото тя беше израз на Неговия характер. В нас заповедта трябва да бъде приложена, за да промени характеристиките ни, за да могат те да бъдат „истински“. Това се постига, когато се обичаме един друг, както Христос ни е обичал.

Тъмнина. Вижте Йоан 1:5.

Минало. Гръцко *paragō*, „минавам“, „заминавам“, във формата, използвана тук, „е минаващо „далеч.“ В стих 17 *paragō* описва преходната природа на грешния свят. Сегашното време – „преминава“, „блести“ – показва, че Йоан е осъзнал, че тъмнината няма да се разсее веднага. Победата над тъмнината от „истинската светлина“ ще бъде постепенна, но сигурна. Тази тъмнина е невежеството, доброволно или не, което пречи на хората да видят истинската природа на Божието Слово.

Истинската светлина. Това е откровението на Бога чрез Исус Христос (вижте върху Йоан 1:4–9).

Сега свети. Буквално „вече свети“. Откакто възплъщението е имало истинска светлина осветявайки помрачения от греха свят и хората имаха по-малко извинение от преди да живеят в тъмнина. Идването на Исус постави нова отговорност, както и нова благословия, върху хората.

9. Онзи, който казва. Вижте стих 4. Йоан отново се позовава на еретически учения, като например както тези на гностиците. Той вече е противопоставил светлината на тъмнината гл. 1:5–7; 2:8 и истината на лъжата гл. 1:8–10; 2:4. Сега той разглежда по подобен начин любовта и омразата (гл. 2:9–11).

В светлината. Състоянието на онези, които наистина са „в светлината“, е подразбиращо се в гл. 1:5–7 (вижте коментара там).

Омраза. Нищо не се казва за степента на омразата. Тя може да съществува като състояние на пасивно „нелюбене“, като активно неприязън или като злокачествена омраза, която се стреми да навреди на обекта си. Най-малката следа от омраза е достатъчна, за да покаже, че Богът на любовта няма пълна власт в сърцето (Матей 5:21, 22; МВ 55–58).

Брат. Освен когато се уточнява семейна връзка, думата „брат“ в писанията на Йоан обикновено се отнася до член на християнската църква. Въпреки омразата към

някой би казал, че един човек е в тъмнина, Джон е особено загрижен за християнските взаимоотношения.

Тъмнина. Вижте гл. 1:5. Този, който твърди, че е духовно просветен, но таи омраза към събрат си по вяра, ясно показва, че живее в духовна тъмнина дори „досега“, тоест в самия момент, в който прави невярното твърдение.

10. Който люби. Бог е любов (гл. 4:8), Бог е светлина (гл. 1:5) и този, който продължава да обича брат си въпреки обстоятелствата, които биха могли да породят омраза, трябва да живее живот с Бога и следователно да пребивава в Неговата светлина.

Повод за препъване. Гръцки скандал (виж върху Мат. 5:29; 16:23; 1 Кор. 1:23).

В него. Или „в него“. Гръцката дума може да се тълкува и по двата начина. „В него“ би се отнасяло до човека, който обича брат си, докато „в него“ би се отнасяло до „светлината“ (вж. Йоан 11:9, 10). Сравнението с 1 Йоан 2:11 може да предполага последното. Ако е така, стих 10 би представлявал първия член на антитеза (светлината не прави никого да се препъва), а стих 11 - втория (тъмнината заслепява очите).

11. Който мрази. Такъв човек е пълна противоположност на любящия (ст. 10).

Вместо да пребъдва, или да обитава, в животворящата Божия светлина, той обитава в духовна тъмнина.

Уокет. Вижте стих 6. Актът на омраза към брат му е засегнал и други области на животът на човека дотолкова, че животът му е изцяло тъмен.

Където отива. Пълният израз е цитат от думите на самия Христос.

(Йоан 12:35). Би било странно, ако любимият ученик не повтаряше някои от думите на своя Учител.

Мразещият несъмнено си мисли, че знае къде отива, но е заблуден. Той не е наясно с крайната си цел. Ако я беше осъзнал, вероятно щеше да промени начина си на живот. Вижте Притчи 14:12.

Тъмнината ослепи. Слепотата вече е настъпила. Светлината е от съществено значение за зрението и този, който отхвърля светлината, губи способността да вижда. Идеята, че отхвърлянето на светлината води до духовна слепота, се среща и в Стария завет (вж. Пс. 82:5; Екл. 2:14; Ис. 6:10). От друга страна, човекът, който избира да живее в светлина, получава допълнително просветление и напътствие (Пр. 4:18, 19).

Никаква метафора не може адекватно да изобрази състоянието на онези, които мразят братята си. Слепият човек живее в тъмнина и знае, че е слеп, но онези, които Сатана е ослепил, си мислят, че виждат, когато всъщност не виждат. Те се възприемат като висши същества, вървящи по просветлен път към възхитителен край (вижте Битие 3:6).

12. Пиша. От общи съображения (гл. 1:4 до 2:11) апостолът преминава към конкретни проблеми (гл. 2:12 и нататък). Първо обаче той изброява причините си за писането, като назовава конкретни групи. Четири пъти казва „Аз пиша“ (ст. 12, 13) и два пъти „Аз написах“ (ст.

14). Значението на разликата във времето е било много обсъждано. Някои смятат, че под „са написали“ Йоан се отнася до своето Евангелие. Но няма убедителни доказателства, че Евангелието е било написано преди посланието (виж стр. 624, 625). Други виждат в него препратка към предишно послание, което сега е изгубено. Трети предполагат, че Йоан само променя езика си, за да избегне монотонно повторение. Но той, повече от други новозаветни писатели, не се страхува от очевидната монотонност, когато я смята за ефективно литературно средство, и неговите вариации рядко са без значение. Съответно, други предполагат, че под сегашно време Йоан се отнася до това, което предстои да напише, а под минало време - до това, което вече е написал.

Дечица. Гръцки *teknia* (виж на стих 1). Че словото обхваща цялата вярна църква членове, както стари, така и млади, е ясно от останалата част на стиха. Посланията към конкретни възрастови групи се появяват в стихове 13, 14.

Защото. Гръцки *hoti*, „че“ или „защото“. Някои предпочитат „че“, мислейки, че Йоан иска да напомни на читателите си, че греховете им са простени. Макар че подобен превод е възможен тук, той не е приемлив в стихове 13, 14, където *hoti* се среща отново.

Простени са. Тоест „са били простени“. Гръцкото време показва продължаващия резултат от минал акт на прошка. Вижте гл. 1:9.

Заради Неговото име. Или „заради Неговото [Христово] име“, „заради Неговото име“, „заради Неговото име“ (виж върху Пс. 31:3; Деяния 3:6, 16; срв. върху Деяния 4:12). Отец прощава греха на покаяния се грешник заради Христовото „име“, тоест, чрез Неговия характер и дело. Тъй като прошката сила на името на Спасителя е била лично позната на читателите на Йоан, апостолът се чувства свободен да обсъжда с тях дълбоки духовни истини. Прощката е отворила нов свят пред тях и той предлага да им помогне да го изследват.

13. Аз пиша. Вижте стих 12.

Бащи. Това е необичайна форма на обръщение в Новия завет. В Стария завет терминът често се отнася до на предците (Бит. 15:15; 31:3; и др.) и се използва така в Новия завет (Деяния 3:13, 22, 25; и др.). „Бащи“ може да са и старейшините или водачите на народа (Деяния 7:2; 22:1). Тук изглежда, че Йоан се обръща към по-възрастните мъже, независимо дали са буквални бащи или не, за разлика от следващата група, „младите мъже“. „Бащите“ може да са били отдавна в християнския път, освен че са били в напреднала възраст, и по този начин са достигнали духовна зрялост.

Защото. Вижте стих 12.

Знаех. Гръцки *ginōskō* (виж на стих 3). Малко вероятно е някой от читателите на Йоан да е знаел Христос лично, в плът, но всички имаха привилегията да развият истинско духовно познание с Него. Наша привилегия е да се радваме на същото вътрешно убеждение за общение със Спасителя (вж. Фил. 3:10). Всички християни трябва да могат да свидетелстват заедно с Павел: „Аз зная в кого съм повярвал“ (2 Тим. 1:12).

Него, Който е от. Сравнението с гл. 1:1–3 потвърждава, че Йоан тук говори за Сина. В края на стиха той приписва познание за Отца на всички вярващи.

Млади мъже. Йоан разделя читателите си на две групи – „бащи“ и „млади мъже“. Който не е в първия, ще бъде във втория.

Победа. Гръцки *nikāō*, „да побежда“. От 28-те пъти, в които *nikāō* е използвана в Новия завет, 6 се срещат в това послание и 18 в други писания на Йоан. Мисълта за християнската победа заема важно място в мисленето на апостола. Гръцкият текст показва, че вярващите са победили в миналото и се радват на плодовете на своята победа.

Нечестивият. Тоест, дяволът (вж. Йоан 17:15). Победата, която вярващите бяха постигнали, беше не само над собствените им погрешни желания и непокорни навици, но и над злонамерената омраза и хитрите изкушения на самия противник (вж. Матей 4:1).

В тази епоха на нарастващи знания и хвалебствен скептицизъм малцина осъзнават силата на злия и неговите безбройни помощници. Хората обичат да се чувстват господари на собствената си съдба и забравят, че откакто Адам е съгрешил, всички хора са робни на злия.

Единственото спасение от такова робство е чрез използването на единствената лична сила, която остава на хората – силата да изберат друг Господар и да подчинят слабата си воля на Него. Тогава Христос ще ги освободи от робството на дявола и ще ги контролира за добро (Римляни 6:13–23).

Аз пиша. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) тълкуването „Аз съм писал“.

Малки деца. Гръцки *paidia*, термин, който не предава същата нотка на обич като *teknia* (виж стих 1), а вместо това подчертава идеята за подчинение и зависимост и предполага нужда от напътствие. Подобно на *teknia*, тя несъмнено включва всички вярващи, стари и млади (виж стих 12).

Отецът. Тоест, Бог. В стих 12 апостолът е приписал на вярващите знание за прощаване на греховете; тук той им приписва лично познание за истинския Бог. Йоан подчертава това знание в своите послания и в своето Евангелие, осъзнавайки, че то е от съществено значение за вечния живот (вижте върху Йоан 17:3).

14. Писал съм. Вижте на стих 12.

Бащи. Сравнете стих 13. Най-важното нещо, което Йоан може да им припише, е дълбокото познание за Спасителя, което идва от дълъг опит. Тези, които са познавали Бога, трябва да са познавали и Сина, единствено чрез когото може да бъде познат Бог (вижте върху Йоан 1:18).

„Вие сте силни.“ Йоан разширява обръщението си към младите мъже. В стих 13 той описва победата им над дявола. Сега той разкрива фактора, който ги е подпомогнал в тази победа (вж. Еф. 6:10–16). 18).

Божие Слово. На пръв поглед може да се помисли, че Йоан тук говори за въплътеното Слово (вж. Йоан 1:1–3; 1 Йоан 1:1–3). Но изглежда ясно, че тук той има предвид писаното Слово, Светото писание, което може да „пребъдва“ или да бъде скрито в сърцето (Йоан 15:7; Пс. 119:11).

Божие слово в сърцето едновременно вдъхновява и екипира войника на кръста да се бори добрият бой (вижте върху Еф. 6:17). Той разкрива падналото състояние на човека, лукавството и злобата на Сатана, спасителната сила на Христос, упражнявана чрез Светия Дух, високите стандарти, които хората трябва да достигнат чрез преданост към него, и славната награда на победителя. Самият Спасителят използва писаното Слово в борбата Си с изкушителя (Мат. 4:1–11). Водейки човешката битка като човек, Спасителят нямаше по-остро оръжие от думите, вдъхновени от Светия Дух точно за такива случаи (Матей 4:4, 7, 10). Само когато християните следват примера на Христос, изпълвайки паметта си със скъпоценното Божие Слово и следвайки неговите съвети, те могат да спечелят победа над себе си и греха.

Победи. Както и бащите, Йоан повтаря причината за похвалата си (вж. ст. 13).

15. Не обичайте. След като е посочил причината да им пише и да очаква да се вслушат в съвета му, Йоан продължава да предупреждава по-младите мъже за нещата, които трябва да избягват. Той прави това по директен, недвусмислен начин, използвайки сегашно време на повелителното наклонение на глагола „обичам“ (агапаѐ; виж върху Мат. 5:43; Йоан 21:15). Неговото предупреждение може да бъде преведено като „спри да обичаш“ или „не продължавай да обичаш“.

Свят. Гръцки *kosmos*, „светът“, разглеждан като подредена подредба на нещата или хора (виж върху Мат. 4:8; Йоан 1:9). В Новия завет *kosmos* често представлява безбожното множество, чуждо и враждебно на Бога, или светските дела, които отдалечават от Бога. Йоан използва *kosmos* повече от 100 пъти в своите писания и повече от всеки друг автор на Новия завет. В повечето случаи той предава картина на света като чужд и враждебен на Бога и в противовес на Неговото царство. Тази употреба може да отразява загриженост за лъжливите учения, които по-късно се развиват в гностицизъм, с неговия дуализъм, вярата му в борбата между тъмнината и светлината, между материята и духа, между Демииурга и истинския Бог (виж том...). VI, стр. 54-57).

Съответно, когато Йоан призовава читателите си „Не обичайте света“, той не мисли за земята, каквато е излязла от ръката на Създателя, но и от земни елементи, одушевени и неодушевени, които Сатана е използвал в бунт срещу Бога. Йоан знае колко привлекателни могат да изглеждат те и призовава християните да се пазят от тях и да се съпротивляват на съблазнителната им сила. Омразата към греховния свят няма да попречи на християнина да се опита да помогне на грешника; по-скоро ще му даде възможност по-ефективно да обича жертвата на греха. Самият Бог е нашият пример в това отношение (Йоан 3:16).

Нещата. Тоест, отделните части, които заедно съставят космоса. Нещата, които нещата, които нямат добра употреба, трябва да се избягват напълно и много неща, които са добри сами по себе си, могат да се изправят между човека и Бога. Къщи и земи, дрехи и мебели, роднини и приятели са ценни притежания. Но когато някое от тях се превърне в център на внимание, в ущърб на духовния живот, то заема мястото на Бога и се превръща в идол (вижте Матей 10:37; Лука 14:26). Разбира се, егото винаги е това, което всъщност се изправя между човека и неговия Бог.

Ако някой човек. Отново апостолът прави условно твърдение, когато сигурно е познавал мнозина, които са дали място на любовта към света в сърцата си (вж. гл. 1:6).

Тези, които позволяват на чувствата си да се съсредоточат върху интереси, противоречащи на Бога, не Го обичат истински. Християнинът не може да служи или да обича едновременно Бога и мамона (вижте Матей 6:24).

Любовта на Отца. Могат да се цитират текстови доказателства (вж. стр. 10) за тълкуването „любовта на „Бог.“ Ако се запази по-добре засвидетелстваният превод на KJV, това е единственият случай, в който думите „любов на Отца“ се срещат в Библията. Фразата се отнася до привързаността на вярващия към небесния му Отец, а не до любовта на Отца към земните Му деца (вижте стих 5; срв. Рим. 5:5; 2 Сол. 3:5). Дори когато позволим на любовта на света да влезе в сърцата ни, Бог все още ни обича, защото ни е обичал, преди изобщо да сме помислили да се покаем и да Му служим (Рим. 5:8).

16. Защото. Или „защото“ (вж. ст. 12). Йоан сега посочва причината за категоричните твърдения в ст. 15.

Похот. Гръцко *epithumia*, „желание“, „копнеж“, „желание“ (вижте върху Мат. 5:28; Йоан 8:44; Рим. 7:7).

Плът. Чувствената природа на човека, в която „не живее добро“ и която желае зло (Рим. 7:18; вж. Рим. 8:1). Похотта на плътта е копнежът на плътта за отдаване на злото.

Йоан не говори за тялото, което гностиците по-късно твърдят, че е по своята същност зло. Авторите на Новия завет разглеждат човешкото тяло като притежаващо способност както за добро, така и за зло и следователно подлежащо на изкуплението, изкупено от Христос (Рим. 12:1; 1 Кор. 6:15; Фил. 1:16). 1:20; 3:21). Изразът „плътска похот“ включва всички силни желания за угаждане, противни на Божията воля. Апостолът не обвинява своите читатели в отвратителен грях, а ги предупреждава за присъщата вражда, която съществува между Бога и всички форми на грях. Той вярва, че предупреждението ще им послужи да ги спаси от капаните на греха.

Похот на очите. Ако „похот на плътта“ се отнася особено за греховете, произтичащи от тялото, „похот на очите“ може да се разбира като отнасяща се до умствено удоволствие, стимулирано чрез зрението. Голяма част от греховното удоволствие на света се преживява чрез очите (вижте Матей 5:27, 28). Много от тези, които биха побързали да се откажат от всякакво намерение да се отдадат на открит грях, са нетърпеливи да четат за греха, да го изучават на картина или да го гледат изобразен на екран. Тук важат думите от 1 Коринтяни 10:12: „Който мисли, че стои, нека стои...”

„внимавай да не падне“ (вж. Бит. 3:6). Йоан може би е имал предвид зрелища на брутални спортове на римската арена, където мъжете са се биели помежду си или с диви животни до смърт. Тези зрелища са събуждали същото болезнено любопитство, каквото садистичните спортове предизвикват днес.

Гордост. Гръцки *alazoneia*, „тщеславие“, „хвалене“, „хвастовение“ (вж. Яков 4:16).

Живот. Гръцки *bios*, тук, „начин на живот“ (виж върху Рим. 6:4). Изразът „гордост на живота“ предполага материалистично удовлетворение от светски блага, състояние на ума, което замества материалното с духовното. Всички, в различна степен, са склонни към такава гордост и трябва да се пазят от нея. Някои се гордеят прекомерно с работата си, други с притежанията си, собствената си красота или децата си.

От Отца. Буквално „от Отца“. Нито похотта, нито гордостта, за които Йоан току-що говори, произлизат от Отца. И двете нежелани качества произлизат от Сатана (вж. Йоан 8:44).

На света. Следователно, във вражда с Бога (виж на стих 15).

17. Светът. Вижте стих 15. Тук терминът очевидно се отнася до принципи, които се противопоставят на Бога и които пораждат похотите, обсъдени в стих 16.

Преминава. Или „преминава“ (вижте на стих 8). Йоан напомня на читателите си, че Съмнителните обекти на мъжката любов са преходни. Много от тях сега може да изглеждат постоянни и важни, но всички те ще имат край. Следователно, какво се печели от това да ги желаем и да привързваме чувствата си към тях?

Който върши. Вижте Матей 7:21. Изпълнителят на Божията воля прилага Божията разкрита воля. към собствения си ежедневен живот, за разлика от човека, който пренебрегва Бога и предпочита примамливите начини на живот на света.

Пребъдва. Гръцко слово: *meno* (виж на стих 6).

Завинаги. Гръцки *eis ton aion* (виж върху Мат. 13:39; Откр. 14:11). Апостолът подчертава контраста между преходния живот на обичайния света и трайния опит на изпълнителя на Божията воля. Смъртта може да достигне верния християнин, но той има уверението за вечен живот и затова може да се каже, че пребъдва „завинаги“ (виж върху Йоан 10:28; 11:26).

Който обича света, обича преходното, онова, което е станало толкова напълно отъждествено с него. със смъртта и греха, че трябва да погине заедно с тях. С преминаването на света и неговата греховност преминава и този, който обича греха, но този, който се стреми към вечното Бог и Неговото вечно царство и неговите вечно живи принципи на праведност ще пребъдат завинаги.

18. Малки деца. Гръцко *paidia* (виж на ст. 13; вж. на ст. 1).

Последният път. Буквално „последен час“. Липса на определителен член в гръцкия език често набляга на качеството и може, както тук, да посочи уникалността на дадено събитие. Йоан говори за единствения и неповторим „последен час“.

Споменаването на този последен час следва естествено мисълта от стих 17. Размишляването върху преходния характер на „света... и неговите похоти“ изправя читателя лице в лице с мисли за края на земните неща, с настъпването на „последния час“ и с появата на Спасителя (ст. 28; вж. гл. 3:2).

Значението на думите на апостола трябва да се изследва спрямо обстоятелствата, при които са били произнесени. Авторът е живял с Исус, е чувал за Неговото завръщане от

Собствените му устни. Вече стар, той живееше сред политическите и социални сътресения на римския свят и беше естествено умът му да бъде изпълнен с надеждата лично да види завръщането на своя Господ. Той искаше да сподели тази надежда с другите. Всички други събития бяха от второстепенно значение в сравнение с перспективата за това дългоочаквано събиране. Сравнете Йоан 14:1–3; 1 Сол. 4:16, 17.

Трябва да се помни, че основната грижа на библейските писатели е била духовна, а не хронологична, че те са се стремели да подготвят своите читатели за срещата с Исус, а не да им предоставят хронологични данни за последните дни (вж. Деяния 1:6, 7). Посланието на Йоан имало непосредствената стойност да насърчи неговите събратя християни да живеят в очакване на скорошното завръщане на Христос. То ги стимулирало да живеят, както всички християни трябва, сякаш всеки ден е последният им. Тържественото изявление „Това е последно време“ също така щело да подтикне вярващите към по-пламенно свидетелство, чрез което Христовото пришествие щело да бъде ускорено. Вижте Допълнителна бележка към Рим. 13; вижте към Мат. 24:34; Рим. 13:11; 2 Петр. 3:12; Откр. 1:1.

Чули сте. Тоест, или от Йоан, или от други акредитирани християнски учители.

Вярващите бяха добре инструктирани относно събитията от последните дни (вж. 2 Сол. 2:3).

Антихрист. Буквално „антихристът“. Могат да се цитират и важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за пропускането на члена. Думата „антихрист“ е транслитерация на гръцката *antichristos*, име, образувано от *anti*, „срещу“ или „вместо“ и *christos*, „Христос“. Следователно думата може да означава някой, който се противопоставя на Христос, или някой, който твърди, че заема мястото на Христос, или някой, който съчетава и двете функции. Титлата вице-Христос или наместник на Христос би предала подобна идея, когато се използва за някой, който лъжливо твърди, че е облечен с Христовата власт.

Името „антихрист“ се използва в Новия завет само от апостол Йоан (тук и в 1 Йоан 2:22; 4:3; 2 Йоан 7), но не дава никаква категорична улика за идентифициране на конкретен човек, хора или организация. Той приема, че читателите му вече са запознати с „антихрист“, че очакват неговото идване и че вярват, че появата му показва близостта на последните дни. Йоан несъмнено е мислил за такива ереси като съвременните докетически и церинтски форми на гностицизма (виж том VI, стр. 54–58; VII, стр. 625, 626; виж върху 1 Йоан 2:22; 2 Йоан 7).

Добре е да помним, че първоначалният „антихрист“ е Сатана, който се е противопоставил на Христос чрез различни човешки посредници. Дълги векове преди създаването на човека, Сатана се е стремил да измести Христос (вж. Ис. 14:12–14; Ез. 28:12, 13) и оттогава е вдъхновявал всякаква опозиция срещу Бога и Неговия Син Исус Христос (вж. 2 Сол. 2:8, 9).

Ще дойде. Буквално „идва“ или „ще дойде“ (вж. Йоан 14:3). Формата на глагола подчертава сигурността на събитие, което все още е било в бъдеще, когато вярващите са чули за него за първи път. Йоан продължава, като обяснява, че пророчеството относно идването на „антихрист“ е в процес на изпълнение, докато той пише.

Там ли са. Буквално „са се появили“ или „са възникнали“.

Много антихристи. Множественото число показва, че Йоан не е имал предвид някое конкретно проявление, а е класифицирал всички еретични противници на истината като „антихристи“. Въпреки че християнството е било още в начален стадий на развитие, различни лъжливи учения вече са се наложили и са си налагали път на младата църква (виж том VI, стр. 52–59).

По което знаем. Колкото и плачевно да е отстъпничеството, Йоан го вижда като знак за наближава края си и предупреждава своите читатели съответно.

19. Те излязоха от нас. Или „те се оттеглиха от нас“. Отстъпничеството на лъжливите учители от стих 18 вече бяха се случили. Неговите читатели не трябваше да бъдат уведомявани за

обстоятелствата на отстъпничеството, с които те несъмнено са били запознати. Не е известно дали антихристите и техните последователи доброволно са се оттеглили от църквата или са били отлъчени. Ясно е обаче, че тези лъжеучители първоначално са изповядвали християнството.

Не бяха от нас. Те не бяха преживели истинско покаяние и в сърцето си никога не бяха истински принадлежали към църквата. Несъмнено обаче те са се убедили, че лъжливите им учения относно природата на Христос са истина.

Продължение. Гръцко *тепѳ*, „да пребъдвам“, дума, която Йоан често използва (вижте на стих 6). Ако починалите членове наистина бяха принадлежали към църквата, те щяха да останат с нея и да споделят нейния дух. Тяхното заминаване доказва слабостта на връзката им с Христос и църквата.

Изявени. Докато лъжеучителите оставали в църквата, за верните не било лесно да разпознаят истинския им характер. Но когато напуснали църквата, тяхната ерес била разкрита и станало очевидно, че никога не са принадлежали истински на Христос.

Те не бяха всички от нас. По-скоро „те не бяха всички от нас“. Гръцкият текст ясно показва, че в основата си никой от отстъпниците никога не е принадлежал истински към църквата. Въз основа на изявлението на Йоан тук някои са заключили, че тези отстъпници са били предопределени да бъдат изгубени и че никой истински християнин не може да отпадне от благодатта. Йоан обаче предупреждава своите читатели за опасностите, които дебнат по пътя на християнина (ст. 15–17), предвид възможността някои от онези, които принадлежаха на Христос, да бъдат подведени от пътя. Ако те се отклонят от църквата, това е по силата на техен собствен избор (вижте върху Йоан 10:28), а не по някакъв неотменим божествен декрет. Относно библийското предопределение вижте върху Йоан 3:17–21; Рим. 8:29; Еф. 1:4–6; вж. 1 Петрово 1:2.

20. Помазание. Гръцки *chrisma*, „помазание“, от *chrībō*, „помазвам“ (виж върху Мат. 2:1).

1:1). Употребата на думата „хризма“ може да е била подсказана от употребата на думата „антихристос“ в стих 18. Сравнете с Матей 3:11; Лука 24:49.

Светият. Старият завет говори за Бога като за Светия Израилев (Пс. 71:22; Ис. 1:4; и др.); Новият завет прилага титлата конкретно към Христос (Марк 1:24; Деяния 3:14; виж върху Йоан 6:69). Йоан знаеше, че Светият Дух е даден от Отца чрез посредничеството на Сина (Йоан 14:16, 26) и следователно тук може да се говори или за Отца, или за Сина.

Вие знаете всичко. Могат да се цитират важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за текста „вие всички знаете“. Според този текст Йоан не казва, че християнинът притежава цялото знание, а че всички християни имат знание. Оригиналят обаче Твърдението за това тълкуване е добре обосновано и не е нужно да се тълкува като предположение, че християнинът притежава всички знания, а просто че християнинът притежава всички знания, необходими за неговото спасение. В Стариия завет помазанието е било ограничено до свещеници, управници и пророци (Исх. 29:7; 1 Царе 9:16; 3 Царе 19:16), но под новия завет всички вярващи са помазани и всички получават божествено даденото знание, което води към вечен живот (вижте върху Йоан 14:26; 16:13).

21. Не съм писал. Апостолът тактично не се обръща към читателите си, сякаш се нуждаят от напътствия, а се обръща към тях с оглед на знанията, които вече притежават (вж. ст. 12–14).

Вие го знаете. Тоест, вие знаете истината. Истинският християнин няма нужда да се страхува от твърденията на противниците си за превъзходно знание. Неговото продължаващо помазание от Светия Дух

му дава знанието, необходимо за спасението, и способността умело да използва това знание в името на истината.

Няма лъжа. Клаузата гласи буквално: „всяка лъжа, произлизаща от истината, не е“, тоест всяка следа Източникът на неистината е различен от този, от който произлиза истината. Истината идва от Христос; лъжите, от всякакъв вид, в крайна сметка могат да бъдат проследени до Сатана, бащата на лъжата (вижте Йоан 8:44).

22. Кой е лъжец? По-скоро „Кой е лъжецът?“, тоест кой е великият лъжец?

Който се отрича. Йоан вече е предупредил за наличието на лъжеучители (ст. 18–21) и сега продължава с идентифицирането на тяхното учение. Гръцкият вариант предполага обичайно отричане.

Исус е Христос. Вижте върху Мат. 1:1; Фил. 2:5. Йоан излага като основно убеждението, че Исус от Назарет е Христос, Помазаникът, Месията, Божият Син, Спасителят на света (виж върху Лука 1:35; Йоан 1:14; вижте Допълнителна бележка върху Йоан 1). Който отрича това, е отрекъл централния исторически факт на изкуплението и по този начин е направил собственото си спасение невъзможно (виж върху Деяния 4:12). Не може да има по-разрушително извращение на християнството от отричането на божествеността на Исус. Докетизмът, а по-късно и гностицизмът, и други ереси, грубо изопачиха истината относно Христовата природа (виж Том V, стр. 892, 893; Том VI, стр. 54–58) и именно към такива отричания Йоан се позовава предимно. За него настоящата истина беше пълното приемане на Исус като въплътен Божи Син, както той красноречиво настоява в своето Евангелие (Йоан 1:1–3, 14) и в това послание (тук и в гл.

4:1–3, 15; 5:1, 5). Същата славна истина се нуждае от категорично провъзгласяване днес, заедно с послания, предназначени специално за нашето време (вижте върху Откр. 14:6–12).

Той е антихрист. Буквално „Това е антихристът“. Вижте стих 18. Тук Йоан ясно идентифицира антихриста, за когото пише, като всеки уж християнски учител, който отрича Отца и Сина.

Отрича Отца. Единството между Отца и Сина е толкова близко, че е невъзможно е да се отслаби позицията на Сина, без по този начин да се подкопае уважението към Отца (виж върху Йоан 10:30). Това правеха лъжеучителите. Тези, които отказват да приемат откровението на Бога в Христос, също погрешно разбират природата и целите на Отца (виж върху Йоан 1:18; 14:6, 9; 2 Кор. 5:19; вж. Мат. 10:32, 33).

23. Няма Отца. Онези, които атакуваха позицията на Христос, може би са смятали, че по този начин по никакъв начин не омаловажават Отца. Апостолът подчертава тяхната грешка, като заявява, че такива учители не притежават тясното общение с Бога, на което са смятали, че се радват, и тяхната изповед би се оказала напразна (вж. 1 Йоан 4:3; вж. Матей 10:33).

Признава. Или „изповядва“. Втората половина на стиха е в курсив, защото Това твърдение не се появява в гръцкия текст, от който е преведен KJV. Текстовите доказателства обаче подкрепят (вж. стр. 10) включването на твърдението. Конструкцията е в хармония с литературния похват на апостола, който завършва аргумента с отрицателно или положително потвърждение на предходното му твърдение, в зависимост от случая.

24. Нека. Буквално цялото изречение гласи: „Що се отнася до вас, това, което сте чули от началото, оставете в себе си.“ По този начин Йоан противопоставя антихриста на верния християнин.

Пребъдвам. Гръцко слово тепо (виж на стих 6), преведено като „останавам“ и „продължавам“ по-късно в стиха. Неговото Йоановата сила е по-очевидна, ако във всеки случай се използва „пребъдва“, като по този начин се предава мисълта за „обитавам“.

От самото начало. Вижте стих 7. Йоан увещава читателите си да запазят вярата, която им е била дадена от апостолите или техните сътрудници. Авторът ги уверява, че ако

Ако направят това, те ще продължат да се радват на това, което антихристите са загубили – постоянно общение със Сина и Отца. Този съвет е валиден и за християнина днес (вж. Откр. 2:4).

25. Това е обещанието. За подобно тълкуване вижте гл. 1:5. Уверението на Първо се дава обещание, а самото обещание се излага по-късно. „Този“, който е обещал, е Христос, чрез когото са дадени и изпълнени всички Божии обещания (2 Кор. 1:20). Някои от обещанията относно вечния живот се намират в Евангелията (Мат. 5:1–12; Йоан 3:15–17; 6:47; и др.).

Вечен живот. (Вижте гл. 1:2).

26. Тези неща. Тоест, съветът, съдържащ се в стихове 18–25, където авторът предупреждава срещу антихристи.

Съблазнявам. Гръцки *planaō*, „да подведа“ (вж. 1 Йоан 1:8; виж Матей 18:12). Гръцката конструкция позволява да се преведе последната половина на изречението като „онези, които се опитват да ви подведат“. Няма доказателства, че лъжеучителите са успели да подведат целевите читатели на Йоан.

27. Помазване. Гръцки *chrisma* (виж на стих 20, където същата дума е преведена като „помазание“). Цялото изречение гласи буквално „а вие – помазанието, което сте получили“, подчертавайки контраста между духовното оборудване на вярващия и хитростите на антихриста (както в стихове 20, 24). Апостолът, следвайки обичайния си метод за насърчаване на паството си, им напомня за техните привилегии и тактично приема, че те ще се докажат достойни за духовното си наследство (вж. стихове 5, 12–14, 20, 24).

На него. Тоест, на Христос. В това послание местоименията „той“ и „него“ обикновено се отнасят до към Сина.

Пребъдва. Гръцки: *menō* (виж на стих 6). Йоан очаква Светият Дух да обитава в сърцето на християнинът и по този начин да бъде контролиращото влияние в живота му.

Не е нужно. Първоначалният дар на Светия Дух и Неговото постоянно присъствие в сърцето осигуряват напредък в духовното разбиране (Йоан 14:26; 16:13). Тогава вярващият не е изцяло зависим от човешките наставления, нито е на милостта на лъжеучителите. Той обаче не бива да разчита на прякото ръководство от Светия Дух, изключвайки всичко останало, иначе Йоан нямаше да пише това послание.

Същото помазание. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) прочита „Неговото помазание“ (вж. ст. 20).

Е истина. По-скоро „е истина“, отнасящо се до помазанието със Светия Дух. Първоначалното наставление, дадено на вярващия преди кръщението, когато по специален начин той е получил Светия Дух, винаги е истина. Нищо, дадено по-късно от Светия Дух, няма да противоречи на основните учения, върху които е изградена християнската вяра. Господ може да има повече светлина за нас, но новата светлина ще потвърди старите ориентири. Именно чрез отношението им към новата светлина се разкрива предаността на Божия народ към истината и притежанието на Христовото помазание (GW 297–300).

Не е лъжа. Йоан отново подкрепя положително твърдение, като отрича обратното. Няма примес на грешка в откровенията, направени от Светия Дух.

То е. Тоест, Христовото помазание.

Учи. Ние сме помазани със Светия Дух, който ни учи „на всичко“ (Йоан 14:26).

Ще пребъдва. По-скоро „пребъдва“, или като императив, „пребъдвайте вие“, или като изявление, „вие пребъдвайте“.

В него. Тоест, в Христос (виж ст. 28). Гръцкото тълкуване на втората половина на ст. 27 е неясен. Апостолът сякаш твърди, че онези, които остават верни на наставленията на Духа, продължават в тясно общение с Христос.

28. А сега. Тези думи бележат заключението на първата част на посланието и нямат никаква конкретна връзка с времето, когато Йоан е писал. Достигайки кулминацията на разсъжденията си, Йоан тържествено увещава читателите си въз основа на написаното от него в стихове 18–27.

Малки деца. Гръцки *teknia* (виж на стих 1).

Пребъдвайте в Него. Тоест, в Христос. Това е директен съвет да се предприемат действията, препоръчани в стих 27, с оглед на очакваното завръщане на Исус (вижте стих 18). Само онези, които пребъдват в Христос, ще бъдат подготвени да Го посрещнат при Неговото идване (вж. Матей 24:13; Йоан 15:6).

Когато се яви. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) прочита „ако се яви“. Не се подразбира обаче никаква несигурност (сравнете изреченията „ако бъде издигнат“ и „ако отида и ви приготвя място“ в Йоан 12:32; 14:3). По-скоро думите предполагат силна увереност. На други места Йоан подчертава реалността на Христовото завръщане (вж. 1 Йоан 3:2; вж. Йоан 14:1–3; 21:22; Откр. 1:7; 22:12, 20), но признава несигурността на времето на Христовото явяване (вж. Мат. 24:36–44).

Увереност. Гръцка *parrêsia*, първоначално „свобода на словото“, следователно „смелост“ (виж на Деяния 4:13), използвано от Йоан 13 от 31-те пъти, в които се среща в Новия завет. Картината е за някой, който, пребъдвайки последователно в Христос, не се страхува да Го срещне при Неговото идване. Тези, които прекарват този живот със своя Господ, ще Го посрещнат при Неговото идване (вж. Ис. 25:9). Покаяните се грешници ще Го поздравят не със смелостта на самоувереността, а с тихата увереност, че са Божии деца.

Засрамен. Йоан отново подчертава значението си, като го формулира отрицателно (вж. гл. 1:5, 6, 8; 2:4, 27; и др.). Правейки това, той показва отношението на онези, които не са се подготвили да срещнат своя Господ. Те ще бъдат изпълнени със срам, когато се изправят пред перспективата да срещнат Този, когото са презирали и отхвърлили. Ще се срамуват от отношението си към Изкупителя и от собственото си греховно досие. Ще осъзнаят, че вината за загубата на вечния им живот е изцяло тяхна (вж. Откр. 6:15–17). Но онези, които пребъдват в Христос, могат да очакват с радост Неговото идване.

Идване. Гръцка дума *parousia* (виж върху Мат. 24:3), използвана само тук от Йоан, но често в писанията на Павел (1 Кор. 15:23; Фил. 1:26; 1 Сол. 2:19; и др.), Матей (Мат. 24:3, 27, 37, 39), Яков (Яков 5:7, 8) и Петър (2 Петр. 1:16; 3:4, 12).

29. Ако знаете. „Ако“ не означава съмнение или несигурност, а е характерният начин на Йоан да внуши истината в сърцата на своите читатели. Първата дума, преведена като „зная“ в този стих, е *oida*, която се отнася до интуитивно знание. Втората, *ginosko*, се отнася до знание, придобито чрез опит (вижте върху 1 Йоан 1:3; Римляни 3:19). По този начин апостолът свързва теоретичния опит на вярващия с практическия му опит като основа за призив към праведен живот.

Той. Мненията са разделени относно това дали Йоан тук говори за Христос или за Отца. Някои, разсъждавайки, че заключителният израз „роден от Него“ може да се отнася само до Отца, защото Йоан говори само за това, че вярващият е „роден от Бога“ (гл. 3:9; 4:7; 5:1, 4, 18),

твърдят, че апостолът тук говори за Отца. Със сигурност никой няма да оспори праведността на Бога и в крайна сметка всички, които са изкупени, са родени от Него (Йоан 1:13). Но също така е сигурно, че Йоан досега е говорил за Сина (1 Йоан 2:25, 27, 28) и е малко вероятно той да направи такава внезапна, необявена промяна от Сина към Отца. Христос е праведен и чрез Неговата сила, в сътрудничество с Духа, християнинът се преражда. Следователно е възможно основният позоваване все още да е за Сина.

Праведен. Гръцки *dikaïos* (виж върху Мат. 1:19; 1 Йоан 1:1).

Праведност. Вижте Мат. 5:6. Този, който е постоянно праведен в мисли, думи, отношение и дела, показва, че е роден от Бога, Този, от Когото идва всяко добро нещо (Мат. 7:20; Яков 1:17). Ако такъв човек продължава да позволява на Бог да действа в него, ще му бъдат дадени допълнителни наставления, докато не ходи в пълната светлина на небето (Пр. 4:18; Йоан 7:17; DA 238; GC 528). Някои обаче са способни за момент да представят фалшива привидност на праведност, която е вдъхновена от себелюбие (Мат. 6:1–18; 1 Кор. 13:3; 3Т 336; SC 18, 28, 29).

Роден от него. Вижте върху Йоан 1:12, 13; 3:3–8.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 CH 374; FE 273; GC 416, 482; MB 104; MH 228; MYP 97; PK 589; SC 64; IT 544; 2Т 319, 591; 4Т 530; 5Т 316; 6Т 364

1, 2 AA 552

2 FE 456; TM 220

3 COL 313; DA 396, 409; MB 147; SC 61

3–5COL 144

4 MB 146; PP 73; SC 60; SL 65; 2Т 457

4, 5 AA 563; GK 472

5, 6 1Т 286

6 AA 339, 559; COL 60; DA 409, 504; PP 372; SC 61; SL 81; 1Т 531, 543; 2Т 32, 73,

156, 318; 3Т 538; 4Т 79; 6Т 117

7 МБ 48

8–11AA 549

9 3Т 60

11 МБ 92

14 CSW 30; CT 535; FE 191; ML 5; MYP 24; 5Т 584

14–171Т 498

15 PP 458; 1Т 151, 169, 199, 478, 530, 537, 551; 2Т 59, 197, 393, 492; 3Т 385, 477, 522;

4Слово 47, 617; 5Слово 277, 456

15, 16 COL 55; MB 95; ML 71; 1Т 551

15–171С 284; 2С 196

16 CD 166; ChS 35; GC 475; 1Т 531; 2Т 279, 280, 294, 304, 456; 3Т 83; 5Т 52

17 МБ 100; МЛ 258

22, 23 ПП 686

24 ТМ 169

ГЛАВА 3

1

1 Той изявява единствената любов на Бога към нас, като ни прави свои синове: 3 които, прочее, са длъжни послушно да пазят заповедите Му, 11 както и братолюбно да се обичат един друг.

1. Вижте. В гл. 2:29 апостолът въвежда мисълта за това да бъдеш роден от Бога.

Той осъзнава, че подобно раждане се дължи на действието на божествената любов. Това го кара да се замисли за тази любов и за типа поведение, което тя би трябвало да породи у вярващия. Сега той призовава читателите си да споделят тези мисли, като размишляват върху несравнимата любов на Отца.

Какъв начин. Гръцко *rotarpos*, въпросителна дума, която първоначално е означавала „от коя страна?“, но е дошла до значението „какъв вид?“, „какво качество?“ и често е предполагала възхитено удивление (вж. Мат. 8:27; Марк 13:1; Лука 1:29). Йоан е изгубен в удивление, докато съзерцава безмерната висота и дълбочина на божествената любов.

Любов. Гръцка дума *agapē* (виж върху 1 Кор. 13:1; вж. върху Мат. 5:43, 44), дума, която се използва само 9 пъти в четирите евангелия, но повече от 100 пъти в останалата част на Новия завет. Йоан използва *agapē* и свързания с него глагол *agapaō*, „обичам“, не по-малко от 46 пъти в това послание. Той е толкова пленен от величината на божествената обич, че темата изпълва сърцето му, както би трябвало да изпълва сърцата на всички християни.

Баща. Използването на семейната титла естествено предшества споменаването на „синовете Божии“.

Дари. Гръцки *didōmi*, „давам“. Употребата на перфектно време подчертава факта, че актът на даване е завършен, но резултатите му продължават. Нищо не може да промени факта, че Бог е дарил любовта Си с човечеството като цяло и с духовните Си деца в частност. Хората могат да откликнат на тази любов или да я отхвърлят, но Бог, от Своя страна, безвъзвратно я е излял върху Своето творение.

Призван. Макар че този глагол може да не се отнася до божественото призвание в смисъла му, препоръчан от Павловото послание (Римляни 8:28–30), той е ясен намек за Божиата благодатна постъпка, с която приема грешниците в Своето семейство и ги нарича Свои деца.

Божии синове. По-скоро „Божии деца“ (вижте върху Йоан 1:12). Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) добавянето на изречението „и ние сме“. Допълнителните думи, в хармония със стила на Йоан (вж. 1 Йоан 1:2), подчертават реалността на синовството, което съществува не само в ума на Бога, но и в живота на вярващите.

Следователно. Буквално „чрез това“ или „поради това“, отнасящо се обратно до синовството, което обяснява причината, поради която светът не разпознава християнина, както и очаква с нетърпение твърдението, че светът не е познал Бога.

Свят. Тук се има предвид онези, които се противопоставят на Бога (виж гл. 2:15).

Познава. Гръцки *ginosko* (вижте на гл. 2:29). Изречението може да се перифразира, „светът не ни познава, защото никога не е имал лично познание с Бога“. Светските хора са отказали да се запознаят с Отца и е естествено те да не успеят или да не желаят да разпознаят онези, които Бог нарича Свои деца. Колкото повече Божиите деца отразяват Неговия характер, толкова повече ще предизвикват гнева на онези, които са отхвърлили Неговата любов. Въпреки че светските хора имат всички основания да обичат християните, заради...

¹ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (1 Йоан 1:1).

Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

техния мил и праведен живот, християните не бива да се изненадват, ако вместо това бъдат мразени (вж. Мат. 5:10-12; 10:16-18).

2. Възлюбен/а. Подходяща форма на обръщение, тъй като Джон говори за любов. Той свободно използва термина в останалата част на посланието (ст. 21; гл. 4:1, 7, 11).

Сега. Сега е, докато все още сме несъвършени, все още падаме в грях, все още не сме напълно оформени по подобие на нашия Отец, че се казва, че сме „Божии деца“ (вижте Мат. 5:48). Това е възможно и вярно, защото сме били приети във Възлюбения и сме считани за вече на небето чрез нашия Представител (Еф. 1:5-7; 2:4-6). Неговата праведност е била приета вместо нашата греховност (Пс. 431) и ние стоим пред Отца толкова напълно облечени в Христос, че самите ние не се виждаме (КОЛ. 3:11, 3:12).

Все още не. Такава промяна предстои в бъдещето (вж. 1 Кор. 15:51, 52; Фил. 3:20, 21).

Яви се. Изречението гласи буквално „то още не е станало явно“ (вж. гл. 2:28). апостолът показва, че той счита крайното съвършенство на характера и тялото за сигурно.

Когато той ще се яви. Или „когато ще се прояви“. Гръцката дума може да се преведе и по двата начина. И двата превода са приемливи от богословска гледна точка, тъй като се отнасят до едно и също време. Сравнете с гл. 2:28.

Като него. Това сочи към изпълнението на Божия план за падналия човек – възстановяване по божествения образ. Човекът е създаден по Божия образ (виж върху Бит. 1:26), но грехът разруши това подобие. Божият план е да възстанови това подобие, като даде на човека победа над греха и над всяко изкушение (виж върху Рим. 8:29; Кол. 3:10; виж ДА 37, 38, 391, 827; СОЛ 194). Възстановяването ще бъде завършено при Второто пришествие (1 Кор. 15:51-53; Фил. 3:20, 21).

Защото ще видим. Или „защото ще видим“. Когато Исус беше на земята, само духовно просветените възприемаха Неговата божественост (Матей 16:17). Същото духовно състояние трябва да съществува и у онези, които гледат Христос в последния ден.

Такъв, какъвто е. Или „такъв, какъвто е“. Онези, които видяха Исус от Назарет, не видяха Божия Син такъв, какъвто е в действителност, защото Неговата божествена слава беше забулена от Неговата човешка природа (Жан Жаклин 43). Но когато Христос дойде втори път, Той ще се яви в славата Си (Матей 25:31) и онези, които Го погледнат тогава, ще видят истинското Му великолепие.

3. Има тази надежда. Авторът не говори за онези, които смътно се надяват на Спасителя появяването, а за вярващия, който твърдо се придържа към ясно дефинирано очакване за Христовото завръщане.

В него. Или „върху него“, тоест върху Христос. Йоан пише за надеждата, която е съсредоточена върху Исус и не мисли предимно за надеждата като съществуваща в този, който се надява.

Пречиства. Гръцки καθίζω, „да очистивам от нечистота“, „да пречиства“. Думата се прилага както за церемониално, така и за морално пречистване (Йоан 11:55; Деяния 21:24, 26; 24:18; Яков 4:8; 1 Петрово 1:22). Грешният човек не може да се очисти сам; той е продаден под греха и е напълно зависим от Спасителя за чистота (Еремия 17:9; Йоан 3:3; 15:4, 5; Римляни 8:7). Въпреки това има известна работа, която човек, с божествена помощ, трябва да извърши сам за себе си (виж върху Фил. 2:12, 13). Тази работа изисква усърдно бдение и молитва (Еф. 6:13-18; Кол. 4:2; Откр. 3:3). Централната борба е да запазим вярата в победата, която Христос е спечелил за нас, и да живеем с вярата, че Неговата благодат е достатъчна, за да ни даде господство над всяко обсадно положение (Гал. 2:20; Фил. 4:13; СС 47, 48; МН 159). Чрез твърдението си относно пречистването Йоан опровергава гностичното твърдение, че християнската надежда може да се поддържа без позоваване на нечий морал. Всички, които искрено копнеят да видят Христос, ще се стремят към чистота на живота.

Точно както е чист. Християнинът трябва да се стреми към стандарта на чистота, който Христос е постигнал (вж. върху Фил. 3:8-15). Той е спечелил победата над всяко обсадно положение (вж. върху Йоан 8:46; 2 Кор. 5:21; 1 Петрово 2:22) и е направил възможно всички хора да живеят подобен победоносен живот (вж. върху Мат. 1:21; Рим. 7:24, 25; 8:1, 2; 1 Йоан 1:9).

4. Който и да е. Йоан посочва обратния случай с достатъчно вариации, за да го допълни, както и потвърждават предишното му твърдение: всички, които имат надеждата, очистват себе си; всички, които вършат грях, вършат и беззаконие.

Гр. Гръц. hamartia - „неуцелване на целта“, „грешно дело“, „грях“, от hamartanō - „да не уцелиш целта“, „да грешиш“, „да вършиш погрешно“, „да се объркаш“, „да съгрешиш“ и е дума, използвана в Библията за акта на отклонение от Божия закон, за нарушаване на моралния закон. По-конкретно, hamartia е нарушение на божествено даден морален закон. Думата може да се отнася и до принципа и силата, които карат човек да извърши грях (вижте върху Рим. 5:12), но тук Йоан очевидно има предвид самото зло дело.

Гръцкият текст буквално гласи „грехът“. Не изглежда обаче Йоан да говори за някакъв конкретен грях, нито пък контекстът идентифицира „греха“, но употребата на определителен член подсказва, че авторът говори за всички видове грях като за един грях – греха, който причинява разделение между Бога и човека (вж. Исая 59:2).

Престъпва и закона. Буквално „и беззаконието върши“. Прочитането в KJV е доста свободен превод на гръцкия език. „Беззаконие“ е преводът на гръцката дума anomia .

(„несъответствие със закона“, „беззаконие“), произлизащо от a-, „без“ и nomos, „закон“ (виж върху Мат. 7:23;

Рим. 6:19; 2 Сол. 2:3, 7). Чрез свързване на аномия с хамартия

Апостолът подчертава тясната връзка между греха и беззаконието. С обичайната си яснота той прави това двойно по-ясно, като повторява факта в следващия израз.

Защото грехът е престъпване на закона. Буквално „а грехът е беззаконието“. Употребата на член с всяко съществително име ги прави взаимозаменяеми: всеки грях е беззаконие и всяко беззаконие е грях. По обичайния си прост и проникновен начин Йоан разкрива истинския характер на греха. Той заявява, че грехът е пренебрегване на закона, т.е. Божия закон. За дефиниции на „закон“ вижте Притчи 3:1; Матей 5:17; Римляни 2:12; 3:19. Бог е формулирал закони, за да ръководи хората, да им даде възможност да се наслаждават пълноценно на живота, да ги спаси от злото и да ги запази за добро (вижте Изход 20:1).

Божият закон е отражение на характера на Бога. Исус дойде, за да разкрие на хората характера на Своя Отец. Следователно Той е законът, разширен и демонстриран. Ако хората желаят да подредят живота си в хармония със закона на Бога, те трябва да гледат към Исус и да подражават на Неговия живот. Законът може да бъде обобщен накратко със следните думи: „бъдете като Бога“ или „бъдете като Исус“. Преобразяването на човешките характери по божествено подобие е великата цел на плана на спасение. Законът разкрива характера на Бога и на Христос; планът на спасение осигурява благодат, която ни дава възможност да постигнем всяка добродетел.

5. Знаете. Йоан отново се обръща към познанието на своите читатели за плана на спасение (вж. гл. 2:12-14, 20, 27).

Проявен. Гръцкиphaneroō, „разкривам“, „правя известен“; в страдателен залог, „ставам видим“, „да стане известен“, „да бъде разкрит“. В стих 2 гл. 2:28 и във phaneroō се използва за второто пришествие на Христос, но тук се прилага за въплъщението.

Отнеми. Гръцки *aiō* (виж върху Йоан 1:29). Апостолът тук говори за главната цел на Христовото идване, спасението на хората от греха (виж върху Матей 1:21). Тази цел може да се разглежда като изпълнена или чрез (1) Христос, който поема греха в изкупителен смисъл, или чрез (2) Неговото унищожаване на греха. И двете тълкувания са валидни, тъй като Той прави първото, за да може да осъществи второто. По този начин Спасителят премахва беззаконието, чийто израз е грехът, и спасява човека от престъпване на Божия закон. Христос обаче ще премахне греха само на онези, които желаят да бъдат свободни от греха.

Добре е да се отбележи, в контекста, в който Йоан прави това твърдение, че Христос се е явил, за да отнеме греха, а не да отнеме закона. Гностиците са искали да вярват, че ограниченията, под формата на закон, са били премахнати в техния случай; но Йоан знае, че Христос е запазил закона, докато е премахнал престъпването му (вж. Мат. 5:17-19; Рим. 3:31).

Нашите грехове. Могат да се цитират важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за пропускането на „наш“. Такова пропускане не засяга основното значение на думите на Йоан, но включването на „наш“ добавя лична сила към посланието и показва, че апостолът не говори като цяло, а за греха на християнина в частност.

В Него няма грях. Буквално „грях няма в Него“. В Христос няма нито принципът на греха, нито действието на греха. Йоан използва сегашно време, за да подчертае, че грехът никога не е имал никаква роля в живота на Христос, нито на земята, нито на небето. Исус е бил изкушаван, но самото изкушение не осквернява. Човек е осквернен само когато се поддаде на изкушението. Нашият Спасител е бил наясно с изкушенията, които Го притискали отвсякъде (Евр. 4:15), но никога и за миг не е позволявал на мислите Си да противоречат на волята на Неговия Отец. Грехът постоянно Го е обграждал, потискал Го през целия Му земен живот; но въпреки това не е намерил отговор в Него (Йоан 14:30). Той е останал неопетнен от греха. Безгрешният е направен грях за нас (вижте 2 Кор. 5:21). Той беше счетен за престъпник (Ис. 53:12) и третиран като най-долния грешник, но без Свой собствен грях.

6. Всеки, който пребъдва. Друго от изчерпателните твърдения на Йоан (вж. гл. 2:23; 3:4, 9, 15; 1 Йоан 4:15; 5:1). Думата „пребъдва“ може да предполага активно желание да останем в единство с Христос. Формата на глагола на гръцки предполага приемственост—който продължава да пребъдва.

Не съгрешава. Или „не продължава да греши“ или „не греши постоянно“, както подсказва формата на гръцкия глагол. Апостолът тук говори за постоянно грях, а не за случайни грешки, които всеки християнин е склонен да прави (вижте върху гл. 2:1). Йоан знае, че християните са подмамани в грях (гл. 1:8, 10), но той също така знае лекарството за такива грешки (гл. 1:9; 2:1). Тук той говори за идеалното състояние, което е постижимо за този, който постоянно пребивава в закрилящото присъствие на безгрешния Спасител.

Всеки, който съгрешава. Тоест, всеки, който греши редовно (вижте по-горе за „всеки, който пребъдва“). Йоан говори за този, който греши редовно, за този, който продължава да върши грях.

Не е видял. Този, който продължава да греши, показва, че не е запазил първоначалното си виждане за Христос.

Познай го. Вижте гл. 2:3.

7. Малки деца. Вижте гл. 2:1.

Заблуждавам. Гръцки *planaō*, „да отклоня от пътя“ (виж върху Матей 18:12). Гностиците са се опитвали да подведе читателите на Йоан (виж стр. 625), особено по отношение на необходимостта от

праведност в живота на християнина. Гностицизмът водеше до безразличие към греха и поддържаше стандарти, които бяха далеч под тези, очертани от Йоан в предишния стих (гл. 3:6).

Върши правда. Вижте гл. 2:29.

Той е праведен. Тук недвусмислено се говори за Христос (вж. гл. 2:29). Христос е източникът на нашата праведност (вижте върху Йеремиа 23:6; Римляни 3:22; Фил. 3:9) и този, който постоянно пребъдва в Христос, ще притежава характер, подобен на Неговия.

8. Извършва грях. Вижте стих 4.

На дявола. Тоест, той е дете на дявола и изпълнява волята на дявола (вж. Йоан 8:44).

От началото. Тази фраза може да се отнася или до (1) началото на дяволското противопоставяне на Бога, тоест от началото на греха му, откакто той непрекъснато греши, или (2) времето, когато той е измамил Адам и Ева в грях, тоест от началото на човешкия грях, откогато той непрекъснато греши и води другите в грях. Вижте гл. 1:1

За тази цел. Целта е част от Божията „вечна цел“ (вижте Еф. 3:11).

Син Божий. Въпреки че това е първата употреба на тази титла в посланието, Йоан вече е признавал синовността на Христос (гл. 1:3, 7; 2:22–24) и продължава да го прави (гл. 3:23; 4:9, 10, 14), а в гл. 4:15; 5:5, 10, 13, 20 прави много допълнителни препратки към „Сина Божий“. За дискусията относно божествената синовност на Христос вижте Мат. 1:1; Лука 1:35; Йоан 1:1, 14; вижте Допълнителна бележка върху Йоан 1.

Проявен. Гръцки *phanerō* (виж върху ст. 5). Позоваването тук е ясно за възплъщението и предполага предсъществуването на Христос като вечен Божи Син (виж върху Михей 5:2; Йоан 1:1–3; виж том V, стр. 917). Но Йоан тук не се занимава с установяване на природата на Христос: той е решен да обясни целта, която е довела Божия Син до това да „стане плът“.

Унищожавам. Гръцко *luō*, „разхлабвам“, „освобождавам“, „разтварям“, следователно „разчупвам“, „да“ „унищожавам.“ Сравнете употребата на думата *luō* в Мат. 5:19; Йоан 2:19; 5:18; 7:23 и т.н.

Дела на дявола. Тези „дела“ включват цялото зло, което Сатана някога е извършил в света и в Божието творение, но конкретната препратка тук може да е към греховете, които дяволът е подхранвал в живота на хората. Христос дойде, за да освободи хората от робството на греха (вижте Матей 1:21) и по този начин да разруши делото на лукавия.

9. Всеки, който и да е. Апостолът отново използва този всеобхватен термин (вж. Йоан 3:16; 1 Йоан 3:4, 6). Това, което той казва, се отнася за всички, които са „родени от Бога“.

Роден от Бога. Вижте гл. 2:29. Но тук, за разлика от гл. 2:29, няма съмнение, че авторът говори за това да бъдем родени от Отца. Йоан е единственият автор в Новия завет, който говори за това, че сме „родени“ или „родени от Бога“ (Йоан 1:13; 1 Йоан 4:7; 5:1, 4, 18). Формата на гръцкия глагол показва, че той говори за онези, които са родени от Бога и продължават да бъдат Негови деца. По този начин той включва всеки християнин, който не се е върнал в света и по този начин не се е отрекъл от Господа, Който го е изкупил.

Не извършва грях. Тоест, той не продължава да греши или не греши редовно (вижте стих 6; формата на гръцкия глагол тук е същата като там). По този начин апостолът характеризира онези, които са родени от Бога. Те са преживели новородението, тяхната природа се е променила и те приличат на своя небесен Отец (вижте Йоан 3:3–5; 1 Йоан 3:1). Те мразят греха, който преди са обичали, и обичат добродетелта, която преди са презирали (вижте Римляни 6:2, 6; 7:14, 15). Такива хора не продължават да бъдат роби на старите си грехове.

грехове, те не повтарят старите си грешки. Божествената сила им е дала победа над тези слабости и е готова да им помогне да преодолеят други недостатъци, за които може би преди това не са били наясно.

Неговото семе. Тоест, Божието семе, „божественият принцип на живота“ (Винсент), което, вкоренено в грешника, ражда новия човек и създава християнина. Това божествено „семе“ пребъдва в истински обърнатия човек, осигурява му духовна енергия и му дава възможност успешно да се съпротивлява на греха. По този начин Йоан отдава заслугата за безгрешността на християнина на Бог. Тъй като божествената сила действа в душата му, християнинът не продължава да греша.

Не може да греша. Или „не е в състояние да продължава да греша“, или „не е в състояние да продължава да греша редовно“. Това не означава, че християнинът е неспособен да извърши грешно деяние. Ако не беше в състояние да греша, нямаше да има добродетел в това, че е без грях, и нямаше да има истинско развитие на характера. Йоан вече е намекнал, че той ще прави случайни грешки (вижте гл. 2:1). Пасажът означава, че след като е роден от Бога и има Божията животворна сила, обитаваща в него, той не може да продължи стария си модел на обичаен грях. Сега той следва безгрешните идеали, които са били вложени в душата му чрез новородението.

10. В това. С този стих Йоан започва друга част от посланието си (ст. 10–18). Той прави този преход плавно, като говори за „Божии деца“, тоест за тези, които са родени от Бога, тези, с които вече е имал работа в гл. 2:29 до 3:9. Сега той показва, че Божиите деца ще се обичат един друг, докато тези, които принадлежат на дявола, ще изпитват омраза към братята си.

Божии деца. Йоан тук говори за онези, които са „родени от Бога“ (вижте стих 9; срв. Йоан 1:12).

Са явни. Тоест, за хората, защото Бог не е нужно да бъде информиран относно характера на собствените си деца и Той е наясно с онези, които не Му принадлежат.

Деца на дявола. Вижте стих 8.

Не върши правда. Тук Йоан излага отрицанието на истината, дадена по-рано – „всеки, който върши правда, е роден от Него“ (вижте на гл. 2:29). Ако положителното е вярно, отрицателното също е. Няма неутрална основа в поведението: този, който не върши правда, до такава степен върши зло и по този начин показва, че не е „от Бога“ (буквално „от Бога“), а черпи мотивацията си от дявола.

Не обича. Гностическите учители (виж стр. 625) са вярвали, че са избрани, но не проявяваха братска любов към своите близки. Йоан сега показва, че истинският християнин не може да постъпи иначе, освен да обича брат си.

11. Това е посланието. Вижте гл. 1:5, където авторът формулира първото си послание, която се занимава с природата на Бог. Сега той се обръща към природата на християнина и учи, че тя трябва да се основава на любов. Той вече е повдигнал тази тема в гл. 2:7–11, но тук го преформулира с още по-категорични думи.

От началото. Сравнете с гл. 2:7. Тук фразата може да се отнася до началото на християнския опит на читателите или до началото на проповядването на евангелието.

Обичайте се един друг. Това е посланието, което Йоан предава на своите читатели. То е също така „новата заповед“, дадена от Христос на Неговите последователи (вижте върху Йоан 13:34, 35). Нейната важност е безспорна и църквата трябва да я постави на преден план в своите стандарти, така че всеки член да може да осъзнае, че едно от първите му християнски задължения е да култивира и изразява искрена практическа любов към своите братя и сестри.

12. Каин. Това е единственото пряко позоваване в това послание на старозаветен инцидент. Йоан посочва Каин като върховен пример за липса на братска любов. Може да се отбележи, че историчността на убийството на Авел от Каин не се поставя под въпрос: апостолът приема разказа от Битие за автентичен и анализира причините за деянието на Каин (вж. върху Бит. 4:8–15).

На този нечестив. Каин доказва, че е дете на дявола, точно както един християнин може да докаже, че е дете на Бога (вж. ст. 10).

Убивам. Гръцки *sphazō*, „да заколя“, „да заколя“, „да убия“. Думата се среща в Новия завет само тук и в Откровението (гл. 5:6; 6:4; и др.).

Защо? Буквално „поради какво?“ С този въпрос Йоан стимулира своите читатели да изследват мотивацията зад убийството на Авел от Каин и въвежда обяснение за омразата на света към християните (ст. 13).

Делата бяха зли. В тези думи имаме вдъхновен коментар върху сцената, изобразена в Битие 4:1–15. Йоан гледа под повърхността на събитията и вижда истинската причина за омразата и ревността на Каин към Авел в контраста между „делата“ или действията на двамата братя (вж. Евр. 11:4). Действията, произтичащи от човешките мисли, служат като индикация за характера и изглежда, че Каин е разкрил истинската си природа преди коронясващия акт на убийство. Нямахме вина в Авел, която да извинява или обяснява ужасното деяние. Смиреното послушание на Авел към Бога събуди ревнивата омраза на брат му. Единственото прегрешение на Авел беше праведността. Съвестта на Каин осъждаше собствения му начин на живот и той се видя изправен пред избора да признае греха си или да унищожи Авел, който го накара да осъзнае собствената си греховност (стр. 74). Така и водачите на евреите се подтикнаха да осъдят Исус на смърт.

13. Не се чудете. С оглед на непрекъснатия разказ за омразата на нечестивите към праведните, читателите на Йоан нямат причина да се изненадват от каквато и да е омраза, която са изпитвали от ръцете на своите съвременници.

Братя мои. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) пропускането на „моите“. Йоан вероятно подчертава общността на страданията, които споделя със своите читатели поради преследването на света.

Свят. Вижте на гл. 2:15.

Мразя. Вижте Йоан 15:18–25.

14. Знаем. В съответствие с общността на интересите, предложена в стих 13, Йоан включва себе си сред читателите си и продължава да го прави (вж. ст. 16, 18, 19 и т.н.). Християните имат вътрешно знание, което е отказано на светския човек, и което знание може едновременно да ги укрепи и да ги напътства в последователно благочестиво поведение. Природата на това знание е обяснена в следващия параграф.

Преминал съм. Гръцки *metabainō*, „преминавам [от едно място на друго]“, „премествам“, „заминавам“. Формата на гръцкия глагол показва, че Йоан говори за онези, които са преминали към ново преживяване и са останали в новата си сфера като имигранти, установени за постоянно в страната по свой избор.

От смъртта в живота. Буквално „от смъртта в живота“. Наличието на определителни членове пред „смърт“ и „живот“ показва тези две състояния като изключителни сфери, в едната или другата от които се намират всички хора. По природа всички хора са граждани на царството на смъртта (Еф. 2:1–3), но християнинът, в резултат на дара на своя Учител, е преминал в царството на вечния живот (1 Йоан 5:11, 12; вижте гл. 3:2).

Обичайте братята и сестрите си. Докато фразата „обичайте се един друг“ е доста често срещана в Новия завет (Йоан 13:34; 1 Петрово 1:22; 1 Йоан 3:11; и др.), „обичайте братята и сестрите си“ се среща само тук и може да се тълкува широко. Тези, които са преминали от смъртта в живота, не ограничават чувствата си до непосредствения си кръг от познати, а разширяват любовта си към всички събратя и сестри по вяра (вж. 1 Петрово 2:17). По този начин те доказват, че са напуснали света на смъртта и са влезли в царството на вечния живот. Те вече са започнали да упражняват добродетелите, които ще бъдат вечни техни, онези добродетели, които са основополагащи за небесното царство. Колко е важно християнинът да практикува изкуството да обича братята си, за да може да бъде в хармония с принципите на царството, за което се подготвя.

Не обича. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) пропускането на думите „брат си“, оставяйки по-общото твърдение „който не обича, остава в смъртта“. Това включва, разбира се, и онези, които не обичат братята си. Липсата на любов показва, че човек все още е мъртъв в греха. Изречението е пример за обичайното преизказване от апостола в отрицателна посока на това, което той вече е казал в положителна посока (вж. гл.

1:5). Ако демонстрацията на братска любов доказва притежаването на вечен живот, липсата на тази любов доказва, че човекът все още не е преминал „в живот“, а остава в първоначалната „смърт“, от която другите са били спасени.

15. Който и да е. Сравнете със стих 9. Йоан е толкова сигурен в правилността на своя анализ, че Той може да използва този всеобхватен термин, знаейки, че е категорично верен.

Мрази. Сравнението със стих 14 показва, че „мрази“ е синоним на „не обича“. Липсата на любов бележи наличието на омраза. В Божиите очи очевидно няма неутрална територия.

Убиец. Гръцко *anthrōpoktonos*, буквално „човекоубиец“. Думата се среща в Новия завет само тук и в Йоан 8:44. Йоан поразително посочва крайния резултат от омразата. Има и други начини за убиване на човек, освен чрез физическо насилие, което отнема живота му. Клеветата може да го обезкуражи дотолкова, че да му попречи да развие напълно вродените си способности и по този начин да унищожи част от живота, който би могъл да води. Самото съзнание, че не е харесван от църковни членове с добра репутация, е достатъчно, за да утоли пламенността на някои и дори може да ги накара да загубят вярата си в Христос и по този начин да разрушат духовния си живот.

Знаете ли. Авторът тук се обръща към инстинктивното познание на своите читатели. Не е било необходимо голямо богословско прозрение, за да се разбере, че убиецът не е подходящ кандидат за вечен живот. Ако са били необходими библейски доказателства, Спасителят е заявил ясно, че убийството произлиза от дявола (Йоан 8:44), а Павел е писал, че онези, които са виновни за убийство, няма да наследят Божието царство (Гал. 5:21). Това не означава, че убийството и омразата са грехове, за които няма прошка, а че не можем да влезем в живота, докато продължаваме да ценим такива грехове. Можем да бъдем измити от всеки грях (вижте 1 Йоан 1:9).

Пребъдвайки в Него. Вечният живот пребъдва в нас, когато Христос обитава в нас. Христос не може да обитава в сърце, изпълнено с омраза, и „който няма Божия Син, няма живот“ (гл. 5:11, 12).

16. С това разбираме. Буквално „по това познахме“ (вж. гл. 2:3; 3:10). Въпреки че познанието за Божията любов идва с особена сила при обръщането във вярата, разбирането на християнина за тази любов продължава да се задълбочава с течение на годините.

Божията любов. Буквално „любовта“, тъй като тук няма думи за „на Бога“ на гръцки. Няма нужда от по-нататъшно описание на „любовта“, тъй като Христовата жертва е разкрила божествения източник на всяка истинска любов.

Положен. Вижте Йоан 10:11, 17, 18.

Живот. Гръцки *psuchē* (виж върху Мат. 10:28).

За нас. Той, признатият Цар на вселената, от името на окаяните грешници, даде Своя безценен живот. През вечността Божият акт на отдаване на Сина Си (Йоан 3:16) ще продължи да ни учи все повече и повече за дълбините на безкрайната любов (МН 466).

Ние. Местоимението е емфатично в гръцкия език.

Трябва. Гръцки *orheîō* (виж на гл. 2:6). Ние, които сме били изкупени чрез жертвата на Спасителя, имаме моралното задължение да бъдем готови да следваме Неговия пример дори до жертва.

За братята. Или „от името на братята“. Йоан насърчава своите читатели да насърчават любов, която ще направи върховната жертва, когато е необходимо (Йоан 13:37; 15:13). Христос беше отишъл много по-далеч: онези, за които Той умря, тогава не бяха „братя“, а врагове (вижте Рим. 5:8).

17. Но Йоан се обръща от умирането си за братята към по-малките жертви, които са по-големи често изисквани от нас от нуждите на нашите събратя по вяра.

Благото на този свят. Буквално „животът [или „препитанието“] на света“. Думата, преведена като „добро“ (биос; вижте гл. 2:16), обозначава средствата за препитание – необходимите неща, а не луксозните. Това, че те принадлежат на света, не означава, че са зли, а че са свързани само с този свят.

Виждам. Гръцки *theōreō*, „да бъда зрител“, „да наблюдавам“, „да възприема“. Сравнете употребата на думата в Марк 15:40; Лука 23:35. Това, което еготицистичният брат прави или отказва да прави, е резултат от обмисляне, а не от безразсъдство. Той има достатъчно, за да задоволи собствените си нужди и е добре наясно, че неговият събрат по вяра притежава малко или нищо.

Черва. Вижте върху 2 Кор. 6:12; Фил. 1:8. Червата, заедно със сърцето, са били считани за седалище на най-дълбоките емоции. Днес фразата би била по-добре преведена като „затваря сърцето си“.

От него. Картината е за умишлено обръщане на гръб на нуждаещ се брат.

Как? Как е възможно да се каже, че Божията любов пребъдва в някой, който е еготицистично безразличен към нуждите на другия? Ако любовта отсъства, Христос отсъства. По този начин изповядващият християнин няма вечен живот.

18. Малки деца. Гръцко *thēsa* (виж на гл. 2:1).

Нека не обичаме. Възможно е да се придаде непрекъснат смисъл на тази фраза – „нека не си тръгваме“ върху любовта – сякаш читателите на Йоан всъщност обичаха само на думи и трябваше да спрат подобни подигравки. Но е по-вероятно апостолът да отправя прост призив към братята си да практикуват истинска любов и да избягват лицемерното отношение, подразбиращо се в стих 17.

С думи. Няма нищо лошо в това да обичаш с думи. Ако обектът на обичта няма нужда от по-активна помощ, любовта, изразена с добре подбрани думи, е похвална. Но Йоан обезкуражава любовта, която се ограничава до думи, когато са необходими полезни дела. Сравнете Яков 2:15, 16.

На дело и истина. Има хора, които вършат добри дела, без да изпитват истинска обич към онези, на които помагат. Те може да действат само от чувство за дълг или от желание да спечелят похвалата на хората. Затова Йоан подчертава необходимостта от истинска любов. Нашите любящи дела трябва да бъдат вдъхновени от искрена обич към другите, особено към нуждаещите се.

19. И от това знаем. Могат да се цитират важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за пропускането на „и“, като по този начин стихът е в хармония с обичайната конструкция на Йоан (вж. ст. 16). Текстовите доказателства също подкрепят четенето „ще знаем“. За разлика от подобните конструкции в ст. 10, 16; гл. 2:3, това „от това“ изглежда се отнася до предходния стих (ст. 18) и авторът предполага, че когато изречената там заповед се прилага, ще придобием убеждението, за което той говори. Когато обичаме с дело и истина, получаваме уверение в реалността на нашето обръщане във вярата. Така нашите собствени плодове ни информират за истинността на нашето изповядване, точно както животът на другите свидетелства за тяхната искреност (Мат. 7:16–20).

За истината. Сравнете препратката към „истина“ в стих 18. Тези, които обичат с дело и истина, са деца на истината.

Уверявам. Гръцки *peithō*, тук, или „убеждавам“, или „успокоявам“. Убеждението, че сме родени от Бога, дава увереност, която успокоява сърцето и ни дава възможност да дойдем при Бога въпреки нашата греховност.

Нашите сърца. Могат да се цитират важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за четенето „нашето сърце“, както в стих 20. Употребата на единствено число в гръцки език е идиоматична. Тук сърцето може да се приема за съвест (вж. Мат. 5:8).

Пред него. Тоест, пред Бога или в присъствието на Бога. Сравнително лесно е да успокоим собственото си сърце, когато изследването се провежда в светлината на човешките стандарти; но е съвсем друг въпрос да стоим в Божието присъствие и все пак да имаме спокойно сърце. И все пак Йоан ни уверява, че това е възможно. Колкото по-близо се доближаваме до Бога, толкова по-осъзнаваме собствените си несъвършенства и толкова по-голяма е нуждата да изброяваме многото причини, поради които трябва да се уповаваме на заслугите на нашия Спасител (виж гл. 2:1, 2). Така, понеже обичаме братята си на дело и с истина, знаем, че сме от истината, и понеже сме от истината, можем да стоим безстрашно пред нашия небесен Отец.

20. Защото, ако. Коментаторите срещат трудности при установяването на връзката между стихове 19 и 20 и при обяснението на значението на стих 20. Изглежда, че значението се разкрива в следния преразказ на стихове 19, 20: „Като искрено обичаме брат си, можем да знаем, че сме деца на истината, или на Бога. Това знание ще ни даде възможност да стоим уверено в Божието присъствие, защото, макар сърцето ни да ни осъжда, тъй като все още сме грешници, знаем, че Бог е по-голям от сърцето ни, Неговото знание и разбиране далеч надхвърлят нашите собствени и Той е способен да разбере нашата искреност и да допусне грешките, в които допускаме.“

Осъждам. Ненужното самоосъждане е помрачило опита на много християни. Мнозина разчитат на собствените си морални преценки, за да определят духовното си състояние, и не осъзнават, че чувствата им са незадоволителни критерии за определяне на състоянието на духовното им здраве. Йоан утешава своите читатели, като отклонява умовете им от болезнената концентрация върху собствените им слабости към възвисяващо съзерцание на висотата и дълбочината на Божиата разбираща любов.

Бог е по-велик. Осъзнаването на Божието всезнание може да има два ефекта: може да всее ужас в грешното сърце или може да донесе утеха на разкаялия се грешник.

В тази глава авторът е решен да насърчи своите читатели (ст. 1–3, 5, 9, 11, 16, 18) и е разумно да се предположи, че тук той има същата положителна цел. За истинския християнин мисълта за Божието всезнание може да бъде успокояваща.

21. Възлюбен. Вижте стих 2.

Не ни осъждайте. Добре е да помним, че тези думи са били отправени към онези, които са били наставлявани „от началото“ (гл. 2:7), чиито грехове са били простени (гл. 2:12), които са познавали Отца (гл. 2:13) и са били приети като Божии деца (гл. 3:1, 2). Това, което би било суетна самоувереност от страна на по-незрелите християни, може от страна на читателите на Йоан да бъде не повече от признание на Божията изкупителна милост към тях.

Увереност. Гръцки *parrēsia* (виж на гл. 2:28). Контекстът (гл. 3:23) показва, че основната препратка е към нашия подход към Бога в молитва; но апостолът може да има предвид и нашето отношение пред Съдията на цялата земя. По отношение на молитвата няма нищо самонадеяно в молбите на уверения вярващ. Можем да отворим сърцата си към Бога в молитва, както ги отваряме към изпитан и доверен приятел (SC 93).

Към Бога. Като Божие дете, изкупеният грешник може да има същия свободен достъп до присъствието на Отца, какъвто е имал Спасителят (Йоан 16:23).

22. И каквото и да е. В стих 21 Йоан е установил началните условия, върху които стихът... 22 ще се изпълни. Този, който се моли, се нуждае от чиста съвест, с произтичаща от това свобода да се обръща към Бога, преди да отправи своите молби. След това Йоан заявява, че вярващият изпълнява две други условия: (1) пази Божиите заповеди; (2) върши нещата, които са угодни на Бога. Когато християнинът е изпълнил тези изисквания, той може да претендира за изпълнение на уверението на апостола в този стих. За по-пълно обсъждане на условията за отговорена молитва вижте Матей 7:7; Лука 11:9; Йоан 14:13; 15:16.

Питаме. Читателите на Йоан несъмнено са били добре запознати с християнската техника на молитва и биха знаели как да искат в Христовото име (вижте Йоан 14:13).

Ние приемаме. Всяка молитва, която отговаря на условията, посочени тук, получава незабавен отговор. Видимо забавяне може да възникне по няколко причини: (1) Отговорът на молбата може да е „Не“, като в този случай може да не се получи осезаем отговор. Може да сме поискали грешно нещо и божествената мъдрост вижда, че не би било най-добре да удовлетворим молбата. Така Павел остана с тръна в плътта си след три усърдни молитви за избавление (виж върху 2 Кор. 12:7–9). (2) Отговорът може да бъде „Чакай“, защото все още не сме готови да получим това, за което сме поискали, или защото обстоятелствата все още не са благоприятни за отговора. Така Даниил беше принуден да чака, докато противопоставянето бъде преодоляно, преди да му бъде казано бъдещето (Дан. 10:12–14). Но в такива случаи решението е взето и действията са започнали незабавно, за да се гарантира, че евентуалният отговор на нашата молитва ще дойде в точния момент. Понякога отговорът е незабавно „Да“. Това се случва при всички молби за духовна помощ. Когато молим за сила над греха, за прошка, за чисто сърце, за мъдрост, трябва да вярваме, че молитвите ни са били чути и да благодарим на Господа за Неговия отговор. Тогава трябва да действваме със знанието, че имаме силата, която сме поискали (виж върху Яков 1:5, 6; Ед. 258).

От него. Тоест, от Бога.

Пазете Неговите заповеди. Гряхът, който е пренебрегване на Божиите заповеди (вижте на стих 4), изгражда бариера между човека и неговия Бог (вижте Исаия 59:1, 2), пречи на молитвите му да се издигнат до небето и го прави негоден да получи отговори, които Бог може би чака да даде. Послушание на Божията воля, която е разкрита в Неговите заповеди,

е жизненоважно свързано с въпроса за отговорената молитва. Това послушание е възможно чрез божествената сила, обещана на Божието дете.

И го направете. Второто допълнително условие. Трябва да правим повече от това да спазваме Божиите заповеди или да избягваме да престъпваме закона. Трябва съзнателно да продължаваме да вършим нещата, които са угодни на Бога. Трябва да живеем активен християнски живот, помнейки заповедта да бъдем „свършени, както е свършен вашият небесен Отец“ (вижте върху Матей 5:48; Фил. 3:12–15).

Приятно. Християнинът винаги ще иска да прави онези неща, които Бог обявява за добри или подходящи, и ще се въздържа от правене на онези неща, които Бог смята за вредни. Това беше едно от водещите правила в живота на Спасителя (Йоан 8:29). Когато същото правило се спазва в нашия живот, можем да очакваме по-положителни отговори на молитвите си.

23. Това е Неговата заповед. Йоан сега определя, отчасти, „Неговите заповеди“ (ст. 22) и използва единствено число, защото определението му се отнася до единния всеобхватен закон на вярата и любовта (вж. върху Матей 22:36–40).

Вярвай в името. За коментар на тази фраза вижте Йоан 1:7, 12; Деяния 3:16; 10:43. Това е първата употреба в това послание на глагола „вярвам“, но гръцкият глагол се среща 9 пъти по-нататък и играе голяма роля в последващото послание на Йоан. Използван е 90 пъти в неговото Евангелие.

Неговият Син Исус Христос. За коментар относно божествената синовност на Исус вижте Лука 1:35; за титлата „Исус Христос“ вижте Матей 1:1; Фил. 2:5. Павел използва същата съставна титла в Рим. 1:3; 1 Кор. 1:9. Тук Йоан съгласява същността на християнската доктрина в много кратък обхват (вж. 1 Йоан 1:3; 5:20), за да могат читателите му да схванат най-необходимите елементи на християнската вяра. Да вярваме в личността, описана в чудното име, означава да признаем божествеността на Исус, Неговата човечност, Неговата победа над греха и смъртта и да признаем възможността да постигнем същата победа чрез същите средства, които Той самият е използвал и ни е предоставил.

Обичайте се един друг. При Йоан, както и при неговия Учител, Божиите изисквания са обобщени в закона на любовта (вижте на стих 11). Любовта е активното допълнение към вярата в името на Исус. С вярата трябва да вървят и дела (Яков 2:17).

Като. Или „дори както“. В заключителните стихове на тази глава Йоан съзнателно моделира мислите си според наставленията на своя Господ (вижте върху Йоан 13:34–35). Необходимо е да се обичаме един друг по същия начин, по който Христос ни е казал да обичаме (Матей 22:39). Когато апостолите разширили наставленията на Спасителя, те дали допълнителни подробности за това как трябва да се обичаме един друг: с чисто сърце усърдно, с дух на милост, с почит, като се предпочитаме един друг, милосърдно, като си прощаваме един на друг, както и на нас е простено (Римляни 12:10; Ефесяни 4:32; 1 Петрово 1:22).

24. Неговите заповеди. Тоест, Божиите заповеди (вижте гл. 2:3). Ако пазим Божиите заповеди, имаме увереност в Бога, получаваме всичко, което можем да поискаме (гл. 3:22) и, като допълнително следствие, имаме тясно общение с Бога.

Пребивава в него. Който пази Божиите заповеди, има привилегията да се установи у Бога. Използвайки различен образ, Амос пита: „Могат ли двама да ходят заедно, ако не са съгласни?“ (Амос 3:3). Никой не може да бъде у дома у Бога, докато живее противно на Неговата изразена воля, но този, който е готов да изпълнява Божията воля, може завинаги да се установи у Всемогъщия.

Той е в него. Пребиваването в него винаги е взаимно (виж Йоан 15:4, 5). Който желае да пребивава с Бога, може да бъде сигурен, че Бог винаги е искал да пребивава с него. Но човекът трябва да покаже, че е в хармония с Господа, като доброволно спазва Неговите заповеди.

И с това. Буквално „и в това“, отнасящо се до дара на Духа, споменат в края на стиха. Присъствието на Духа в живота на християнина е доказателство, че Бог обитава в него, защото чрез Духа Бог пребъдва в човека (Рим. 8:9, 11, 14-16; 1 Кор. 3:16). Почти идентична мисъл е изразена в 1 Йоан 4:13.

Чрез Духа. Никъде в посланията си или в Откровението апостолът не използва термина „Свети Дух“, въпреки че той ясно говори за третото лице на Божеството.

Който. Или „кого“ (вижте върху Рим. 8:16).

Дал е. По-скоро „даде“, тъй като Йоан тук говори за времето, когато вярващите за първи път са получили Светия Дух. Че Отец дава Духа, е ясно показано в Йоан 14:16, въпреки че Синът сътрудничи при изпращането на третото лице от небесното трио (вж. Йоан 16:7).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 AA 334; COL 191; CT 338; Ev 503; FE 179, 198, 481; MH 425; ML 289; SC 15; SL 17, 75; TM 81; 1T 284; 4T 124, 296, 461, 563; 5T 316, 439, 739, 744; 8T 289

1, 2 AA 545; LS 233; TM 440; 4T 292

1-3 Изд. 87

2 DA 113; Ед 309; MB 104; PK 702; PP 64; 4T 16, 365, 461; 5T 467; 9T 285

2, 3 CT 429; MYP 47; 1T 705; 4T 294, 357; 5T 85, 410, 431

2-5FE 385

3 AA 559; EW 108; GW 366; SC 58; 1T 566; 4T 360

4 CH 40; CT 169; Ev 372; GC 467, 472, 493; MB 48; SL 76; SR 49; 4T 13, 251; 6T 54

4, 5 КОЛ 311; ML 311

4-6AA 555

4-8SL 68

5, 6 AA 563

5-7SC 61

6 GK 472

8 DA 270; 4T 623

9 5T 220

9-24TM 94

10 3T 59

11 AA 549; ДА 551

12 ПП 74

13 ML 69; PP 559

14 AA 571; SC 59

14-16AA 549

15 МБ 56; ПП 308

16 AA 547; DA 551; 3T 538

17 1T 176

17-222T 161

18 AA 551; 1T 316, 690; 2T 88, 441, 654, 686; 3T 237

22 DA 668; EW 73

24 AA 563; COL 312; FE 386

ГЛАВА 4

1 Йоан Той ги предупреждава да не вярват на всички учители, които се хвалят с Духа, а да ги изпитват чрез правилата на католическата вяра; 7 и по много причини ги увещава към братска любов.

1. Възлюбен. Сравни с гл. 3:2.

Не вярвай. Или „спри да вярваш“, както може да се преведе на гръцки. Така преведено, значението е, че мнозина са се вслушвали в различни духове.

Дух. Апостолът призовава слушателите си да бъдат критични, а не лековерни, и да не приемат всяка духовна дейност като идваща от Бога. От това би изглеждало, че те са попаднали под служението на хора, които са претендирали за божествен авторитет за учения, които всъщност са били лъжливи. Апостолът, като добър пастор, предупреждава паството си срещу лъжлива измама. Характерът на измамата е разкрит в стих 3.

Опитвам. Гръцки dokimazō (виж върху Рим. 2:18; Фил. 1:10; и за свързаната дума dokimē виж върху Рим. 5:4; 2 Кор. 9:13). Бог не очаква християнинът да бъде лековерен; всъщност, Той дарява на църквата дара да разграничава истинските от лъжливите духове (виж върху 1 Кор. 12:10). Посланията на учителите, които твърдят, че са акредитирани от Бога, трябва да бъдат проверени от Божието Слово. Берейците с радост слушали Павел, но изучавали Писанията, за да видят дали той е проповядвал истината (виж върху Деяния 17:11). Павел съветвал другите си обърнати във вярата да правят подобно (виж върху 1 Сол. 5:21). Дълг на всеки вярващ е да прилага към всичко, което чете и чува, проверката на вдъхновените писания на пророци и апостоли. Само така църквата може да устои на посегателствата на лъжливите доктрини; само така всеки вярващ може да има вяра, основана на Бога, а не на хората (1 Петрово 3:15).

От Бога. Буквално „от Бога“ (вж. гл. 3:10), т.е. произлизащ от Бога.

Защото. Йоан ясно посочва причината за съвета си и се позовава на факти с което неговите читатели са добре запознати.

Лъжепророци. Вижте върху Матей 24:11, 24–26; вж. върху гл. 7:15. Тук Йоан очевидно е отнасящи се до лъжеучители, които могат да бъдат отъждествени или поне свързани с антихристите, споменати в гл. 2:18–22, и лъжеапостолите от Откр. 2:2.

Излязоха. Или „са излезли“, въпреки че влиянието на излизането им все още се усеща. Изглежда също, че авторът използва глагола „да излязат“ в различен смисъл от този, използван в гл. 2:19 (виж коментара там), където се подразбира отстъпничество.

Тук той просто заявява факта за появата на лъжепророци. За други новозаветни доказателства, че лъжепророци са били активни по времето на Йоан, вижте Деяния 13:6; Откровение 2:2.

Свят. Гръцки kosmos (виж на гл. 2:15), тук означава светът като подредена подредба на неща или хора. Изглежда, че няма същия контраст между църквата и света, както в гл. 2:15–17, защото лъжеучителите са действали както вътре в църквата, така и извън нея.

2. С настоящото. Буквално „в това“, отнасящо се до изпитанието, което е очертано по-късно в стиха (вж. гл. 2:3).

Знайте. Гръцката дума може да се преведе или като императив „знаете“, или като изявително наклонение „знаете“. Йоановата употреба е в полза на втория превод, както в гл. 2:3, 5; 3:16 и т.н. Апостолът се обръща към знанието на вярващите, вместо да ги подтиква да го придобият.

Дух Божий. Това е единственото срещане на тази титла в писанията на Йоан. Идентичното Гръцката форма (вж. 1 Кор. 2:14; 3:16) е рядкост в Новия завет. Йоан очаква християните

експериментално, за да се идентифицира Духът, който идва от Бога. Никакво твърдение за божествен произход или авторитет не трябва да се приема за което и да е учение, без първо да бъде проверено. Писанията предоставят надежден стандарт, чрез който да се проверяват всички твърдения, защото всяко божествено вдъхновено послание ще бъде в хармония с това, което Господ вече е разкрил (вижте 2 Петрово 1:20, 21).

Всеки дух. Думите на Йоан са всеобхватни – той е готов да признае „всеки дух“, който отговаря на условията.

Изповядва. Гръцки хомологео (виж на гл. 1:9; срв. на Мат. 10:32). Тук хомологео изглежда носи двойно значение: (1) да признае истинността на доктрината за въплъщението на Божия Син; (2) да разкрие в живота ефекта от вярата в тази доктрина. Най-пълното тълкуване изисква повече от словесно съгласие с учението: то изисква живот, изпълнен с Христос.

Исус Христос. Вижте върху Мат. 1:1; Фил. 2:5; 1 Йоан 2:22; 3:23.

Дойде. По-скоро „е дошъл“. Глаголът предполага, че Христос е съществувал преди да стане човек. От предишното Си състояние Той е дошъл на земята. Формата на гръцкия глагол може да се разбира като означаваща, че Спасителят не е дошъл временно в плът и след това не е я напуснал, а че Той все още запазва човешката, както и божествената природа и по този начин е човешки представител на небето, макар и божествен, защото е член на Божеството (виж върху Йоан 1:14; виж том V, стр. 917, 918).

В плът. Някои от онези, които отричаха човешката природа на Христос, твърдяха, че Словото е дошло върху човека Исус при кръщението и е отишло от Него преди разпятието, но Йоан опровергава това.

На всеки етап от световната история е имало настояща истина, която трябва да се подчертава, но Тази настояща истина се е променяла през вековете. Юдеите, които са се обърнали след Петдесетница, е трябвало да приемат Исус като очаквания Месия, за да станат християни, защото спорният въпрос е бил божествеността на Христос. Малко по-късно гностиците отричат не божествеността, а човечността на Спасителя. Те са били готови да вярват, че боговете се проявяват на хората по различни начини, но отричат, че „Словото е станало плът“ (виж стр. 625, 626). По този начин акцентът на Йоан върху въплъщението е имал особено значение за дните, в които е живял апостолът.

Но истината, която той изрича, се нуждае от акцент по всяко време и никога повече, отколкото в наше време. Фактът, че Божият Син стана човек, за да спаси хората, трябва да бъде ясно проповядван в тези времена, когато хората повече от всякога се опитват да обяснят чудото (вижте Матей 1:23; Лука 1:35). Трябва да осъзнаваме лично въплъщението, да си напомняме, че Богът, който е направил това чудо възможно, е напълно способен да извърши всяко чудо, необходимо за нашето спасение. Нашето приемане на Неговите планове и нашето придържане към Неговото ръководство може да бъде изповед на нашата вяра, че „Исус Христос дойде в плът“.

Такова свидетелство не може да бъде дадено без божествена помощ, защото „никой не може да нарече Исус Господ, освен чрез Светия Дух“ (1 Кор. 12:3).

От Бога е. Буквално „от Бога е“ (вижте на стих 1). Този, който изповядва, че Исус Христос Това, че е дошъл в плът, показва божествения произход на духа, който действа в него.

3. Не изповядва. Йоан сега дава отрицателен тест за разграничаване между истинското и лъжеучители. Той вижда само две групи – тези, които не изповядват Христос.

Исус Христос. Могат да се цитират важни текстови доказателства (вж. стр. 10) за пропускането на „Христос“ и на израза „дойде в плът“. След това изречението гласи „всеки дух, който не изповядва Исус“ и поставя акцент върху изповедта на човек, а не върху

на символ на вярата. Текстовите варианти не променят съществено значението на пасажа, тъй като и двата превода се отнасят до учителите, които не успяват да прославят богочовешкия Исус.

Не е от Бога. Вижте стихове 1, 2. Няма неутрална основа във великата борба.

Тези, които чуват провъзгласеното послание за божествеността и човечността на Христос и които съзнателно отхвърлят и се противопоставят на учението за възплъщението, принадлежат на злия и са под негов контрол, независимо колко свободни се чувстват (вижте Мат. 1:1).

12:30; 1 Йоан 3:10).

Това. Тоест, неуспехът да се изповяда Исус.

Този дух. Думата „дух“ е основателно използвана в KJV, тъй като в гръцката конструкция местоимението от среден род *to*, преведено като „че“, се отнася до съществителното от среден род *пнеума*, „дух“. Думата „дух“ тук може да се тълкува или като (1) духът, който обитава антихриста, не изповядва Исус, или (2) неизповядването на Исус е типична характеристика на антихриста. Може би и двете значения са предвидени. Антихрист. Вижте гл. 2:18–23.

Чули сте. Апостолът напомня на своите читатели, че те вече са били научени на голяма част от това, което той казва (вж. гл. 2:18).

Трябва да дойде. Буквално „идва“, същата форма, както е посочена в гл. 2:18.

Следващото изречение показва, че Йоан набляга на сегашния смисъл на глагола, за да напомни на вярващия, че пророчеството относно антихриста още тогава се е изпълнявало.

4. Да. На гръцки това е емфатично, подчертавайки контраста между вярващите и за които пише Йоан, и лъжеучителите, за които току-що говори (ст. 3). Бойните линии вече са очертани. Читателите на Йоан са на страната на Христос, докато тези, които не подкрепят активно десницата, са на страната на врага, въпреки че може би не са застанали открито под неговото черно знаме.

За Бога. Вижте гл. 3:9, 10; 4:1, 2.

Малки деца. Вижте гл. 2:1.

Победи. Гръцки *νικάω* (виж на гл. 2:13). Когато пише до младите мъже в гл. 2:13, 14, Йоан признава, че те „са победили лукавия“. Тук той говори за поражението на лъжепророците от вярващите. Той не посочва конкретно как са спечелили победата, а я свързва с това, че са „от Бога“. Тяхната интимна връзка с Отца им е позволила да отхвърлят доктрините на лъжеучителите. Те вече са получили божественото помазание, което им е дало истинско знание (гл. 2:20, 27) и сега очевидно са използвали това помазание в борбата си срещу лъжата. Подобни победи са възможни за всички Божии деца.

Той е по-велик. Тук апостолът разкрива вътрешната причина за победата на християнина. Бог пребъдва във вярващия (гл. 2:14; 3:24) и го прави потенциално по-силен от всеки противник. Трябва постоянно да си напомняме за този факт и да действаме с духовната увереност, която преживяването носи на притежателя му.

Този, който е в света. Тоест, дяволът (вж. Йоан 12:31; 16:33; РК 175, 513; GC 530.). Човек би очаквал Йоан да каже „в тях“, т.е. в лъжеучителите, а не „в света“; но той използва по-широкия термин, защото духът на тези лъжепророци е същият егоистичен дух на Сатана, който контролира света. Като заявява по този начин по-общата истина, той прави още по-ясен контраста между безграничната сила на Бог и ограничените ресурси на автора на лъжата.

5. Те. Това местоимение е емфатично в гръцкия език. Сравнете ударението върху местоимението „да“ в стих 4 (вижте коментара там). Препратката е към лъжепророците, чрез чиито измамни учения Сатана се стреми да получи контрол над християнската църква.

От света са. Буквално „са извън света“. Сравнете контрастния израз „от Бога“, буквално „извън Бога“ (ст. 1, 2). Въпреки че лъжеучителите твърдят, че говорят от името на Бог и имат послание за църквата, източникът на тяхното вдъхновение е Сатана и начинът им на работа е типичен за владетеля на падналия свят.

Говорят те за света. Буквално „от света говорят“; не че говорят за света, но източникът на тяхното вдъхновение е светът. Тъй като самите те са част от света и са били възпитани в истинска враждебност към Бога, те не могат да говорят другояче, освен когато са напълно новородени и принадлежат към семейството на Бог, а не към семейството на света, може да се очаква от тях да говорят по някакъв друг начин.

Чува ги. Съвсем естествено е, че светът с готовност слуша онези, които са едно с него, и намира думите на лъжепророците много по вкуса си. Да слушаш философии, излагани в съответствие с и подкрепящи собственото мислене, обикновено е удовлетворяващо.

6. Ние. Тоест, апостолите или техните сътрудници, за разлика от „вие“ (ст. 4) и „те“ (ст. 5). Местоимението е емфатично, както и „вие“ и „те“ в стихове 4, 5. След като вече каза, че вярващите са „от Бога“ (ст. 4), той не прави преувеличено твърдение, когато прилага същото описание към себе си и своите колеги.

Този, който познава Бога. Това описание съответства на „този, който е от Бога“, но подчертава аспекта на личното познание с Бога.

Слуша ни. Съществува естествена хармония между учителите, които „са от Бога“, и тези, които познават Бога. Слушателите с нетърпение ще чуят наставленията, идващи от онези, които вече имат близко познание с Отца. Напомняйки на читателите си за тази истина, Йоан също така записва изпитание за истинността на християнското изповядване – Тези, които познават Бога, ще слушат внимателно Неговите истински пратеници.

Не е от Бога. Вижте стих 3.

Не ни чува. Ако човек се е съпротивлявал на убеждаващата сила на Духа, е малко вероятно той да да слушат Божии слуга. Ако съпротивата е съзнателна и решителна, такива хора често дори няма да позволят на Божия слуга да говори с тях, а ще ги отблъснат, както те са отблъснали Духа. Следователно, малко може да се направи директно за тях (вижте върху 1 Кор. 2:14). Но има много, които са били подвеждани да се съпротивляват на истината, без да осъзнават сериозността на това, което правят. Софистиката на Сатана е помрачила преценката им дотолкова, че Божията истина изглежда като празна приказка. За тях може да се направи много. Демонстрацията на резултатите от християнските вярвания в живота на онези, които са „от Бога“, често ще буди интерес. Особено тихата увереност на истински обърнатите се харесва на онези, които осъзнават безнадеждността на бъдещето, очертано от най-мъдрите мъже в света.

С настоящото. Буквално „от това“. Изглежда за предпочитане това „с настоящото“ да се отнася до съдържанието на стих 6, вместо да се прилага към стихове 4–6, въпреки че посоченият тест може да се приложи в по-широк контекст, без да се изкривява значението на Йоан. Природата на духа, който контролира човека, може да се разпознае по начина, по който той реагира на ученията на Божиите упълномощени служители.

Знаем, че ние. Това може да се отнася до апостолските учители (вижте по-горе под „ние“) или до читателите, или и до двете групи.

Дух на истината. Мнозина вярват, че това се отнася до Светия Дух, Божия Дух (вж. ст. 2; вж. Йоан 14:17), тъй като Йоан в тази глава говори за враждебните духове (ст. 1–3). Светият Дух е източникът на импулса на вярващите да търсят истината. Именно чрез сравнение с истините, на които вече са били учени от този Дух, вярващите могат да разпознаят правилното. Овцете разпознават гласа на Добрия Пастир в думите на онези, които Пастирът им е изпратил (Йоан 10:27).

Други вярват, че „духът на истината“ се отнася по-общо до вътрешното отношение, мотивиращо онези, които проповядват истината (вж. Рим. 8:15).

Дух. Ако фразата „дух на заблудата“ се приеме като антитеза на „дух на истината“, тогава „духът на заблудата“ може да се разглежда като духа на Сатана, или духа на Антихриста, или отношението на онези, които разпространяват заблудата (вж. Рим. 8:15).

Грешка. Гръцки *planē*, „скитане“ (виж върху Мат. 18:12). Възможно е да се сбърка поради невежество, но духът на заблудата умишлено се стреми да накара хората да се отклонят от пътя на истината.

7. Възлюбени. Йоан въвежда друг етап от своята тема (вж. ст. 1). Преходът от Дискусията за разпознаването на духовете спрямо нуждата от любов може да изглежда рязка, но в действителност не е така, защото апостолът продължава да обсъжда характеристиките на онези, които са „от Бога“ (ст. 2). Способността да се разпознават лъжеучители е необходима за родените от Бога, но Йоан сега показва, че любовта е не по-малко важна. Както изповядването или отричането на реалността на възплъщението е ключовият тест в сферата на вярата (ст. 2, 3), така и наличието или отсъствието на истинска любов е тест за моралното качество на този, който твърди, че е от Бога, защото Божият Дух и духът на омразата не могат да съществуват едновременно в едно и също сърце.

Нека. Йоан се обръща тук към всички вярващи и не ограничава призива си само до учители, „ние“-то от стих 6.

Обичайте се един друг. Вижте гл. 3:11. Връзката между „възлюбен“ и „любов“ един друг“ е завладяващо. Силата на конструкцията може да се предаде чрез превода „обичани, обичайте другото“. Тези, към които се обръща Йоан, самите те са обичани от своите служители и от своя страна са помолени да отвърнат на любовта, която получават, и да я споделят с другите.

Как можем да обичаме онези, към които не сме естествено привлечени? Тези, към които би трябвало Любовта не винаги изглежда обичана и е лесно да се отвърнем от нея и да изсипем обичта си върху онези, които са съвместими с нас. Но Бог и Христос са ни оставили примери за всеобща любов (вижте Матей 5:43–45; Йоан 3:16; Римляни 5:8) и ще дадат на своите последователи благодат да обичат всички хора, дори и привидно необичаните. Молитвата за този, когото не обичаме, ще донесе Божията любов в сърцата ни и ще събуди интерес към... благополучието на нашия брат. Като научаваме повече за него, знанието ще се превърне в разбиране, разбирането в състрадание, а състраданието в любов. Така можем да се научим да обичаме другия, дори когато това ни се струва най-трудно. За вида любов, за която се говори тук, вижте Матей 5:43, 44.

Любовта е от Бога. Буквално „любовта е от Бога“. Това е причината, изтъкната от Йоан в подкрепа на неговия призив за братска любов. Всяка истинска любов произлиза от Бога, който е единственият източник на любов. Всички, които са „извън“ Бога (вижте на стих 2), поради своя божествен произход, ще проявяват любовта, която идва от техния Отец.

Всеки един. Или „всеки, който“ (вж. гл. 3:6).

Обича. Или „продължава да обича“. Йоан не твърди тук, че актът на любов произвежда новородение, защото това би било все едно да очакваме плодът да произведе дървото, което го е родило, и би противоречало на ученията за новородението, както са записани от апостола (вижте Йоан 3:3–5). Той по-скоро казва, че всички, които продължават да обичат, показват, че са родени отново.

Роден е от Бога. Или „е роден от Бога“. Вижте гл. 2:29; 3:9. Само онези, които родените от Бога могат наистина да обичат в християнския смисъл на думата.

Познава Бога. Сравни с гл. 2:3, 4.

8. Не обича. Друга отрицателна форма на Йоан на предишно положително твърдение (вж. Християнинът, който твърди, че познава Бога, но не обича братята си, живее в лъжа (вж. гл. 2:4, 9; 3:6).

Не знае. По-скоро „не позна“, тоест, не позна или никога не позна Бога. Невъзможно е да стигнем до познание за Бога, без да започнем да обичаме ближните си (вижте гл. 3:10, 11). Йоан би могъл да каже, че който не обича, не е роден от Бога, но той избира да подчертае факта, че такъв човек дори не е познал Бога и по този начин покрива въпроса, че не е роден отгоре.

Бог е любов. Гръцката конструкция не прави „Бог“ и „любов“ идентични, както Английският превод може да изглежда подходящ. По-скоро любовта е представена като съществено качество или атрибут на Бога. Решителното доказателство, че човек, който „не обича“, няма познание за Бога, се съдържа във фразата „Бог е любов“. Този, който не обича, доказва, че не е лично запознат с основното качество в Божията природа. В своето просто, но възвишено твърдение Йоан достига зенита на християнската вяра. За езичниците, ако има върховно божество, Той е далечно същество, което не е интересно особено от Своите поклонници, докато много злонамерени духове са наблизко. Затова те игнорират небесния Бог и се стремят да умилостивят демоните.

В някои източни религии Бог е всепроникващ разум, безразличен към човешките нужди, а надеждата е съсредоточена върху това човекът да се превърне в нищо в универсалното небитие. Номиналният християнин твърде често вижда Бог като гневен тиранин, който трябва да бъде умилостивен с молитви и покаяния или с молбите на Неговия син.

Древните евреи понякога погрешно са смятали Бог за племенно божество, което е благосклонно само Неговия собствен народ и те Го смятаха за притежаващ преувеличени форми на техните собствени егоистични амбиции и жестокости. Най-добрите сред тях намираха Бог, разкрит в Светите писания, но често не успяваха да постигнат истинско разбиране за божествената природа. Когато Божият Син дойде на земята, хората можеха да видят, че Бог е любов.

Това, че Бог е любов, е откровение, защото хората никога не биха могли сами да открият този факт. Откровението е от изключителна важност за благополучието на човека. Това, че Бог е дух (Йоан 4:24), е важно, но не казва нищо за възможността да се радваме на щастливи отношения с такова същество. Това, че „Бог е светлина“ (1 Йоан 1:5), е интелектуално удовлетворяващо, но мисълта за един всечист, всевиждащ Бог може да донесе страх, а не утеха, защото в светлината на това, което сме, какво добро може да намери такъв Бог в нас? Но когато научим, че Бог е любов, страхът се заменя с доверие и ние с доверие се поставяме в ръцете на нашия небесен Отец, знаейки, че Той се грижи за нас (1 Петрово 5:7).

Това, че Бог е любов, също така означава, че няма време, в което Той да не е бил или да не го няма. бъдете любов. Неговата природа никога не се променя (вижте върху Яков 1:17); любовта е била Неговото доминиращо качество в миналото и ще продължи да бъде в бъдеще. Можем да докажем това сами, защото, както казва Чарлз Уесли, когато говори за връзката си с Бога: „През всичко

вечност, за да докажеш Твоята природа и Твоето име е Любов" (Оксфордската книга на християнския стих, стр. 332).

Твърдението, че Бог е любов, е от безкрайна стойност за разбирането на плана на спасението. Само Любовта би дала свободна воля на Своите творения и би поела риска да понесе страданието, което грехът е донесъл на Божеството и ангелите, както и на падналите хора. Само Любовта би се заинтересувала да спечели радостната доброволна служба на онези, които бяха свободни да вървят по свой собствен път. И когато дойде грехът, само Любовта можеше да има търпението и волята да измисли план, който би позволил на вселената да стигне до пълно разбиране на основните факти във великата борба между доброто и злото и по този начин да се предпази от всяко по-нататъшно възход на егоизъм и омраза. В борбата срещу греха Бог, бидейки истинска любов, може да използва само истина и любов, докато Сатана използва хитри лъжи и жестока сила. Само Любовта можеше да вдъхнови плана, който би позволил на Сина първо да изкупи човешката раса от вината и силата на греха чрез Своя земен живот, смърт и възкресение, а след това да стане Глава на нова и безгрешна раса (вж. ст. 9). По самата Си природа Бог беше подтикнат да измисли и изпълни този удивителен план (Йоан 3:16).

9. В това. Фразата се отнася до това, което следва, а не до това, което е преди това.

Беше проявен. Сравнете с гл. 1:2, където Йоан ни казва, че вечният живот е проявен в Христос, и с гл. 3:5, където същият глагол е използван за възплъщението.

Божията любов. Тоест, Божията любов, както показва контекстът.

Към нас. По-скоро „в нас“ или „сред нас“ (RSV).

Изпратен. Буквално „изпрати“. Формата на гръцкия глагол представя акта на изпращане като в миналото, но с оставащи последици. Важно е да се отбележи, че резултатите от изпращането са постоянни за Христос – Той остава един от нас (виж върху Йоан 1:14; виж Том V, стр. 917, 918; 1126–1131). Изпращането не е било като на баща, който нарежда на син да предприеме трудна мисия, защото жертвата на Христос е била доброволна (виж върху Йоан 10:17, 18; вижте DA 22, 23). Той с радост се е съгласил да стане човек и да умре за грешниците (виж Пс. 40:8; Фил. 2:5–8; Откр. 13:8; ПП 63; DA 23).

Единороден. Гръцко *μονογενής* (виж върху Йоан 1:14). *Μονογενής*, приложен към Сина, се среща само в писанията на Йоан и по този начин подкрепя мнението, че Евангелието и посланието имат общ автор (виж стр. 623).

В света. Божият Син не се е опитал да спаси човека от разстояние. Той е дошъл в собствената среда на човека, макар че е запазил връзката Си с небето (вижте върху Йоан 1:9, 10). Той е бил в света, но никога не е бил „от света“, точно както ние не трябва да бъдем „от света“ (Йоан 17:14; 1 Йоан 4:4, 5).

Да може да живее. Това е великата цел, за която Бог изпрати Сина Си в света (вж. Йоан 3:16; 10:10). В своето Евангелие Йоан обикновено използва израза „да има живот“, а не глагола „да живее“, както тук, но вариацията във фразеологията не води до разлика в значението.

Чрез него. Целият живот произлиза от Христос (виж върху Йоан 1:3; Кол. 1:16, 17; Евр. 1:3). Нищо няма живот извън Христос. Но в един особен смисъл християнинът живее „чрез Него“, защото единственият живот, който има постоянна стойност, вечният живот, се постига само чрез Исус (вж. Йоан 10:10; 1 Йоан 5:11, 12).

10. Тук. Буквално „в това“ (вижте стих 9). Фразата се отнася до това, което следва.

Любов. Възвишеността на концепцията на Йоан за любовта трудно може да бъде преувеличена. Той вижда любовта като най-висш от всички принципи, той вижда, че самият Бог е любов (ст. 8). Следователно, когато

Апостолът идва да даде пример за любов, като по определение той се обръща към най-висшата възможна илюстрация, неизмеримата любов на Бог към човека.

Не че ние обичахме. Местоимението е емфатично в гръцкия език и е в контраст с думата, преведена като „той“, която също е емфатична. Йоан не отрича, че неговите читатели някога са обичали Бога, но подчертава неадекватността на човешката любов, за да илюстрира своята висока концепция за любов. Любовта на човека към Бога не е нужно да е чудна, защото е естествен отговор на удивителната обич, която Господ е излял върху човешкия род (вижте стих 19).

Той ни обичаше. „Той“ е категорично (вижте по-горе под „не че ние обичахме“). Чудото Същността на божествената любов се крие във факта, че Бог е инициирал любящото деяние. Нямаше по-висше влияние, което да Го убеди да обича човечеството: подтикът дойде изцяло от Него самия. Размишленията върху онези, на които е била дарена любовта, я правят още по-изненадваща, защото човешкият род няма нищо, което да го препоръча на божествената благосклонност, освен острата му нужда. И все пак, от друга гледна точка, великото Божие дело не би трябвало да е изненада, защото Йоан вече е обяснил, че Бог е любов (ст. 8) и този, който познава Божията природа, би очаквал Той да прояви Своето върховно качество в справянето с човешкия бунт (вж. Рим. 5:8).

Изпрати Сина си. Вижте стих 9. Формата на гръцкия глагол, използвана тук, означава завършения акт на изпращане, за разлика от използваната в стих 9, която се отнася до акта и неговите продължаващи резултати.

Умилостивението. Гръцки *hilastos* (виж на гл. 2:2). В гръцкия превод няма член.

За нашите грехове. Буквално „относно нашите грехове“ (вижте на гл. 2:2).

11. Възлюбени. Това е последната среща на този израз на обич в това послание. Терминът е използван тук, за да въведе важно твърдение. Сравнете употребата на термина в гл. 3:2, 21; 4:1, 7.

Ако Бог е обичал така. Сравнете Йоан 3:16. Йоан не изразява никакво съмнение, че Бог е обичал нас, а насочва вниманието към безкрайната степен на Неговата любов и начина, по който тя е била проявена, с цел да насърчи читателите си да подражават на божествения пример.

Ние. Местоимението е емфатично в гръцкия език (вж. ст. 10).

Трябва. Гръцко *opheilō* (виж на гл. 2:6).

Обичайте се един друг. Вижте върху гл. 3:11. Ние, които осъзнаваме величината на несравнимата Божия любов към нас, сме длъжни да подражаваме на тази любов по отношение на нашите ближни. След като Бог ни е възлюбил толкова много, колкото и недостойни да сме, не трябва ли и ние да обичаме брат си, колкото и недостоеен да ни се струва? Да откажем да обичаме брат си, който не е по-лош в очите на Господа от нас, означава да се поставим в позицията на неблагодарния длъжник, на когото е бил простен голям дълг, който никога не би могъл да плати, но е излязъл и е нападнал друг слуга, който е дължал само малка сума (виж върху Мат. 18:23–35). Това е взаимна любов, към която сме призовани, и споделената любов непрекъснато нараства, когато всеки брат се стреми да помага на другия. Колкото повече се доближаваме до това да си отдаваме почит един на друг (Римляни 12:10), до това да полагаме живота си за братята (1 Йоан 3:16), толкова повече като Бога ставаме и толкова повече като Неговата е нашата любов. Докато Божият народ се приближава към края на благодатния си срок, ще настъпят забележителни промени. Сърцата им ще бъдат свързани едно с друго в любов, подобна на тази на Бога към нас, и те ще стоят праволинейни и безстрашни пред враговете си (ТМ 186, 187).

12. Никой човек не е видял Бога. Сравнете с Йоан 1:18. В гръцкия език думата за Бог се появява без член, както в Йоан 1:18, което показва, че Йоан мисли за природата и характера на Божеството, а не за Неговата личност. Думата за „видял“ е

различни в двата пасажа. В Евангелието Йоан използва *horaō*, обща дума за виждане; в посланието той използва *theaomai*, „да гледаш внимателно“, „да съзерцаваш“ (вж. върху 1 Йоан 1:1).

Ако обичаме. В Евангелието Йоан обяснява, че само Синът може да разкрие Отца, защото единствено Той сред хората някога е виждал Божеството. Тук апостолът ни казва, че макар да не можем да видим Бога, като упражняваме братска любов, можем да имаме невидимия Бог, който обитава в сърцата ни.

Обитава. Гръцки *tenō* (виж на гл. 2:6). В сърцето, което истински обича, Бог има постоянен дом – и какъв по-добър начин може да има да придобием лично познание за Господа, отколкото като Го имаме за постоянен гост в сърцата си? Желанието за физически поглед към Божеството заема второстепенно място, когато Господ действително обитава с вярващия.

Неговата любов. Тоест, любовта на Бога. Това може да се отнася или до любовта на човека към Бога, или до любовта на Бог към човека (виж гл. 2:5). Коментаторите са разделени относно значението тук (виж по-долу под „усъвършенстван“).

Усъвършенстван. Вижте гл. 2:5. Цялото изречение „любовта Му е усъвършенствана в нас“ е отворено на повече от едно тълкуване. Може да се тълкува като (1) действието на Божията изкупителна любов е съвършено демонстрирано в преобразения живот на вярващия, или (2) същата любов, която Бог е показал към човека, е илюстрирана в живота на онези, които обичат своите братя, или (3) нашата любов към Бога е усъвършенствана, както ние обичаме своите братя.

Това е второто от двете усъвършенствания, обсъждани от Йоан. Първото се среща в гл. 2:5 и се отнася до онези, които пазят словото на Христос.

13. С настоящето. Или „в това“.

Знаем. Йоан ни е дал знак, по който можем да разпознаем, че Бог действа в нас, а именно „ако се любим един друг“. Сега той се обръща към друг знак, който ще ни даде уверение, че имаме постоянен дом в Него и че Той ни е направил храмове, годни за Неговото обитаване. Когато виждаме този знак да действа в живота ни, ние непрекъснато ще осъзнаваме, чрез опит, че невидимият Бог обитава в нас чрез Своя Дух.

Ние пребъдваме в Него. Вижте гл. 2:28.

Защото е дал. Цялото изречение гласи буквално „защото от Духа Си ни е дал“. Сравнете с гл. 3:24, където се обсъжда същият знак. Това, което определя дали ще получим Духа и дали Духът и дали Духът ще може да ни използва, е нашето предаване на Неговото ръководство. Нашият Спасител позволил на Себе Си да бъде воден от Духа във всичко, което правил (вижте върху Матей 3:16; 4:1; Лука 4:18), така че можел да каже, че нито е говорил, нито е действал от Себе Си, а от Отца чрез Светия Дух - Йоан 5:19, 30; 14:10. По този начин може да се каже, че Той е получил Светия Дух без мярка (вижте върху Йоан 3:34). Както Отец е дал Духа, за да даде сила на Сина по време на живота Му на земята, така и Бог ще даде от Духа на нас. Но ние имаме роля, която да играем -

Трябва да сме готови да приемем Светия Дух, трябва да откликнем на Неговия контрол.

Ако тази готовност не присъства в нас, Божият дар ще бъде напразен. Християните, до които Йоан пише, вече бяха отворили сърцата си, за да приемат Божия дар, и продължаваха да изпитват благословиите, които идват с присъствието на Духа. Ако следваме техния пример, можем да бъдем сигурни, че ще се радваме на това, на което са се радвали те.

14. Ние. Тоест, апостолската група (вж. ст. 6), тези, които лично са видели Този, Когато Отец е изпратил. Местоимението е емфатично в гръцкия език.

Виждал съм. Гръцки theaomai, „да гледам внимателно“, „да се взирам в“, „да съзерцавам“ (вижте на стих 12). Сравнете с гл. 1:1, където глаголет е преведен като „да гледам“. Формата на гръцкия глагол показва трайните резултати от миналите действия. Апостолите никога не са забравили откровението за Бога, на което са били свидетели в Исус Христос. Въпреки че те, както и други хора, никога не са виждали Бог (ст. 12), те са видели Неговия Син и това е било достатъчно.

Свидетелствам. Или „свидетелстват“ (вж. гл. 1:2). Правейки това, Йоан и неговите събратя Проповедниците изпълняваха заповедта на своя Учител (Деяния 1:8). Християнската църква беше до голяма степен изградена върху свидетелството на учениците, които бяха изучавали природата на Бог, както е разкрита в живота на Спасителя, и бяха сравнили живота на Христос с пророчествата на Стария завет за Месията. В ранната църква имаше много хора, които бяха обърнати във вярата чрез собственото дело на Спасителя; други приеха вярата чрез свидетелството на Петдесетница; безброй други повярваха благодарение на последвалото свидетелство на апостолите; но още по-голям брой, включително и ние, бяха зависими от писменото свидетелство, съдържащо се в Новия завет.

Отец изпрати. Буквално „Отец изпрати“. Формата на гръцкия глагол е същото като в стих 9 (виж коментара там).

Да бъдеш Спасител. Думите „да бъдеш“ са добавени и изречението може с право да гласи „Отец изпрати Сина, Спасител на света“. Исус не стана Спасител, като беше изпратен, а беше Спасител както преди, така и след възплъщението си. Въпреки всичко, което Йоан казва за изкупителното дело на Христос, думата „Спасител“ се среща само на още едно място в неговите писания (Йоан 4:42) и там е уточнена с думите „на света“. За значението на „Спасител“ вижте Матей 1:21.

На света. Тоест, на хората в света, въпреки че делото на Христос в крайна сметка ще включва обновяването на земята (Откр. 21:1, 5). Смъртта на Спасителя направи възможно спасението на всеки член на всеки народ (Йоан 3:16, 17; 12:32). Резултатът от Неговата жертва не е ограничен до християнската ера. Христос е „Агнецът, заклан от създанието на света“ (Откр. 13:8; срв. Бит. 3:15; 4:3, 4; 22:13; Числа 21:9). Христос е Спасителят на всички, които ще бъдат изкупени, независимо от епохата, в която са живели.

15. Който и да е. Вижте върху Йоан 3:16; 1 Йоан 3:4, 6; Откр. 22:17.

Ще признае. Или „признава“. Вижте стих 2.

Исус. Йоан използва човешкото име на Спасителя, несъмнено защото иска да подчертае признаването на Исус от Назарет като Божи Син (вж. гл. 1:3; 3:23).

Божият Син. Вижте Лука 1:35; Йоан 1:14.

Бог обитава. Ние не само сме „от Бога“ (ст. 2), когато изповядваме Спасителя, но и Бог пребъдва в сърцата ни и ние пребъдваме в Него. По този начин изповядването на Исус от вярващия представлява по-нататъшен тест, чрез който той може да знае, че Бог пребъдва в него (вж. ст. 12, 13; гл. 2:5) и той в Бога.

Връзката между стихове 14 и 15 се крие във факта, че изповедта на вярващия за божествената синовност на Исус зависи от свидетелството на апостолите за това, което те са видели в земния живот на Христос. Никога не сме виждали Христос, освен с око на вярата в страниците на Светото писание, но нашето лично свидетелство за Неговата божественост, основано на реалността на нашето собствено общение с Бога, обикновено ще направи повече, за да спечели другите да споделят същата радост, отколкото най-умелото представяне на доктринални причини. Разбира се, животът ни трябва да е съобразен с нашето високо изповядване, ако искаме да има някаква стойност за другите, но

Самото постоянство в нашето общение с Отца ще гарантира, че Христос винаги ще бъде виждан в нас (Гал. 2:20).

Възможният вид общение е бил демонстриран от нашия Господ. Той винаги е бил в тясно общение с Бога. Той постоянно предаваше волята Си на тази на Отца и съзнателно се стремеше да върши Неговата воля (вижте върху Пс. 40:8). При нас това преживяване е периодично, защото малцина са се научили да остават предадени за дълго време. Вероятно ще извадим живота си от ръцете на Спасителя и ще прекъснем връзката, която ни свързва с Отца.

Сатана е добре запознат с огромната стойност за човека на това пряко общуване с небесни същества и той е работил усилено, за да ни ограби привилегиите, която отдавна е загубил (Откр. 12:7-10). Но ние трябва да сме наясно с неговите софистики и да се съпротивляваме на усилията му да ни отдели от Бога. Тъй като изповядването на Господ Исус Христос е знак за взаимното обитаване на Бога и човека, прекъсването на това общение е отричане от Спасителя. И когато Го отричаме, преставаме да се радваме на Неговите услуги като наш Защитник (Матей 10:32, 33).

16. И ние. Това може да се отнася до онези, които са споменати в стих 14, т.е. апостолските група, която, за разлика от универсалния „всеки“ (ст. 15), вече е потвърдена християнска общност от много години. Поради този установен опит, свидетелството на групата заслужава внимание и уважение.

Знаех и вярвах. Така преведената форма на глаголите показва, че Йоан и неговите сътрудници не само са знаели и вярвали, но и са продължавали да го правят. Има нужда както от вяра, така и от знание; и двете са от съществено значение в християнския опит.

Трябва да познаваме Бог, преди да можем да повярваме в Него. Трябва да научим за плана на спасението, преди да можем да му доверим вечния си живот. Нещо повече, както знанието, така и вярата могат да стават все по-дълбоки. Когато вярваме в това, което сме научили, ние сме готови да научим повече и да вярваме и в това. Така нито едното, нито другото никога не е завършено. Ще продължим да учим повече и да вярваме повече и никога няма да проумеем напълно дълбините на Божията любов към човека.

Има ни. По-скоро „има в нас“. Формата на гръцкия глагол подчертава непрекъснатостта на Божията любов към Неговите деца. Предлогът „в“ показва, че ние сме сферата, в която се разкрива Божията любов. Посветеният християнин е най-убедителният пример за плода на Божията любов; Божията любов, действайки в него, е преобразила грешника в светец. Такава чудотворна любов не може да не бъде призната от този, в когото е действала, и от онези, които наблюдават нейната преобразяваща сила. Така Божията любов се познава и в нея се вярва чрез живота на Неговите верни деца.

Бог е любов. Вижте стих 8. Тук отъждествяването е свързано с положително твърдение, докато в стих 8 то следва отрицателно изявление. Това, че Бог е любов, е постоянният фон на разсъжденията на Йоан и е обусловило честите му категорични твърдения.

Пребивава в любов. Винаги, когато се поддържа в атмосфера на любов, следва, че трябва да се поддържа и в Божието присъствие. Тъй като пребиваваме в любов, ние пребиваваме в Бога, Който е любов (ст. 8).

Да пребъдваш непрекъснато в сферата на любовта към Бога и хората, въпреки противоречивите влияния, изисква духовна издръжливост, която може да се поддържа само чрез постоянно общение с Господа. Относно трудността да се поддържа винаги необходимото общение между нас и Бога вижте стих 15.

Бог в него. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) прочита „Бог обитава в него“. Всички, които са вкусили радостите от това взаимно обитаване с Бога на любовта, знаят, че наградата си заслужава усилията. Сатана също го знае и е достатъчно хитър, за да не се опитва директно да отрече стойността му. Вместо това, той рисува много по-малко добри неща в ярки цветове и ни кара да съсредоточим мислите си върху тях, дори само за кратък миг. След като успее по този начин да отклони вниманието ни от Бога, той често успява да насочи ума към вредни мисли за себе си и другите. Преди да се усетим или дори да осъзнаем опасността си, ние таим мисли за негодувание, в резултат на което любовта и Бог са прогонени от сърцата ни. Това е стара техника, но все още е твърде успешна!

Най-добрата ни защита е съзнателното и постоянно съсредоточаване на ума ни върху благословиите, на които сме се радвали от Божията ръка (Пс. 63:6; 139:17, 18). Споменът за това, което Бог е направил за нас, за това, какво е означавало общуването с Него, също се засилва, когато разказваме на другите за нашите радости. Такива свидетелства окуражават нашите братя и засилват решимостта ни да поддържаме връзката между нас и Небето (Мал. 3:16; МН 100).

17. Тук. Това може да се отнася обратно към стих 16 или напред към изречението „за да можем да имаме „дързост.“ И двете тълкувания са възможни, но стилът на Йоан в това послание е в полза на препратката напред.

Нашата любов. Буквално „любовта, която е с нас“. Това може да се тълкува като отнасящо се до Божията любов към нас и нашата любов към Бога, като и двете могат да се считат за съвършени с нас, тоест в преобразования ни живот. Ако „тук“ се отнася обратно до стих 16, това тълкуване на „с нас“ лесно се вписва в мисълта за пребъждане в любов; ако „тук“ се отнася напред, тогава значението на Йоан може да е, че в нашия случай любовта е усъвършенствана, когато уверено се изправим пред деня на съда.

Усъвършенствай. Гръцки: teleiōō (виж на гл. 2:5).

Че можем да имаме. Това сочи към една от великите цели, върху които любовта си е поставила очи. Любовта на Бога към човека и любовта на човека към Бога имат за обща цел подготовката на човека да посрещне деня на страшния съд с увереност. Тъй като стандартът за съд е законът (Яков 2:12) и тъй като любовта е изпълнение на закона (Римляни 13:10), усъвършенстването на нашата любов е съществен процес.

Смелост. Гръцки parrēsia (виж на гл. 2:28).

Денят на съда. Буквално „денят на съда“. Това е единственото място в Новия завет, където се среща пълната фраза с двата члена. Ефектът от членовете е да подчертаят както това, че това е определен ден или време, така и че има един велик съд, в който всички случаи се разглеждат и решават. Двете фази на делото на съда (вж. Откр. 14:7; 20:11–15) не се разглеждат тук. Йоан очаква да се яви пред съдийския престол на Христос (вж. 2 Кор. 5:10) и подготвя своите читатели също да бъдат готови за този ужасен час. Вижте Деяния 17:31; 2 Петрово 2:9.

Защото. Това сочи към крайната причина за увереността на християнина, когато е изправен пред мисълта за деня на страшния съд. Той може да бъде уверен, защото е като Христос.

Той. Гръцки ekeinos, „този [един]“. Когато се прилага към лица, това местоимение се отнася еднозначно до Христос в това послание (гл. 2:6; 3:3, 5, 7, 16) и очевидно е предназначено тук, въпреки че непосредственият контекст би подсказал препратка към Бог Отец. Мисълта за Христос

идва на ум на Йоан несъмнено заради делото на Христос във връзка със съда (виж върху Йоан 5:22, 27; Римляни 2:16).

Ние също. Йоан вече е подчертал сходството на християнина със Спасителя (вижте на гл. 3:1–3), и сега той отново подчертава приликата, за да внесе увереност в своите обречени на съд читатели. Тези, които са наистина като Съдията, не е нужно да се страхуват от съда. Основанието за увереност на вярващия не са неговите собствени несъвършени постижения, а безупречният характер и умилоотивяващата жертва на Христос, неговия Спасител (виж върху Фил. 3:9; Тит 3:5; и др.).

Свят. Гръцки *kosmos* (виж на гл. 2:15). Въпреки че мисълта на Йоан е стигнала до деня на страшния съд, той е загрижен предимно за поведението на християнина в този настоящ свят. Той, твърдо както всеки друг новозаветен писател, отказва да отложи христоподобието за неопределено бъдеще, а настоява за възможността то да бъде настояща реалност (вижте гл. 3:2, 9). Тук той заявява, че както Исус е вечно праведен в Своята среда, така и ние трябва да бъдем праведни в настоящата си среда. Изразът „в този свят“ предполага временния характер на нашето пребиваване тук, но подсказва, че трябва да бъдем Христови представители, докато живеем на земята. Обърнете внимание обаче, че това описание на нашето същество като Христос в света е обусловено от нашето пребиваване в любов и в Бога (ст. 16). Любовта е тази, която ни свързва с Учителя и ни прави подобни на Него (гл. 2:7–10; 3:10–18). Някои смятат, че това описание не може да се приложи към отделни членове на църквата, тъй като никой не живее постоянно в царството на безкористната любов. Те твърдят, че описанието може да бъде вярно само за църквата като цяло. Но докато всички членове не пребъдват в любов, църквата като цяло не може да бъде като Христос в света. Именно индивидът е този, който е вселен и ръководен, и чрез отделните хора Господ изгражда Своята църква на земята (Еф. 2:19–22).

18. Няма страх. Йоан тук говори за малодушен страх (виж Рим. 8:15), а не за към желания „страх от Господа“, който всички вярващи притежават (вижте върху Деяния 9:31; 2 Кор. 5:11; 7:1). Страхът е противоположност на „дързостта“ (1 Йоан 4:17) и няма място в ума на християнина. Както казва А. Е. Брук, коментирайки този стих: „Страхът, който е по същество егоцентричен, няма място в любовта, която в своето съвършенство включва пълно себеотдаване. Двете не могат да съществуват едно до друго“ (Международният критичен коментар, Посланията на Йоан, стр. 124, 125).

Но съвършената любов. Или „от друга страна, съвършената любов“. Думата „любов“, която се среща три пъти в този стих е буквално „любовта“. Апостолът говори за християнска любов, която вече е усъвършенствана (ст. 17).

Изгонва. Съвършената любов, която е съсредоточена върху Бога, не може да толерира робски страх и не е нужно, защото „ако Бог е за нас, кой може да бъде против нас?“ (вижте Рим. 8:31–39). Този, който истински обича, няма страх от Бога и няма нужда да се страхува от човешките машиниции (Мат. 10:28; Евр. 13:6).

Мъчение. Гръцки *kolasis*, „поправяне“, „наказание“, „глоба“. Страхът, произтичащ от неправилно прекаран живот, носи свое собствено незабавно наказание, отделно от всяко наказание, което бъдещето може да ни приготви (вж. Евр. 10:26, 27).

Този, който се бои. По-скоро „но този, който се бои“ или „и този, който се бои“. Препратката е към безбожен страх, а не към благоговейното страхопочитание, което истинският поклонник изпитва към своя Създател.

Не е направено съвършено. Тъй като в любовта няма страх, този, който се страхува, показва, че той все още не е усъвършенстван по отношение на висшата форма на любов, за която апостолът е

говорене. За щастие, развитието е възможно. Като се учим да познаваме Господ, ние започваме да Го обичаме и страхът ни се променя от преследващ ужас от могъщ и отмъстителен Бог до „чист“ (Пс. 19:9) страх, който не иска да разочарова приятел. Колкото повече растем в любовта, толкова по-малко се страхуваме. Когато любовта ни е съвършено развита и освободена от всяка следа от егото, ние ще бъдем без страхлив страх от Бога или човека. Няма да се боим от Бога, защото знаем, че Той е любов. Няма да се боим от човека, защото знаем, че нашият любящ Приятел няма да позволи нищо да ни сполеи, което не е за наше крайно добро, и че Той ще бъде с нас, когато пътят ни води през изпитания или опасности (Ис. 43:1–7; Рим. 8:28; Ед. 255).

19. Него. Могат да се цитират текстови доказателства (вж. стр. 10) за пропускането на „него“. След това изречението гласи „ние обичаме“ – по-широко и може би по-значимо твърдение от „ние го обичаме“. Да обичаме някого, който вече ни обича, не е необичайно; но Йоан твърди, че Божията любов към нас е довела не само до нашата взаимна любов към Бога, което е естествено, но и до всеобщо любящо отношение от наша страна. Ние непрекъснато обичаме не само Бога, но и всички създания, заради превъзходната Божия любов, която сме изпитали в собствения си живот.

Първо. Бог е създателят на всяко добро (Яков 1:17) и никой човек не проявява някакво хубаво качество, което да не идва от Господа. Ако Бог първо не ни беше възлюбил, ние нямаше да сме способни да обичаме. Щяхме да бъдем изоставени в греха и щяхме да произведем омраза вместо обич. Йоан не спира да се удивлява на първенството на любовта на своя небесен Отец и иска да накара читателите си да осъзнаят и нейното чудо (вж. Рим. 5:8; 2 Кор. 5:18–19).

20. Ако някой каже... Йоан сега се връща към хипотетичното твърдение, с което смекчава подразбиращите се упреци (вж. гл. 1:6). Възможно е той да има предвид и лъжеучителите (вж. гл. 2:4).

Обичам Бога. Лесно е да се направи подобно словесно твърдение, но апостолът показва, че не е така. по-трудно е да се провери истинността на твърдението. Устното изповядване е естествено и необходимо (вж. Рим. 10:9), но това не е достатъчно. Трябва да бъде потвърдено от отношението на професора към неговите ближни. Изследването на качеството на любовта на човек към неговите братя ще разкрие много относно искреността на неговата любов към Бога.

Мрази брат си. Йоан ясно показва какво има предвид под „мразя“, когато го приравнява с „не обича“ във втората половина на стиха. На други места в Библията омразата често означава не повече от това да предпочиташ себе си пред другия или да обичаш другия по-малко, отколкото трябва (вижте върху Лука 14:26).

Лъжец. Йоан дава ясен тест, чрез който можем да разберем дали обичаме Бога. Ако се провалим в теста, но все пак твърдим, че сме го преминали, ние наистина сме умишлени лъжци (вижте гл. 2:4).

Не обича. Тук това е еквивалентно на мразене, което е активната форма на необичане (вижте гл. 3:14, 15).

Видя. Ограниченият човешки ум намира за много по-лесно да обича видяното, отколкото невидимото.

Как може той? Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) тълкуването „той не може да обича“. Този, който не изпитва по-малката привързаност да обича брат си, не може да се надява да достигне по-висшето постижение да обича невидим Бог. И обратно, този, който обича брат си, си помага да обича Бога; той упражнява свойството, което е върховно характерно за Бога (гл. 4:8). Това не означава, че любовта към човека е на първо място по важност или дори на първо място по време. Без вътрешния Бог, който е любов, не можем да обичаме брат си и е по-важно да обичаме Бога, отколкото да обичаме брат си. Но Йоан разсъждава, че не можем да имаме

по-голямо без по-малкото, нито по-малкото без по-голямото. Ние обичаме и Бога, и човека, но нашата любов се изпитва по-лесно чрез отношението ни към хората, отколкото чрез отношението ни към Бога. Не е видял. Вижте стих 12.

21. Тази заповед. Авторът току-що показва, че който не обича брат си, не може да обича Бога (ст. 20). Сега той изразява мисълта си положително (вж. гл. 1:5, 6; и др.), като се позовава на конкретна заповед. Въпреки че Писанието не съдържа никаква заповед в цитираната форма, вероятно е Йоан да се позовава на Христовото определение за първата и втората заповед (Марк 12:29–31), което е извлечено от Втор. 6:4, 5 и Лев. 19:18. Той би могъл да се е позовавал и на собствения си спомен за наставленията на Спасителя (Йоан 13:35; 15:12, 17).

От него. В непосредствения си контекст тази фраза би изглеждала като отнасяща се до Бог, но в В това послание Йоан често се обръща към Сина по този начин (вижте на гл. 2:27).

Прибягването на Йоан до авторитета на конкретна заповед от Христос може да се сравни с този на Павел в съвета му към коринтяните относно определени проблеми, засягащи брачното състояние. В един случай той казва: „Говоря това с позволение“, а в друг: „Заповядвам, но не аз, а Господ“ (вижте върху 1 Кор. 7:6, 10).

Да обича брат си. Апостолът е показал, че омразата към братя и любовта към Бог са несъвместими (ст. 20). Тук той подчертава, че любовта към човека всъщност е изпълнение на божествената заповед от страна на онези, които вече обичат Бога.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 ГК vii

3 4Т 80

4, 5 ТМ 271; 1Т 285

5 5Т 189

7 DA 139, 638, 816; Ev 466; MB 28; ML 179; SC 59; 2Т 551; 5Т 85

7, 8 2С 135; 8С 137

7–11AA 548; 8Т 242

8 COL 211, 316; FE 429; MB 77; PP 33; SC 10; ТМ 265; 5Т 315; 6Т 283

8–13ТМ 94

10 AA 334; СТ 268; DA 49; FE 283; ТМ 245, 456; 7Т 31

11 COL 245; MH 460; SL 54; 8Т 320

12 DA 505; ML 173; 5Т 85; 8Т 137

16 AA 560; DA 816; FE 281, 283; MB 18, 42, 105, 115; ML 257; МҮР 363; 3Т 528

17 1Т 287, 531

17, 18 AA 552

19 AA 551; COL 384; MB 22; SC 59

20 DA 505; SL 54

20, 21 3Т 60

21 3Т 466

ГЛАВА 5

2

² Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (1 Йоан 3:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

1 Бог обича децата Си и пази заповедите Си, 3 които са леки за верните, а не тежки. 9 Исус е Божият Син, способен да ни спаси, 14 и да чуе молитвите ни, които отправяме за себе си и за другите.

1. Всеки, който и да е. Вижте гл. 3:4, 6.

Вярва. Стихове 1–12 се занимават с вярата, която носи победа и вечен живот.

„Вярвам“ досега е използвана само три пъти в посланието (гл. 3:23; 4:1, 16), но сега заема ключово място в мисълта на автора и се появява седем пъти в тази глава (тук и в стихове 5, 10, 13). За разлика от това, думата „любов“, която се е появявала като съществително или глагол над 40 пъти, се появява за последен път в стих 3.

Христос. Тоест, Помазаникът или Месията (вижте върху Матей 1:1). Да вярваме, че човекът Исус от Назарет е също Месията, означава да приемем плана на спасението (вижте върху 1 Йоан 3:23; 4:2, 15). Отричането на божествеността на Исус е един от белезите на ерес (вижте върху гл. 2:22).

Роден е от Бога. По-скоро „е роден от Бога“. Вижте гл. 2:29; 3:9.

Всеки един. Или „всеки“, както е в началото на стиха. Йоан приема, че тези които са родени от Бога, ще обичат Бога и заявява, че ще обичат и всички останали членове на семейството, в което са родени.

Той също, който е роден. Или „този, който е бил роден“, тоест, събрат християнин, който е роден от същия небесен Отец и следователно е член на същото семейство като вярващия.

2. С това. Препратката е към следното.

Знаем. Вижте гл. 2:3, 29. Казано ни е как можем да разберем, че обичаме Бога. (гл. 4:20, 21), а сега Йоан ни казва как да открием дали обичаме или не обичаме Божиите деца, които са наши братя.

Децата. Гръцко „текна“ (виж върху Йоан 1:12; Рим. 8:14, 16).

Когато обичаме Бога. Йоан ясно учи, че любовта към Бога е основна в християнския опит. Този, който обича Бога, може да бъде сигурен, че обича и своите братя. Следователно е от първостепенно значение за вярващия да култивира истинска любов към своя Създател: тя ще се окаже неизчерпаем извор, от който непрестанно ще текат всички други желани качества. Тя ще контролира и другите му чувства, като ги поддържа чисти и добре пропорционални, допринасяйки за развитието на симетричен християнски характер.

Пазете заповедите Му. Могат да се цитират текстови доказателства (вж. стр. 10) за текста „изпълнявайте заповедите Му“. Вариацията не променя почти нищо за крайния смисъл на автора. Вижте стих 3.

3. За това. Тези думи въвеждат причината за предишното твърдение (ст. 2). Йоан може би е смятал, че не е изяснил тясната връзка между любовта към Бога и послушанието Му, затова той подсилва връзката си между любовта към Бога и послушанието към Неговите заповеди, като показва, че едното предполага и налага другото. За по-нататъшно обсъждане на връзката между любовта и спазването на заповедите вижте Мат. 22:37–39; Рим. 13:8, 9. Той заявява това много ясно в своето Евангелие, като записва самото учение на Христос по темата (вижте Йоан 14:15, 21, 23, 15:10).

Любов към Бога. Понякога възниква въпросът дали „любовта към Бога“ означава нашата любов към Него или Неговата любов към нас (вижте гл. 2:5, 15; 3:16, 17; 4:9), но този път няма съмнение, че апостолът говори за нашата любов към Бога (гл. 5:2).

Неговите заповеди. Вижте гл. 2:3; 3:4. Божиите заповеди могат да бъдат изразени в различни начини – като обичаме Бога с цялото си сърце и ближния си както себе си (Лука

10:27), или вярване в името на Неговия Син Исус Христос и любов към братята и сестрите си (1 Йоан 3:23), или спазване на Десетте заповеди. В крайна сметка, Десетте заповеди са само разширение на двете предписания, любов към Бога и любов към човека (Матей 19:17–19; 22:36–40; Римляни 13:8–10).

Тежък. Гръцки *bareis*, „тежък“, „обременяващ“, „труден за изпълнение“. Сравнете употребата на думата в Матей 23:4, 23; Деяния 20:29, 25:7. За христианина Божиите заповеди не са тежки, защото послушанието е резултат от любов. Тези, които обичат Бога, намират радост в изпълнението на Неговите молби и в следването на Неговия съвет, а самият Бог дава силата да спазват Неговия закон (1 Кор. 10:13; Фил. 2:13).

4. Защото. Буквално „защото“. Йоан е на път да даде още една причина, поради която Божиите изисквания не са изтощително и изтощително бреме. За неподдържаната човешка душа те са невъзможни за изпълнение (Римляни 8:7), но за новородения христианин (Йоан 3:3) всичко е възможно (Марк 11:22–24; Фил. 4:13). Той участва в божествената природа (2 Петрово 1:4) и черпи от същите ресурси, които са поддържали Христос в земния Му живот (ТМ 386; ДА 123).

Както и да е. Йоан може би е използвал този термин, а не „всеки“, за да подчертае всеобхватния характер на истината, която изрича (вж. Йоан 3:6). Всеки правилен принцип идва от Бога и е способен да преодолее светските принципи, идващи от Сатана.

Роден от Бога. Вижте гл. 3:9.

Побеждава. Гръцко *nikaō* (виж гл. 2:13). Формата на глагола в гръцки показва, че победата в новия живот може да бъде продължителна. Винаги, когато новороденият христианин се съпротивлява на изкушителя със силата на Небето, противникът е победен (Яков 4:7).

Свят. Гръцки *kosmos* (виж на гл. 2:15).

Победа. Гръцки *nikē*, „означава спечелване на победа“, „победа“, от *nikaō*, „завладявам“ (вижте по-горе под „побеждава“). Нике се среща само тук в Новия завет, но е била често срещана в класическия гръцки език и е името, дадено на гръцката богиня на победата.

Побеждава. Гръцки *nikaō* (виж гл. 2:13). В гръцкия език има интересна игра на думи с думите *nikē* и *nikaō*, които могат да се преведат като „това е завоевание, което завладя света“. Формата на глагола изглежда се отнася до времето, когато вярващите са скъсали със света, тъй като апостолът говори за тяхната вяра. Възможно е да има и крайна препратка към единствената велика победа, която дава възможност на христианиците да завладеят света – собствената победа на Христос над дявола – но това не е основната мисъл на Йоан в този стих.

Вяра. Гръцки *pistis* (вижте върху Евр. 11:1). Това е единственото срещане на тази дума в Евангелието или посланията на Йоан. Как „нашата вяра“ може да ни даде възможност да победим света? Йоан дава отговора в стих 5, където той напуска, че вярата, за която говори, е тази, която приема Исус като Божи Син. Такава вяра си присвоява победата на Спасителя над света и я дублира в живота на вярващия. Тя не се спира на умствено съгласие, а води до положителни действия. Подобно на парализирана, на когото е заповядано да се изправи, ние се опитваме да направим това, което изглежда невъзможно (Йоан 5:5–9). Когато нашата воля избере да се издигне от робството на греха, животворната сила на Бог влиза във всяка морална нишка и ни дава възможност да постигнем това, което чрез вяра сме пожелали. Ако се отпуснахме и чакахме Господ да ни издигне от греховете,

Нищо няма да се случи. Нашата вяра трябва да се хване за Неговите обещания и трябва да желае, да избира и да иска да действа според тях, преди тази сила да може да ни помогне.

5. Който побеждава. Или „този, който продължава да побеждава“. Гръцката дума означава непрекъсната, повтаряща се победа над злото. Вярата се увеличава с употреба. Колкото повече се доверяваме на Божиите обещания, толкова по-силна става нашата увереност и толкова повече вяра придобиваме за по-нататъшен напредък.

Вярва, че Исус. Йоан отново заявява централната истина на християнската църква като изпитание за истински, победоносен християнски живот (вижте гл. 2:22, 23; 3:23; 4:1–3).

6. Този. Или „този“, тоест Исус, за когото Йоан говори в стих 5.

Този, който дойде. Препратка към историческия факт на въплъщението. В Евангелията глаголет „дойде“ е използван в значима връзка с въплъщението на Христос (Мат. 5:17; 9:13; 10:34; 11:3; Лука 7:19; Йоан 1:11; 3:2, 31; 7:27, 28; и др.).

Чрез вода и кръв. Основното приложение на тези думи лесно се разбира, когато се има предвид, че Йоан говори за въплъщението. Исус дойде „чрез вода“, тоест чрез кръщението Си, и чрез „кръв“, тоест чрез разпятието Си. Тези две събития бяха ключови в Неговото жертвено служение и Го идентифицираха като изкупителния Божи Син.

Тези, които вярват в Неговата божественост, не могат да игнорират нито едно от тези събития.

Някои виждат в думите на Йоан препратка към християнските тайнства кръщение и Господнята вечеря. Но употребата на минало време „дойде“ и очевидният факт, че апостолът говори за въплъщението, изключва подобно тълкуване. Освен това, „кръв“ никога другаде не се използва за тайнството Господня вечеря.

Възможно е, като е написал думите „чрез вода и кръв“, Йоан да е имал предвид инцидента на кръста, който той единствен е записал (Йоан 19:34), когато „кръв и вода“ са излезли от прободената страна на Спасителя. Наистина, би било странно, ако очевидец на това трогателно събитие не си спомня сцената, но все пак не може да се каже, че Исус тогава „е дошъл чрез вода и кръв“. Основното значение на простите думи на Йоан трябва да е, че месианското идване на неговия Учител е било публично засвидетелствано, в началото чрез Неговото кръщение, а накрая чрез проливането на Неговата кръв на кръста.

Исус Христос. За значението на името вижте Матей 1:1; Фил. 2:5.

Не само чрез вода. Някои от онези, които смущаваха църквата, приеха кръщението на Исус, вярвайки, че то бележи времето, когато божествеността навлезе в човечеството, но отричаха смъртта на Божия Син, вярвайки, че божествеността и човечеството са били разделени преди смъртта на кръста (виж стр. 625, 626). Затова Йоан подчертава значението както на водата, така и на кръвта за правилното разбиране на божествеността на Исус Христос (вж. том V, стр. 917).

И това е Духът. През цялата история на света една от главните задачи на Светия Дух е била да свидетелства за плана на спасението и за Спасителя. След като хората са били откъснати от пряката комуникация с Бога чрез греха, Светият Дух става контролер на вдъхновените човешки пратеници и се уверява, че божествените послания са предадени и записани по начин, който би осигурил изпълнението на тяхната цел (2 Петрово 1:21). Основната цел на всяко пророчество е да води хората към Христос като Изкупител. Като подсказва и насочва пророчествата, Светият Дух дава най-ефективно свидетелство за Спасителя и заслужава титлата „Христов Дух“ (вижте върху Йоан 14:17, 26; 1 Петрово 1:11).

Духът е истина. Буквално „Духът е истина“. Свидетелството на Духа може да бъде прието с пълна увереност, защото цялото Му свидетелство е истинно и сборът от Неговите

Откровението е истината. Следователно, когато Духът свидетелства, че Исус от Назарет е Божият Син, Неговото свидетелство е окончателно – не може да има по-велико.

7. Защото има три. Еврейската практика, основана на Втор. 17:6; 19:15 и др., изисквала последователни показания от двама или трима свидетели, преди да се предприемат действия при определени правни спорове. Тук Йоан цитира трима свидетели в подкрепа на божествеността на своя Учител (1 Йоан 5:5, 6, 8), като по този начин уверява читателите си в надеждността на твърдението си.

Нося свидетелство. Гръцко *martureō*, „свидетелствам“, „да свидетелствам“. *Martureō* се превежда като „нося“. свидетел“ (ст. 6) и „да свидетелствам“ (ст. 9). Гръцката дума предполага, че свидетелството се ражда непрекъснато.

На небето. Текстови доказателства потвърждават (вж. стр. 10) пропускането на пасажа „на небето, Отец, Словото и Светият Дух; и тези три са едно. И три са, които свидетелстват на земята.“ Полученото тълкуване на стихове 7, 8 е следното: „Защото три са, които свидетелстват: Духът, водата и кръвта; и тези три са съгласни в едно.“ Пасажът, както е даден в KJV, не е в гръцки ръкопис по-рано от 15-ти и 16-ти век. Спорните думи са попаднали в KJV чрез гръцкия текст на Еразъм (вижте том V, стр. 141). Твърди се, че Еразъм е предложил да включи спорните думи в гръцкия си завет, ако му бъде показан дори един гръцки ръкопис, който ги съдържа.

Библиотека в Дъблин е издала такъв ръкопис (известен като 34), а Еразъм е включил пасажа в текста си. Сега се смята, че по-късните издания на Вулгата са получили пасажа по грешка на преписвач, който е включил екзегетичен коментар в полетата в библейския текст, който е преписвал. Спорните думи са били широко използвани в подкрепа на доктрината за Троицата, но с оглед на тези неоспорими доказателства срещу тяхната автентичност, тяхната подкрепа е безполезна и не трябва да се използва. Въпреки появата им във Вулгата, „Католически коментар върху Светото писание“ открито признава относно тези думи: „Сега е общоприето, че този пасаж, наречен *Comma Johanneum*, е глоса, която се е промъкнала в текста на старолатинския език и Вулгата в ранен етап, но е намерила своето място в гръцкия текст едва през 15-ти и 16-ти век“ (Thomas Nelson and Sons, 1951, стр. 1186).

8. Духът. Апостолът сега обобщава свидетелството си, но поставя Духа на начело на списъка. Когато Исус бил кръстен, Светият Дух под формата на гълъб свидетелствал на Йоан, че този, когото е кръстил, е божествено назначеният Месия, и самият Бог провъзгласил хвала на Сина Си (Мат. 3:16, 17). Когато Христос пролял кръвта Си на кръста, Неговата благородна осанка и тихо достойнство, подпомогнати от зловещата тъмнина и земетресението, впечатлили зрителите с Неговата божественост (Мат. 27:45–54). Така Духът действал чрез събитията, представени от водата и кръвта (вижте върху 1 Йоан 5:6), за да потвърди, че Исус е Божият Син.

Тези три са съгласни в едно. Буквално „трите са за едно нещо“, тоест, тримата свидетели имат една и съща цел – да свидетелстват за божествеността на Христос, за да могат хората да повярват в Него и да бъдат спасени. Именно с тази цел Йоан е написал своето Евангелие (Йоан 20:31).

9. Ако приемем. Йоан посочва, че хората приемат свидетелството на своите близки, когато то отговаря на необходимите законови условия. Защо тогава да не приемат дори по-надеждно свидетелство – това, което идва от Бога? И все пак имаше хора, които предпочитаха да вярват на хората, отколкото на Бога. Те слушаха теориите и софистиките на гностиците (виж стр. 625). Много от хората, които отказаха да последват Исус, скоро последваха различни лъжемесии, които им предлагаха победа над омразната римска сила!

Божие свидетелство е по-велико. Божие свидетелство е превъзходно, не само защото идва от Този, който никога не лъже, но и защото идва от единствения, който е напълно квалифициран да свидетелства за синовността на Исус, тоест Отец. Никой човек не може последователно да твърди, че вярва в Бог, без да вярва и в Неговия Син.

За което той е свидетелствал. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) тълкуването „че“ по-скоро отколкото „което“, което прави следните думи причина за превъзходството на Божие свидетелство. Това, че Бог е свидетелствал за синовността на Исус, би трябвало да е достатъчно доказателство, за да убеди хората, които често приемат по-малко надеждни свидетелства от своите близки. Йоан говори за признаването от Бога на Неговия Син по време на земния живот на Христос и за Неговото продължаващо свидетелство за интимната връзка, която съществува вечно между Отца и Сина.

10. Този, който вярва. Тоест, този, който непрекъснато вярва, че Христос е Божият Син. Този, който има колебателно, преходно убеждение, не може да претендира или да отмени това обещание.

На гр. eis, „до“, „в“. Йоан използва този конкретен предлог с думата за „вярвам“ по-често от всички останали новозаветни писатели взети заедно. Такава вяра е личен подход към Христос в твърдо упование в истинността на Божие свидетелство и произтичащо от това доверие в изкупителното дело на Спасителя (вж. Йоан 1:12).

В себе си. Този, който активно вярва в Исус, ще има вътрешно свидетелство за валидността на тази вяра. Той ще знае от личен опит, че Исус е всичко, което Писанията Го твърдят. Такава вяра не се опровергава лесно: тя е способна да издържи на най-лошите атаки, които врагът може да отправи.

В същото време трябва да се помни, че е опасно да се разчита единствено на вътрешния си мир. чувства относно връзката ни с Бога. Макар че често ще има моменти, когато ще се чувстваме уверени в общението си с Господа, ще има и дни на съмнение. Именно в такива моменти Господ е обещал да бъде особено близо до децата Си (Исая 43:2). Затова трябва да се придържаме към връзките си с Бога, дори когато чувствата ни диктуват друго. Християнският живот трябва да се основава на принципи, а не на чувства (1Т 1:6). С укрепването на вярата, свидетелството в сърцата ни също става по-силно (1 Йоан 3:24).

Не вярва в Бога. Човек би очаквал Йоан да каже „не вярва в Божия Син“ като отрицание на предходното си твърдение, но апостолът отива по-дълбоко, тъй като знае, че отказът да се приеме свидетелството на Отца за Неговия Син е отказ да се вярва в Бога (вж. гл. 2:22, 23). По своя проникновен начин Йоан е анализирал крайната природа на всяко неверие – то отхвърля дори Отца.

Направил го е лъжец. Не че човек може да накара Бога да лъже, но той Го изкарва лъжец. лъжец, като твърди, че това, което Бог е видял, не е истина.

Защото не вярва. Буквално „защото не е повярвал“. Ясно повторение на специфичната форма на неверие, за която са виновни отхвърлящите Христовата божественост. По този начин Йоан разкрива крайната природа на всяко неверие.

Запис. Гръцко marturia, „свидетел“. Сравнете глагола martureō, „да свидетелствам“ (вж. по-долу под „даде“).

Даде. Гръцко martureō, „да свидетелствам“, „да свидетелствам“. Martureō и marturia се срещат 10 пъти в автентичния текст (виж на стих 7) на стихове 6–11. Формата на гръцкия глагол показва, че става дума за Божие минало свидетелство, чието действие все още продължава.

11. И ето какво е свидетелството. Свидетелството се състои в божествения дар на вечния живот чрез личността на Божия Син, Исус Христос. Този дар е най-ефективният от всички свидетели за истинността на Бога.

Дал е. По-скоро „даде“, по отношение или на историческия акт на въплъщението, със свързаните с него събития, или на обръщането във вярата, когато вярващият получава дара на вечния живот (вижте върху Йоан 3:16).

Вечен живот. Вижте върху Йоан 3:16; срв. върху 1 Йоан 1:2.

Този живот. Друга част от свидетелството, дадено от Бога – Той ни е дал вечен живот в личността на Неговия Син, който е „животът“ (Йоан 14:6). Вижте върху Йоан 1:4.

12. Има Сина. Да имаш Сина означава да вярваш в Него така, че Той става за нас всичко, което предполага името Му: Спасител, Господ, Помазан да бъде наш Цар (вижте върху Йоан 1:12; 5:24). Това означава Христос да обитава в сърцето като върховно почитан Гост (вижте върху Галатяни 2:20; Ефесяни 3:17; Откровение 3:20).

Има живот. Буквално „има живота“, тоест вечният живот, за който се говори в стих 11. Този живот започва с новороденото на християнина и продължава в идния свят (вижте върху Йоан 8:51; 10:10). Тези, които култивират приятелството с Исус, споделят Неговия характер. По този начин, наличието на Сина гарантира живот, който никога не свършва.

Няма. Тъй като Отец е избрал да направи вечния живот достъпен само чрез Своя Син (Йоан 1:4; 3:16; 17:2), следва, че онези, които отхвърлят Сина, отхвърлят единствения източник на истински живот. Ще се отбележи, че в отрицателното твърдение Йоан добавя към титлата на Христос и Го описва не само като „Син“, но и като „Син Божий“, като по този начин подчертава крайния източник на живота, който Синът дарява – той идва от Бога (вижте върху Йоан 5:26).

13. Тези неща. Препратката е или към съдържанието на цялото послание до този момент, или към съдържанието на гл. 5:1–12. Останалата част от стиха силно напомня на подобното заявление за целта на Йоан в Йоан 20:31.

Писал ли съм? Или „Аз писах“. Думите са ретроспективни, когато апостолът поглежда назад в посланието си и припомня целта, с която пише на вярващите. Като повтаря тази цел, той отново я запечатва в съзнанието на своите читатели.

Които вярват. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) поставянето на изречението „които вярват“ върху името на Божия Син“, след „за да познаете, че имате вечен живот“. Клаузата обаче все още определя „вие“.

За да знаете. Това е конкретната цел, с която Йоан написа предходната част от писмото си (ст. 1–12), но тя може да се приложи и към цялото послание. Гръцкият текст предполага, че знанието, за което се говори тук, е интуитивно и абсолютно и предполага пълно убеждение. Изглежда, че вярата на читателите на Йоан е била в опасност да отслабне и той се е стремил да я укрепи напълно. Това допълва първоначалния замисъл на посланието, който е очертан в гл. 1:3, 4.

И за да повярвате. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) пропускането на тези думи и на останалата част от този стих. Подобна мисъл се появява по-рано в стиха.

14. Увереност. Гръцка дума *parrësia* (виж върху гл. 2:28), тук може би убедително използвана в основния си смисъл на „свобода на словото“ (виж върху гл. 3:21). Мислите на Йоан относно притежаването на вечен живот и вярата в Божия Син му внушават увереността, която вярващият може да има, обръщайки се към Сина, и по този начин се въвежда темата за молитвата.

В него. По-скоро „към него“ (вижте на гл. 3:21).

Ако попитаме нещо. Това въвежда „увереността“, за която Йоан току-що говори. Въпреки че Господ знае всички наши нужди, преди да ги изразим, Той желае Неговите деца да Му ги оповестят на собствения си език. Уверението е много широкообхватно и е уточнено само от следващата фраза.

Според Неговата воля. Тоест, волята на Сина. Само условието нашите молби да бъдат Тук се споменава „в хармония с Неговата воля“. На други места са посочени и други изисквания – искане в Христовото име (Йоан 14:13; 16:23), съгласие между братята (Матей 18:19), вяра (Марк 11:24), спазване на Неговите заповеди (1 Йоан 3:22).

Нашият всезнаещ, благосклонен Господ знае какво е за наше добро и разполага Своята благодат и сила за насърчаване на нашето щастие и спасение (вижте 1 Сол. 4:3). Ние не желаем да бъдем спасени по-пламенно, отколкото Христос желае да ни спаси. Неговата воля е насочена към нашето изкупление много по-твърдо, отколкото нашата собствена (Гал. 1:4; Еф. 1:5). Затова можем да бъдем сигурни, че ако отправим някаква молба относно нашето спасение, Спасителят ще бъде повече от готов да ни чуе – Той ще чака да изпълни тази молба. Това уверение е вярно както за по-малките, така и за по-големите въпроси от ежедневието. Този, Който брои космите на главата ни, не е безразличен към по-малките детайли от живота на онези, за които е умрял (Мат. 10:29–31).

Той ни чува. Сравнете Йоан 9:31; 11:41, 42. Можем да бъдем сигурни, че всяка искрена молитва е чута на небето и ще бъде отговорена, било то с положителен или отрицателен отговор (вижте 1 Йоан 3:22).

15. Ако знаем. Йоан основава увереността си на познанието на вярващия за Господа. Разбирането на божествения характер ще донесе увереност в Господния съд и в благоволението на Неговите намерения (вж. Йер. 29:11). Този, който познава Бога, няма да има досадни съмнения относно правилността на Неговите пътища, а спокойно ще се уповава, знаейки, че делото Му е свършено (вж. Рим. 8:28). Знанието, че нашият Господ е Бог, който чува молитви, ще ни увери, че Той ще изпълни всяка правилна молба, която Му бъде отправена.

Каквото и да поискаме. Това обобщаващо твърдение вече е било уточнено от фразата „според волята Му“ (ст. 14).

Молбите. Тоест, отговорът на молбите. Внимателното четене на думите на Йоан подсказва, че той не дава толкова общо обещание за отговорите на молитвите на християнина, колкото насърчава християнина да открие Господната воля и да формулира молбите си в хармония с божествения замисъл, със сигурното знание, че одобрените от Бога молитви ще получат най-добрия възможен отговор.

16. Ако някой човек. Сравнете гл. 1:6; 2:1; 4:20. Йоан използва хипотетичен случай, за да представи важен урок. Тук очевидно става дума за християнин, който има здравословно съзнание за греха.

Неговият брат. Това ограничава урока на Йоан до християнската общност: той говори за загриженост за събрат по вяра.

Грехът е грях. Буквално „грехи грях“, тоест, действително в акта на греха.

Не към смърт. Това, че Йоан прави разлика между формите на грях, изглежда неоспоримо, защото малко по-късно в същия този стих той говори за „грях към смърт“. Но контекстът трябва да се има предвид. В стихове 14, 15 той е дал уверението, че молитвите на вярващия ще бъдат отговорени; тук той прилага обещанието към специфичен вид молитва – че от името на друг – и обяснява при какви обстоятелства може да бъде ефективно. По този начин той обсъжда два вида грехове – тези, в които има надежда за грешника, и тези, в които няма надежда. В първия вид молитвата може да бъде ефикасна помощ за

изкупление; във втория случай, както Йоан по-късно обяснява, няма гаранция, че молитвата ще бъде ефикасна. Общоприето е, че грехът, водещ до смърт, е непростимият грях (вижте Матей 12:31, 32). Следователно, грях, който не води до смърт, е всяка друга форма на грях, в която участва грешещ брат.

Той ще иска. Той ще иска от Христос, тоест ще се моли за грешния брат. Клаузата може да се приеме или като предписание за молитва, или като твърдение за естествената реакция на искрения вярващ, когато е изправен пред провинението на друг. Колко по-щастлива би била църквата, ако вместо да обсъждаме слабостта на брат си, се молим за него и, ако е възможно, заедно с него. Такава ходатайствена дейност ще ни подготви за деликатната задача да говорим с грешника и да го насочваме към Спасителя. Такъв разговор ще служи за изграждане на църквата, докато критичните клюки ще я разрушат.

Той ще му даде живот. Трудно е да се определи към кого са предназначени местоименията в това изречение. виж. Последователността на мислите подсказва, че апостолът все още говори за християнина, който се моли за грешен брат и по този начин е инструмент за даването на живот на грешника. Но е възможно също така Йоан рязко да е сменил темата си и да казва: Христос ще даде живота на моления се християнин, за да го предаде на онези грешници, които не са закоравели окончателно сърцата си. Разликата е само в тълкуването, защото действието е едно и също и в двата случая. Християнинът няма сила освен Спасителя; така че в крайна сметка Христос е този, който дава живота, въпреки че ходатайствената молитва може да е била инструментът, чрез който този живот е бил даден. Такъв „живот“ обаче се дава само ако има искрено покаяние от страна на грешника.

За тях. Или „на тях“. Авторът е преминал от конкретния случай към общо и говори за всички, които „не съгрешават до смърт“.

Има грях, водещ до смърт. Или „има грях, водещ до смърт“. Тъй като Йоан не определя един конкретен грях като неизбежно водещ до смърт, вероятно е тук да говори за вид грях, който със сигурност ще доведе до смърт. Ако беше знаел за един конкретен грях, който би оставил човек без надежда за спасение, можеше да се очаква от него да го посочи, за да могат всички да се пазят от попадане в безвъзвратно осъждане. Макар че е вярно, че всеки грях, ако се продължава в него, ще доведе до смърт (Езекиил 18:4, 24; Яков 1:15), има разлика в степента, до която всяко конкретно действие на грях ще доведе човек близо до смърт. Греховете, извършени от онези, които искрено се стремят да служат на Бога, но страдат от слаба воля и силни навици, са много различни от греховете, които са умишлено извършени в нагло и умишлено неподчинение на Бога. По-скоро отношението и мотивът определят разликата, отколкото самото действие на греха. В този смисъл има разлики в греховете. Малката грешка, бързо покаяна и прощана, е грях, който не е към смърт. Тежкият грях, извършен внезапно поради неспособност да се поддържа духовна сила, все още не е смъртен грях, ако е последван от искрено покаяние; но отказът от покаяние прави окончателната смърт сигурна. Разликата е ясно илюстрирана в преживяванията на Саул и Давид.

Първият съгреши и не се разкая; вторият съгреши тежко, но искрено се разкая. Саул умрял, без надежда да се радва на вечен живот; на Давид било простено и му било осигурено място в Божието царство (виж РР 634, 679, 723–726).

За обсъждане на непростимия грях вижте Матей 12:13, 32.

Не казвам. Йоан не ни заповядва да се молим, нито пък казва, че трябва не, но той се колебае да гарантира отговори на молитвите на онези, които умишлено са се отвърнали от Бога. Има разлика между молитвата за себе си и молитвата в полза на другите. Когато нашата собствена воля е на страната на Бог, можем да молим в съответствие с

Неговата воля и знаем, че ще получим отговор на молитвите си. Но когато е замесен трети човек, трябва да помним, че и той има воля. Ако той откаже да се покае, всичките ни молитви и цялото дело, което Бог би могъл да извърши и би могъл да ни насочи да вършим, няма да принудят волята. Отказвайки да принуди човека да остане добър, Бог също се отказва от силата да принуди грешника да се покае.

Това не означава, че не трябва да продължаваме да се молим за онези, които са се отклонили от пътя на праведността или които никога не са се предали на Спасителя. Това не означава, че няма да има много забележителни обръщания във вярата като резултат от дългите и усърдни молитви на верни сърца. Но Йоан показва, че няма смисъл да се молим за прошка за грешник, докато той отказва да се покае за греха си. И все пак, макар да има някои основания за надежда, трябва да продължим да се молим, защото не можем да кажем със сигурност кога човек е отишъл твърде далеч.

17. Неправедност. Гръцки *adikia* (виж върху Рим. 1:18, 29). Сравнете определението „грехът е беззаконие“ (виж върху 1 Йоан 3:4). Всяко несвято деяние принадлежи към сферата на греха, както и най-очевидното отвратително престъпление. Йоан заявява този факт, за да разкрие широкия диапазон, който се намира пред ходатая, който се застъпва за друг.

Има грях. Йоан повтаря предишното си твърдение (вж. ст. 16), несъмнено за да насърчи неговите читатели да постоянстват в молитвите си за другите (вижте на стих 16).

18. Знаем. Възлюбеният ученик сега отправя заключителното си послание с думи, които се стремят да внушат спокойната увереност, изпълваща собствената му душа. Три пъти той използва фразата „знаем“ (тук и в стихове 19, 20), очевидно визирайки себе си и своите читатели, които също притежават знанието, за което той говори.

Всеки, който е роден от Бога. Вижте гл. 3:9.
Не съгрешава. Вижте гл. 3:9.

Този, който е роден от Бога. По-скоро „този, който е роден от Бога“ (вижте следващия коментар).

Пази себе си. За четенето могат да бъдат цитирани важни текстови доказателства (вж. стр. 10) „пази го“, като в този случай цялото изречение ще гласи: „Роденият от Бога [тоест Христос] го пази [тоест вярващия]“. Този текст прави повече от това да прави изявление, той дава успокояващо обещание – Христос ще пази новородения вярващ от всяко зло.

Ако се запази тълкуването на KJV, Йоан излага отношението на християнина по грешен начин. свят — той пази пътищата на душата си и не позволява на греха да влезе.

Този нечестив. Буквално „нечестивият“ (вижте на гл. 2:13).

Докосва. Гръцки *haptomai*, „да се привържеш към“, „да се хванеш“. Глаголът предполага по-голяма сила, отколкото обикновено се свързва с „да се докоснеш“. Дава се уверението, че роденият от Бога няма да бъде хванат от дявола, а ще се пази или ще бъде пазен от Христос, Родения от Бога (вж. Йоан 6:39; 10:28; 17:12).

19. Познай. Йоан говори за вътрешното убеждение, което всички истински вярващи ще притежават.

От Бога. Буквално „от Бога“ (вж. гл. 3:10; 4:1). Ние не само сме родени от Бог; ние продължаваме да бъдем членове на Неговото семейство. Такова знание ще ни държи на небесния път; то ще ни вдъхнови да запазим безупречно семейното име, което сега носим.

Свят. Гръцки *kosmos* (виж на гл. 2:15).

Нечестие. Буквално „нечестивият“, вероятно означаващо „нечестивият“ (вж. гл. 2:13). Ако е така, Йоан посочва контраста между Божиите деца и децата на света. Първите принадлежат изцяло на Господа; вторите лежат, така да се каже, в скута на лукавия, дявола (вж. гл. 2:15–17).

20. Знаем. Този, който се е родил отново, знае, че Христос е дошъл и е извършил делото на изкуплението, защото той лично е преживял прошка на греха и силата на вътрешното присъствие на Спасителя да го предпази от грях.

Божият Син. Титлата „Син“, използвана за Исус, се среща 11 пъти в стихове 5–20.

Дойде. Гръцки *hēkō*, „да съм дошъл“, „да съм пристигнал“. Историческите факти за възплъщението, живота, смъртта и възкресението на Божия Син са централните истини, около които е изградена християнската вяра.

Разбиране. Гръцки *diánoia* (вж. върху 1 Петрово 1:13). Думата тук се отнася до способността за разбиране, умът. Христос е отворил за вярващия неизчерпаеми съкровища на божественото познание. Ние винаги трябва да сме нетърпеливи да изследваме тези съкровища и да усъвършенстваме познанията си за тях.

За да можем. Апостолът изяснява основната цел на Христовото идване и Неговото да работят с човечеството – да разкрият „Истинния“, за да могат хората да Го познаят такъв, какъвто е в действителност (вж. Йоан 1:18; 17:3).

Познай този, който е истински. Буквално „познай истинския [този]“ или „познай истинския [този]“, тоест, Бог Отец (вж. Йоан 7:28; 17:3; 1 Сол. 1:9), Когато Синът дойде да разкрие на хората и Който може да бъде истински познат само чрез Сина (вж. върху Йоан 1:18; 14:9). Чрез такова описание на Отца Йоан насочва вниманието на своите читатели от лъжливостта на гностицизма (вж. стр. 625, 626) към истината на истинската християнска вяра.

В него това е вярно. Очевидно е Бог Отец, както подсказва местоимението „неговият“.

Това е истинският Бог. Възможно е тези думи да се приложат към Исус Христос, но най-важното от тях е... Вероятното приложение е към Отца, тъй като това е Той, за когото Йоан говори непосредствено в предходните фрази. Но както другаде, така и тук няма нужда да се прави рязко разграничение между Отца и Сина, тъй като те са едно по природа, характер и цел.

Вечен живот. Вижте Йоан 5:26.

21. Малки деца. Вижте гл. 2:1.

Пазя. Гръцки *phulassō*, „пазя“, „бдя“. Спасителят се грижи за децата Си (вж. ст. 18), но тук апостолът набляга на собствената отговорност на вярващия да пази душата си. Ако той не успее да направи това, Христовата грижа ще бъде напразна (вж. 1 Кор. 16:13).

Идоли. По-скоро „идолите“, тоест всички фалшиви образи, материални и умствени, които биха попречили на вярващия да се покланя на истинския Бог.

Амин. Текстовите доказателства подкрепят (вж. стр. 10) пропускането на тази дума.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 SL 82

3 GC 436, 468; PP 154; SC 60; SL 81

4 CH 592; CT 182; GC 477; GW 259; LS 226; MB 12, 144; ML 325; MM 218; PP 513;

2C 140; 4C 279, 346; 7C 169

10 AA 512; SC 112; SR 319

11, 12 COL 259; DA 388

12 DA 530

14 MH 230; TM 484; 2T 149

14, 15 AA 552; COL 148; DA 266; MH 70; PK 157

20 TM 199

3

³ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (1 Йоан 5:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.